

tre

thảo trường &
'những miếng
vụn tiểu thuyết'

NGUYỄN & BẠN HỮU

vũ khí tàu ngầm
nguyên tử

VŨ HIẾN

lòng bùng cứu trợ

UYỄN CA

“chính hăng”

DU UYÊN

70 năm
âm nhạc cùng
bach yển

CỔ NGƯ

cuộc chiến
đậu nành

THIÊN AN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Bé K. của mẹ
5		Mộc Mạc	20 xu
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Vũ khí tàu ngầm nguyên tử
9	TRUYỆN NGẮN	Hoàng Quân	Chàng nghệ sĩ
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Về lại New Orleans
18		Gió Vivu	Ma nhất quỷ hù
20		Tám Vạn	Chim Phượng Hoàng gây cánh
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	“Chính hãng”
27	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Chim tàu
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Mua sắm ở siêu thị
29	LƯỢT DI TRÚ	Lê Minh Hải	Công dân Hoa Kỳ có thể gia hạn sổ thông hành online
30	AN SINH XÃ HỘI	Angie Hồ Quang	Bảo hiểm Mua thuốc theo toa Medicare
34		Cổ Ngư	70 năm âm nhạc cùng Bạch Yến
38		Tạ Phong Tần	Cấm học sinh sử dụng smartphone lợi bất cập hại?
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Xét lại Chennault Affair
43	MẸO VẬT	Hoàng Hương	Air fryer
44		Thiên An	Cuộc chiến đậu nành
47	HỘP THƯ TRẺ	Trẻ	
48	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Váy Mùa Thu
50	TRANG THƠ	Langston Hughes	
52	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Lùng bụng cứu trợ
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Người Mỹ thăm lặng!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KA	Trẻ	Máy dò kim loại
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyễn	Nhà cửa Sài Gòn xưa
63	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Phụ được “chồng” già
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Lễ hội Oktoberfest
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Bảo vệ sức khỏe của mắt
66		Đào Thị Thanh Tuyền	Tản mạn bếp
69	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Các điện khí bền lâu
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Lỗi thiết kế phòng bếp
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHUNG CÓ THẬT	Trẻ sáu tám	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Nguyễn & Bạn Hữu	Thảo Trường & ‘Những Miếng Vụn của Tiểu Thuyết’
77	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Truyện cổ
78	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
80	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Đàn voi
84	TẠP GHI	Vi Lễ	Chưng diện
86		Hỷ Tước	Lang thang thành nội cuối Hè
88	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Bữa ăn tối ở nông trại
92	TẠP GHI	Lưu Huỳnh	Chợ xứ người
95	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Theo dấu xe “gian”!
98	BIẾM HỌA	Trẻ	
102	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
104	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
108	SỔ TAY THƯỜNG DÂN	Tướng Năng Tiến	Võ Nguyên Giáp
113	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Một câu chuyện của tình thương yêu làm người đọc muốn rơi nước mắt. Ước mong mọi trẻ em trên đời này không phải gặp cảnh chia lìa đau đớn như bé K. ở đây. Cũng may là cuối cùng bé được cứu rồi.

NS

Bé K. của mẹ

Bé K. là trung tâm vũ trụ của mẹ bé là Talia. Với bà, những phút giây có bé bên cạnh là cả một hạnh phúc lớn lao. Bé là con út và là đứa con quấn quanh bên gối mẹ. Cha mình là ai, bé K. hoàn toàn không biết. Khi trẻ con trong phố hỏi bé cha đâu, bé nói ông không có ở đây, còn mẹ bé thì rất sung sướng có bé cho riêng bà.

Khu phố nơi bé K. ở vốn đông đúc, hỗn tạp và nguy hiểm. Nơi đây đầy dẫy những người thất nghiệp, nghèo khổ và bạo lực. Từ thuở còn bé xíu, bé đã được dạy là phải tránh xa những vụ rắc rối, và năm tháng trôi qua bé đã giữ đúng. Ông cậu của bé K., ở cách đó hai dãy phố, thường cho bé đi theo trên những chuyến đi giao bánh mì vào mùa hè. Bé K. đón nhận từng lời thông tuệ của ông trong những chuyến đi này, làm sao để tránh xa những vụ rắc rối và cách chọn bạn bè. Với bé, ông cậu là người vĩ đại so với thân hình 150 pounds của ông, và bé chỉ mong ước chóng lớn để được cùng đi suốt đêm với ông câu cá catfish trên dòng sông chảy quanh thành phố.

Là một học sinh giỏi, ở trường bé K. chăm chỉ nghe lời thầy cô. Về nhà, mẹ bé mỗi tối đều xem bé làm homework. Nghe theo lời dạy của ông cậu, bé cẩn thận trong việc chọn bạn và tuyệt đối tránh những vụ đánh nhau. Ngoài ra, bé K. còn là người bạn tốt. Lũ trẻ ở lớp ba hoàn toàn tin tưởng ở bé.

Một buổi chiều ấm áp của tháng Mười, mẹ của bé K. đi bộ qua 6 dãy phố để đón bé đi học về. Bà vừa có một việc làm mới với số lương cao hơn. Niềm vui sướng khiến bước chân của bà nhanh hơn, nhẹ nhàng hơn. Chắc bé K. của bà sẽ vui và hãnh diện lắm đây khi được bà đến đón. Bà thấy lòng mình rộn rã. Trên đường về, hai mẹ con sẽ ghé mua sách vở và dụng cụ học tập - những thứ mà các trẻ khác đã có từ buổi đầu tiên nhập học nhưng mãi tới nay bà mới có thể mua sắm cho bé K. nhờ lãnh lương mới. Và rồi một miếng bánh pizza với một cây kem để mừng cái check lương này sẽ đánh dấu một ngày đáng ghi nhớ của hai mẹ con.

Trên đường đi mua sắm, hai mẹ con qua nhiều phố đông đúc. Vòng tay của mẹ ôm chặt vai bé.

Nhiều lúc hai mẹ con nghiêng người vào nhau để giữ thăng bằng. Cuối một dãy phố, bỗng có hai toán thanh niên la hét nhào vào nhau. Tiếng súng nổ vang dội qua những bức tường đá đầy các bức vẽ graffiti. Tiếng bánh xe rít trên đường và những chiếc xe bật đèn phóng nhanh tránh khu xung đột. Rồi tiếng huyền não chợt tắt. Đám thanh niên lúc này tản hết vào các ngõ ngách đường phố. Tiếng còi hú vang lên phá vỡ sự im lặng bao quanh.

Bé K. nhìn xuống chỗ mình đứng: Mẹ bé đang nằm trong vũng máu, đôi mắt trợn trừng. Xe cứu thương tới nhưng mọi sự đã trễ. Talia đã chết.

Khi tang lễ và mọi chuyện xong xuôi hết, bé K. được gửi tới ở tạm với những người bà con và bạn bè của mẹ, hết nhà này tới nhà khác - một tuần với người này, nửa tháng với người kia, có khi với vợ chồng người chị và các con nhỏ. Thời gian ở trọ như vậy dài ngắn là tùy hoàn cảnh của chủ nhân. Thường thì bé K. ngủ ở sofa hay trên nền nhà.

Ở trường, bé K. trở nên ít nói. Bé thường ngồi sững

khi thầy giảng bài, trí óc hoàn toàn trống rỗng. Điểm sắp hạng của bé tuột xuống thấp và càng ngày bé càng thấy mình xa dần bạn bè. Ngược lại, các bạn của bé cũng thấy nản lòng, không muốn trò chuyện, an ủi nữa. Không còn tiếng cười đùa của ngày trước. Thời gian trôi qua, những lời thăm hỏi của bà con và lời giảng của vị mục sư trở nên trống rỗng. Sự giận dữ và niềm thất vọng bắt đầu xâm chiếm tâm hồn bé.

Thế rồi, một vị phụ nữ tới viếng thăm ngôi trường của bé K. và đề nghị một buổi tĩnh tâm chung. Bé K. chợt hồi tỉnh, trở lại với đời sống. Bé trở nên linh hoạt và cười nói, đưa tay lên đặt câu hỏi. Khi vị phụ nữ giới thiệu chương trình xong, bé K. nhào lên ghi tên tham dự.

“Đã suy nghĩ kỹ chưa vậy bé K.?” Cô giáo của bé lo lắng hỏi. “Lòng bé đầy mâu thuẫn và giận dữ. Liệu cuộc tĩnh tâm có làm bé càng nghĩ tới mẹ mình không?”

“Em đã nghĩ kỹ rồi. Em muốn bình tâm nghĩ tới mẹ, được gần mẹ. Và đó là điều mẹ em hằng mong muốn.”

NS (THEO STORIES FOR A BETTER WORLD)

20 xu

MỘC MẠC

Cứ mỗi thứ Bảy là tôi lại được bố dẫn đi chơi khắp nơi. Thỉnh thoảng bố cũng mua cho tôi một món gì đó ở cửa hàng đồ cũ chỉ để về nhà tôi tháo tung nó ra.

Trên đường về nhà sau những chuyến đi chơi ấy, bố thường dừng lại ở tiệm kem có tên Nữ Hoàng để mua cho tôi một cây kem hình nón giá 10 xu. Lòng tôi luôn khát khao hy vọng mỗi khi hai bố con về đến “ngã rẽ quyết định”, nơi mà bố sẽ đưa tôi thẳng đến tiệm kem hoặc quẹo về nhà mà chẳng mua gì. Ngã ba đó chứa đựng cả niềm thích thú lẫn nỗi thất vọng. Có vài lần, bố trêu bằng cách lái xe ngang qua tiệm Nữ Hoàng mà không dừng lại.

Với tôi, tuyệt nhất là câu hỏi của bố: Con có thích ăn kem nón không?

Tôi luôn gào lên: Dạ, còn gì tuyệt hơn nữa.

Sau đó, bố dừng xe lại và đưa tôi 20 xu để tôi chạy vào mua hai loại kem mà chúng tôi thường ăn. Sau đó cả hai bố con sẽ cùng ngồi ăn trên xe.

Cho đến một ngày, cũng như những ngày khác, hai bố con đi gần tới “ngã rẽ quyết định”, trong sự háo hức của tôi, bố hỏi: Con

có thích ăn kem nón không?

- Dạ, còn gì tuyệt hơn nữa.

Nhưng lần này bố lại nói: Bố cũng thấy tuyệt đó, con trai. Hôm nay con có muốn đãi bố không?

“Hai mươi xu! Những hai mươi xu!” Đầu óc tôi quay cuồng tính toán. Mỗi tuần tôi được cho 25 xu để tiêu vặt và cộng thêm một ít cho những công việc linh tinh. Nhưng tôi biết tiết kiệm tiền là rất quan trọng. Bố đã bảo vậy mà. Cho nên khi phải bỏ tiền ra để mua thì kem đối với tôi dường như là một thứ xa xỉ, không cần thiết. Tôi đã quên mất bố đã từng phải tiết kiệm rất nhiều tiền cho những món đồ cũ ông yêu thích để mua cho tôi hàng trăm cây kem, hàng trăm món đồ chơi, tất cả những gì tôi có thể nghĩ đến lúc đó chỉ là “20 xu”.

Vì vậy, tôi đã nói ra những lời kinh khủng: Thôi, nếu vậy thì con nghĩ con sẽ không ăn nữa.

Bố lặng lẽ nói: Được thôi, con trai.

Đến khi chúng tôi quẹo qua khúc quanh để về nhà, tôi nhận thấy mình đã sai rồi và năn nỉ bố quay lại: Con sẽ đãi bố mà, quay xe lại đi bố.

Nhưng bố tôi chỉ nói: Không sao đâu con, nếu ban này con mời bố, đó hẳn đã là cây kem ngon nhất bố từng được ăn. Còn bây giờ, cả hai chúng ta chắc không còn tâm trạng để ăn kem nữa ...

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

Vũ khí

Vũ khí tàu ngầm
nguyên tử - US NAVY

Tàu ngầm nguyên tử

Mới đây một bản tin ngắn gây khá nhiều chú ý về việc một tàu ngầm tấn công chạy bằng năng lượng nguyên tử loại mới nhất của hải quân Trung Quốc bị chìm tại một xưởng đóng tàu ở Vũ Hán. Chính quyền Bắc Kinh cố gắng tìm cách che giấu vụ việc này nhưng các không ảnh của phương Tây chụp được cho biết vụ chìm tàu xảy ra khoảng cuối tháng 5 hoặc đầu tháng 6.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Vụ chìm tàu nói trên cho thấy rõ hơn những khó khăn và thử thách mà Bắc Kinh đang phải đối mặt trong tham vọng để xây dựng một lực lượng hải quân tân tiến và hùng mạnh có thể đối đầu với sức mạnh hải quân hàng đầu của Hoa Kỳ.

Trung Quốc trong một thập niên qua đang cố gắng rút phát triển hạm đội tàu ngầm nguyên tử còn tương đối khiêm tốn của họ như một phần của kế hoạch hiện đại hóa quân đội và hy vọng làm thay đổi cán cân chiến lược với Washington

theo hướng có lợi cho Bắc Kinh.

Xây dựng được một lực lượng tàu ngầm nguyên tử hùng mạnh sẽ giúp Trung Quốc thắt chặt được quyền kiểm soát đối với vùng biển ngoại vi và các tuyến đường vận chuyển, thể hiện được sức mạnh quân sự của họ trên toàn cầu và gia tăng thêm khả năng đánh chiếm đảo quốc dân chủ Đài Loan. Tham vọng nói trên đã gặp một số trở ngại và nỗ lực canh tân hoá hải quân của Bắc Kinh bị thụt lùi phần nào sau khi vụ chiếc tàu ngầm bị chìm.

Tham vọng và trở ngại

Kỹ thuật tàu ngầm chạy bằng năng lượng nguyên tử là một lĩnh vực mà Trung Quốc đi sau khá xa, vẫn còn tương đối yếu và đang cố gắng để theo kịp với Hoa Kỳ. Trong khi nguyên nhân vẫn chưa rõ ràng, vụ chìm tàu này ít nhiều gì cũng sẽ khiến người ta nêu ra những câu hỏi mới về khả năng thiết kế, kiểm soát phẩm chất và chương trình đào tạo chuyên viên liên quan đến nỗ lực phát triển lực lượng tàu ngầm của Trung Quốc.

Một số phân tích gia cho rằng những tai nạn như vậy là chuyện không hiếm xảy ra trong bất kỳ kế hoạch quân sự nào để nhằm chế tạo các loại vũ khí mới và phức tạp.

Trong quá khứ, Hoa Kỳ cũng đã từng gặp thất bại tương tự, chẳng hạn như vụ chìm tàu ngầm USS Guitarro chạy bằng năng lượng nguyên tử tại một xưởng đóng tàu ở California vào năm 1969. Nói thế để thấy chỉ nói riêng về thời gian, kỹ thuật đóng tàu ngầm nguyên tử của Trung Quốc đi sau Hoa Kỳ một nửa thế kỷ, khả năng có thể bắt kịp được Hoa Kỳ hay không là một câu hỏi rất lớn.

Trong suốt một thập

niên qua, kể từ khi ông Tập Cận Bình lên nắm quyền đã đưa ra kế hoạch hiện đại hóa đầy tham vọng cho quân đội Trung Quốc, trong đó bao gồm việc cải tổ nhân sự, tái cấu trúc tổ chức, mua sắm vũ khí và nghiên cứu kỹ thuật mới.

Mục tiêu của Bắc Kinh là xây dựng một lực lượng chiến đấu hùng mạnh của thế kỷ 21 có thể sánh ngang với quân đội phương Tây – đặc biệt là trên biển, nơi các lực lượng hải quân Trung Quốc đang ngày càng hùng hăng hơn và khiêu khích các đồng minh của Hoa Kỳ trong khi khẳng định chủ quyền của họ

đối với Đài Loan và hầu hết khu vực Biển Đông một cách vô căn cứ.

Công cuộc cải tổ quân đội của họ Tập không hẳn là thuận buồm xuôi gió mà trong nhiều năm qua cũng đã gặp phải những vấn đề nan giải, trong đó bao gồm nhiều vụ bê bối tham nhũng vẫn tiếp tục tái diễn. Trong khoảng một năm trở lại đây, các cơ quan an ninh Trung Quốc cũng đã thực hiện nhiều cuộc điều tra đối với hơn một chục tướng lĩnh cao cấp và giám đốc điều hành ngành kỹ nghệ quốc phòng, trong đó có hai cựu bộ trưởng quốc phòng đã bị khai trừ khỏi đảng hồi tháng 6 vừa qua.

Sức mạnh thực sự của Trung Quốc

Để chống lại sức mạnh quân sự ngày càng tăng của Trung Quốc, Hoa Kỳ và các cường quốc khác đã phải tăng ngân sách chi tiêu quân sự và lập ra một số liên minh mới chú trọng vào an ninh khu vực Châu Á Thái Bình Dương. Năm 2021, Hoa Kỳ, Anh và Úc đã thành lập một liên minh, có tên gọi là Aukus, để giúp chính phủ Canberra có được loại tàu ngầm nguyên tử và củng cố lợi thế của phương Tây trong kỹ thuật quân sự dưới mặt biển – là một diễn biến khiến cho Bắc Kinh cảm thấy tình hình lại càng cấp thiết hơn trong nỗ

Liên minh Aukus tại căn cứ hải quân Point Loma, San Diego năm 2023 - WNPR

lực phát triển những loại tàu ngầm có khả năng hơn so với hiện nay.

Trung Quốc tự hào là họ có một lực lượng hải quân lớn nhất thế giới về số lượng tàu chiến, với hơn 370 tàu. Trong khi lợi thế về số lượng này sẽ còn tăng cao hơn do các xưởng đóng tàu Trung Quốc tiếp tục sản xuất tàu chiến trong thời gian tới, các phân tích gia quốc tế cho biết hải quân Trung Quốc cho tới thời điểm hiện tại vẫn còn đi sau một khoảng cách khá xa so với hải quân Hoa Kỳ do các hạm đội của Hoa Kỳ không chỉ đóng ở vùng biển ven bờ mà còn trải rộng sức mạnh ra khắp thế giới. Nói cách khác, hải quân Trung Quốc mạnh về số lượng nhưng kỹ thuật còn kém, đặc biệt là loại vũ khí hoạt động dưới mặt biển.

Hải quân Trung Quốc vẫn còn lệ thuộc rất nhiều vào loại tàu ngầm chạy bằng dầu cặn, có tầm hoạt động ngắn hơn và phải trồi lên mặt nước thường xuyên hơn nhiều so với loại tàu ngầm chạy bằng năng lượng nguyên tử, chạy êm hơn và radar khó phát hiện hơn.

Theo một phúc trình của Ngũ Giác Đài ban hành hồi năm ngoái nhận định về sức mạnh quân sự của Trung Quốc nói rằng, cho đến cuối năm 2022, hạm đội tàu ngầm của hải quân Trung Quốc có 48 tàu chạy bằng dầu cặn và 12 tàu chạy bằng năng lượng nguyên tử, bao gồm 6 tàu ngầm tấn công và 6 tàu ngầm mang theo

Trong khi đó, lực lượng tàu ngầm của Hoa Kỳ hoàn toàn chạy bằng năng lượng nguyên tử

và bao gồm 53 tàu ngầm tấn công, 14 tàu ngầm trang bị hỏa tiễn đạn đạo và 4 tàu ngầm trang bị hỏa tiễn điều khiển từ xa.

Tàu ngầm tấn công chạy bằng năng lượng nguyên tử được coi là con thú săn mồi nguy hiểm nhất trong các cuộc hải chiến thời hiện đại. Và với các con số nói trên cho thấy Trung Quốc vẫn chưa có đủ tàu ngầm nguyên tử, và ngay cả những tàu ngầm họ đang có cũng không thuộc loại kỹ thuật cao.

Dự đoán tương lai

Bộ Quốc phòng Hoa Kỳ dự đoán Trung Quốc sẽ tiếp tục nâng cấp hạm đội tàu ngầm của họ bằng cách sản xuất các loại tàu chạy bằng dầu cặn mới để thay thế các tàu cũ và bổ sung thêm tàu ngầm nguyên tử thế hệ tiếp theo có thể mang theo hỏa tiễn đạn đạo

bay tầm xa hơn. Trong bản phúc trình năm 2023, Ngũ Giác Đài dự đoán Trung Quốc sẽ đưa vào hoạt động 65 tàu ngầm vào năm 2025 và 80 tàu ngầm vào năm 2035.

Về loại vũ khí tàu ngầm, Trung Quốc biết rõ đây là một lĩnh vực họ còn thiếu sót và thấy cần phải thu hẹp khoảng cách này với Hoa Kỳ càng sớm càng tốt. Cách đây mấy năm, một số giới chức quốc phòng phỏng đoán rằng Trung Quốc sẽ đánh chiếm Đài Loan sớm nhất là năm 2025 hoặc 2027. Thời điểm đưa ra này có thể là quá sớm. Tuy nhiên, một khi Trung Quốc có trong tay loại tàu ngầm tân tiến với kỹ thuật ngang bằng Hoa Kỳ thì việc đánh chiếm Đài Loan là điều khó tránh khỏi để họ hoàn tất giấc mơ thống nhất.

VH

Các căn trực nổi đang vớt con tàu bị chìm tại quân xưởng Vũ Hán - PLANET LABS INC.

BẢO HUÂN

HOÀNG QUÂN
GERMANY

Ở tuổi 13, cô trở thành cánh tay đắc lực của Mẹ cô, phụ giúp Mẹ trông coi quán cà phê. Thuở đó, cô chưa hề có chút dáng dấp của nhân vật “nàng” trong bài thơ *Tuổi Mười Ba* của Nguyên Sa. Cô cũng chưa được phép đọc báo *Tuổi Ngọc*. Cô mê mẩn chúm đầu, chúm mũi vào báo *Thiếu Nhi* và *Tuổi Hoa*. Cô vương vương buồn, rướm rướm nước mắt, khi đọc *Chiếc Lá Thuộc Bài* của Nguyễn Thái Hải. Cô hồi hộp, tim đập thình thịch, lúc đọc *Pho Tượng Rồng Vàng* của Hoàng Đăng Cáp. Vậy thôi. Cô thuần là một đứa con nít, biết cộng trừ nhân chia nhanh nhẩu, để giúp Mẹ ngồi thâu tiền cà phê ở quầy. Thật ra, cô có 2 người chị thuộc hàng giai nhân, đủ tiêu chuẩn *làm say mê bao gã thiếu niên đa tình**. Nhưng hai chị đang bận rộn những năm cuối của trung học. Bởi thế, vẫn nhân tài tử đến quán cà phê, ít khi thấy 2 bóng hồng, dù chỉ thấp thoáng. Mà chỉ thấy con bé lấp ló sau quầy, mắt chăm chú đọc những tờ giấy ghi đặt các thức uống, hoặc hý hoáy trên máy hóa đơn tính tiền.

Chuyện bưng dọn có nhiều người phụ giúp. Cho nên, việc ngồi quầy tính tiền của cô xem ra khá nhàn nhã. Quán mở cửa từ 6 giờ chiều. Cho đến 8 giờ tối, quán thưa khách. Cô tương đối rảnh rỗi, có thể đọc vội vài trang sách. Ờ, có cuốn *Chiếc Bẫy Kỳ Không* của Thụy Ý vừa về tuần này, cô không thể chờ được nữa. Cô nôn nao lật vội cuốn sách vẫn còn thơm mùi giấy mới, mùi mực in. Có người khách đầu tiên đến, ngồi bàn số một, bàn ở ngoài cùng, sát hàng rào bông giấy.

Chàng Nghệ Sĩ

→ Chị Mến ra tiếp, trở vào, nói với cô: “Bữa nì lại có anh nớ mở hàng”. Chị đưa cho cô tờ giấy nhỏ, do khách ghi thức uống mình muốn đặt. Cô nhìn tờ giấy: 1 ly cà phê đen. Nét chữ thật đẹp, thật là lướt. Cô đã quen nét chữ. Đó là anh láng giềng. Ở bên kia đường, chênch chếch với quán cà phê của gia đình cô. Trong con mắt của cô, anh là người lớn, rất lớn. Anh có vẻ cao to và chững chạc hơn ông anh kế của cô nhiều. Về sau, cô biết thêm, anh ở cùng nhà với 2 người em gái. Một người trang lứa với chị của cô, một người ngang lớp em gái cô. Anh hay đến sớm, ngồi nhâm nhi cà phê một mình. Sau đó, thêm vài bạn bè kéo ghế ngồi chung với anh ở bàn số một, bên cạnh chậu mai tứ quý. Có khi anh đến lúc quán còn vắng, anh không đặt thức uống, chỉ xin ngồi nghe nhạc. Anh yêu cầu bài *Như Cánh Vạc Bay*. Mạ cô đã đôi lần gặp anh, có cảm tình với cậu thanh niên hàng xóm hiền lành. Mạ kêu chị Mến đem cho anh bình trà. Anh uống trà, nghe thêm vài bản nhạc rồi lặng lẽ về, trước giờ quán cà phê chộn rộn, xôn xao khách hàng vào ra. Không hiểu vì lẽ gì, thấy anh, cô lại liên tưởng đến hình bìa của cuốn sách bày bán trên nhà sách của gia đình cô. Cuốn *Chân Dung chàng Nghệ Sĩ Trẻ* (A Portrait

of the Artist as a Young Man) của James Joyce. Cô chưa đọc cuốn sách này, nên không biết nội dung cuốn sách. Bởi, cô vẫn tuân theo luật bất thành văn của Ba Mạ cô. Nếu sách dịch, chỉ được đọc những sách ở tủ giữa, những cuốn như *Tâm Hồn Cao Thượng, Vô Gia Đình...* Thật lạ, sau này, nhắc đến anh, nhỏ em kế của cô cũng có ấn tượng như cô về anh nghệ sĩ. Đã mấy chục năm qua, mà hai chị em cô vẫn còn tưởng như thấy được hình bìa của cuốn sách trên kệ tủ.

Thuở đó, khách hàng quán cà phê của nhà cô hình như ai tâm hồn cũng lai láng thơ văn. Các anh lớn, có lẽ đa số đang những năm cuối của trung học. Cô nghe loáng thoáng, ban C là ban văn chương thi phú. Cô đang học lớp 7, chưa có khái niệm rõ rệt về cách chia ban của trung học đệ nhị cấp. Cô nghĩ, anh giống nghệ sĩ quá, chắc là anh theo ban C. Một hôm, chị Mến nói: “Anh nó nhờ chị đưa cho em cái nì.” Chị đưa cô tờ giấy nhỏ, gấp đôi. Còn sớm, vắng khách, cô nhẩn nha mở tờ giấy đọc:

Biết tóc em có mượt,

Biết mắt em có nâu,

Bởi nào dám nhìn sâu,

Ta e em sớm sâu.

Chữ viết của anh đẹp quá, mấy câu thơ trên tờ giấy nhỏ trông như một

bức họa. Cô hiểu những từ, những ngữ trong bài thơ. Nhưng có lẽ cô còn quá nhỏ để thẩm ý thơ. Cô thấy vui, định gặp anh nói lời cảm ơn. Nhìn ra bàn số một trống trơn. Anh đã rời quán, có lẽ đang băng qua đường - đại lộ Quang Trung - về nhà, ôn bài vở cho kỳ thi tú tài sắp tới. Cô cất bài thơ của anh trong học tủ, rồi cô quên khuấy đi.

Anh nghệ sĩ vẫn đến quán cà phê vào giờ sớm. Quán đang để nhạc hòa tấu. Cô nhờ ông anh cô thay cuộn băng nhạc *Tứ Quý* vào máy. Cô nghĩ, anh nghệ sĩ có lẽ rất thích giọng ca Lệ Thu, Duy Trác. Cô được thanh thoi với việc ngồi quây cà phê hơn 2 năm. Cơn lốc 1975 đã dữ dội thay đổi nhịp sống gia đình cô. Ba cô đi “học tập”. Hai chị lớn vào Sài Gòn. Mạ cô buộc lòng phải cho những người phụ giúp trong nhà nghỉ việc, vì sợ mang tiếng “tư bản”. Mấy Mạ con phải tự xoay sở, lo toan mọi việc của quán cà phê. Cô không còn thông dong ngồi ở quây đọc truyện giờ sớm. Cô và nhóc em trai lo việc “ngoại giao” đằng trước. Mạ cô và mấy đứa em khác lo việc “nội vụ” đằng sau. “Két” cà phê chẳng có ai ngồi. Vì 2 chị em bận tíu tít, lo bưng dọn lẫn tính tiền. Hai chị em như những vận động viên chạy ma-ra-tông, khuôn viên của quán cà phê là sân vận động. Mấy tháng đầu sau đổi đời,

quán không có nhạc. Vì gia đình cô không dám mở nhạc vàng, mà nhà lại chẳng có nhạc xanh, nhạc đỏ của thời cuộc. Dầu vậy, anh nghệ sĩ vẫn thường xuyên có mặt.

Cô buồn lo, không biết những ngày trước mặt sẽ tầm tối như thế nào. Tiệm sách của Mạ cô đã bị đóng cửa. Lúc này quán cà phê là nguồn thu nhập duy nhất cho gia đình cô. Cô giấu đâu đó cái tươi tắn của thiếu nữ bước vào tuổi trăng tròn. Mấy hát băng nhạc đã phải ngừng hoạt động hẳn. Khách hàng ngồi quán nhìn quanh, thấy những khuôn mặt quen, chắc là “phe ta”, thế là cất giọng, hát cho nhau nghe. Quán bây giờ chỉ còn những màn văn nghệ “tại chỗ” bất ngờ như vậy thôi. Mạ con cô nhiều khi rất hồi hộp, vì sợ tai vách mạch rừng. Nhưng những “tiểu nhạc hội” đã giúp cô đôi phút quên đi được những nhọc nhằn, lo lắng của cuộc sống. Bữa nọ, cô đưa cho anh nghệ sĩ bằng thức uống kèm tờ giấy trắng nhỏ để đặt hàng. Khi cô nhìn vào tờ giấy để biết khách hàng muốn uống gì, thì lại thấy mấy hàng chữ, chứ không phải chỉ ngắn ngủn ghi 1 ly cà phê đen. Cô mân mê tờ giấy có bức tranh thơ:

Có một điều khó nói,

Để thương nhất trên đời,

Vì em chưa chịu hỏi,

Nên tôi giữ mình tôi.

Cô chưa kịp xao xuyến đọc đi, đọc lại bài thơ. Tai ương đã ập xuống. Máy Mạ con cô bị đuối ra khỏi nhà. Ngôi nhà gia đình cô đã bao năm ở đó, khoảnh vườn phía trước trở thành quán cà phê được 3 cái Tết Nguyên Đán, bỗng nhiên là tài sản của nhân dân. Máy chị em cô cầm tờ lý lịch đen như mực, không hy vọng gì được bén mảng đến trường. Gia đình cô xuôi Nam, từ giã thị xã nhỏ bé nhưng nhiều kỷ niệm. Sau hai lần di cư, gia đình cô lạc nghiệp ở Âu Châu.

Có lẽ ý nghĩ ngộ nghĩnh của 2 bài thơ ngắn đã đi vào tiềm thức của cô. Thuở tóc còn xanh, hình như cô đã đôi lần “*chưa chịu hỏi*”, để những điều “*khó nói*” vẫn mãi “*để thương nhất trên đời*”. Có lẽ nhờ vậy, đến bây giờ, gần 4 thập niên đã qua, cuộc sống của cô vẫn có được nhiều khoảnh khắc hạnh phúc. Cô vẫn giữ được mắt kính nhiệm màu, tô hồng những giấc mộng ngắn dài của cuộc đời.

Cô được biết, anh nghệ sĩ đã nhiều năm là thầy thuốc mắt tay chữa bệnh. Anh cũng là nhạc sĩ có tiếng tăm trong làng văn nghệ.

Dù bao năm không hề liên lạc, dù hình ảnh còn lại trong trí về anh chỉ là đôi nét mờ ảo, mơ hồ, cô vẫn thật xúc động, khi biết tin anh qua đời hôm

rằm Trung Thu năm nay.

Đó đây, giới văn nghệ nhắc đến anh với bài hát *Màu Xanh Thời Gian*. Thân hữu của anh trầm trở nhạc phẩm *Gió Bắc*, bản tình ca khởi đầu mỗi tình vượt thời gian của vợ chồng anh. Anh ra đi để lại bao thương tiếc trong lòng gia đình, bè bạn và rất nhiều tha nhân. Người ta nhớ đến anh là vị bác sĩ từ tâm, quảng đại, là nhạc sĩ tài hoa. Có những giọng ca thời thượng trình bày nhạc phẩm của anh. Trên liên mạng, rất nhiều người ái mộ anh, đã có những chùm thơ, đoản văn viết về anh.

Riêng cô, tưởng nhớ đến anh qua hình ảnh chàng nghệ sĩ. Nghệ sĩ trong tâm hồn chứ không phải nghệ sĩ của màn nhung, đèn màu. Qua anh, cô đã có được ấn tượng thật đẹp về người nghệ sĩ. Anh ra đi khi tuổi đang dần bước vào ngưỡng cửa *Sáu Mươi Năm Cuộc Đời*. Nhưng trong trí cô, anh vẫn mãi là chàng nghệ sĩ trẻ với tấm lòng nhân ái, với mắt nhìn đầy tin yêu vào cuộc sống.

Cô xin thắp một nén nhang cầu nguyện hương hồn anh sớm về miền vĩnh phúc.

Vĩnh biệt anh, vĩnh biệt chàng nghệ sĩ trẻ.

HQ

* Lời trích trong nhạc phẩm:
Cà Hàng Cà Phê của nhạc sĩ Canh Thân

Mời bạn đặt câu hỏi với mục

An Sinh Xã Hội (Social Security) là những vấn đề về:

- Trợ cấp hưu trí
- Trợ cấp người già
- Trợ cấp tàn tật

Do cô Angie Hồ Quang phụ trách. Nếu quý bạn có câu hỏi xin email đến Ban Biên Tập Trẻ tại:

bientap@trenews.net

Phúc Lợi Xã Hội [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)] là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program-SNAP)).

Mục “Phúc Lợi Xã Hội” do cô Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, phụ trách.

Nếu quý bạn có bất kỳ thắc mắc gì, xin gửi câu hỏi về:

bientap@trenews.net

Ban đầu thì những cô gái xinh đẹp, lắc mình trong những vũ điệu nhộn nhịp chỉ làm nhiệm vụ cổ vũ cho đội bóng, nhưng sự hấp dẫn và thu hút của họ biến cheerleaders trở thành một môn thể thao có sự cạnh tranh sôi nổi.

Mời bạn điểm qua những đội cheerleaders của trường đại học có thành tích cao nhất trong Hiệp hội Múa Cổ vũ Toàn cầu (UCA: Universal Cheerleaders Association)...

Western Kentucky University

Đội cheerleader của Đại học Western Kentucky đã 3 lần vô địch quốc gia (National Championships: [2021, 2023 (all-girl), 2022

Western Kentucky University đã trở thành một đội cheerleaders được đánh giá cao trên toàn quốc trong những năm gần đây.

North Carolina

Đội cổ vũ của Đại học North Carolina là đội khá giàu truyền thống, từng đoạt 3 lần vô địch quốc gia vào những năm 1986, 1990, 1991. Từng làm mưa làm gió trong những năm đầu của cuộc thi UCA. Kể từ khi tham gia Hiệp hội Đội cổ vũ Quốc gia (NCA: National Cheerleaders Association) North Carolina “đốt” thêm 4 danh hiệu quốc gia.

Central Florida

Đội cheerleaders của Central Florida University ẵm chức vô địch quốc gia vào những năm 2003, 2007, 2020. Không chỉ đội bóng của trường đã từng lấy giang hồ mà đội cheerleaders cũng là một “cường quốc” vũ công.

Đội cheerleaders Central Florida University (CFU), một trong những đạo quân “đốt cháy” vận động trường

Ngày này năm xưa...

10-10
1964

Nhật là quốc gia châu Á đầu tiên được tổ chức Thế vận hội.

Summer Olympic Games lần thứ 18 khai mạc ở Tokyo ngày 10-10-1964.

một phụ nữ Nhật tại ngày khai mạc Thế vận hội mùa Hè Tokyo (1964) | PHOTO BETTMANN ARCHIVE | GETTY

10-10
2019

sau nhiều năm tranh đấu cho nữ quyền, lần đầu tiên phụ nữ Iran được phép đi xem một trận đá banh World Cup. Có 3,500 phụ nữ hào hứng hò hét vang trời tại sân vận động ở thủ đô Tehran (Iran).

Những khán giả mới toanh trên sân Tehran (Iran)

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

OCT 12
THÂN HỮU

NAM HOA KỲ vs PANAMA
8:00 PM CDT | SÂN Q2 STADIUM, AUSTIN, TEXAS, USAI

OCT 15
THÂN HỮU

NAM HOA KỲ vs MEXICO
9:30 PM CDT | SÂN ESTADIO OLÍMPICO PASCUAL GUERRERO, SANTIAGO DE CALI, COLOMBIA

OCT 16
FIFA U17 WORLD CUP

NỮ U-17 US vs SPAIN
3:00 PM CDT | SÂN FÉLIX SÁNCHEZ STADIUM, SANTO DOMINGO, DOMINICAN REPUBLIC

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemondu (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

Ramos

10-10
2019

khi trung vệ Sergio Ramos (Tây Ban Nha) đá trận vòng loại châu Âu 2020 tại Oslo (Norway) giữa Tây Ban Nha và Na Uy (hòa 1-1) cũng là trận thứ 168, đoạt danh hiệu cầu thủ châu Âu góp mặt nhiều nhất trên sân bóng quốc tế.

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Nhớ năm nào sau New Year, Nguyễn được cùng gia đình trở lại New Orleans... Đây là vùng đất đã trở thành quen thuộc đối với Nguyễn, nhưng dường như vẫn còn nhiều điều ẩn giấu trong lớp sương mù của đầm lầy và gió biển. Nhớ ngày nào Nguyễn đã viết về một nơi gọi là “The House of the Rising Sun” trong ca khúc cùng tên.

There is a house in New Orleans

They call the Rising Sun...

Có một ngôi nhà ở vùng New Orleans / Người ta gọi đó là / The House of the Rising Sun / Nơi tuổi nhỏ nghèo khổ của tôi bị hủy hoại / Mẹ tôi làm thợ may / Cha tôi là gã cờ bạc / Ở nơi đó, vùng New Orleans / Mẹ ơi, hãy nói với các con của mẹ / Đừng bao giờ làm những điều như con / trong tội lỗi và nghèo khó / Ở ngôi nhà mặt trời mọc The House of the Rising Sun...

Về lại New Orleans

A, New Orleans... Nguyễn cũng đã có lần viết về căn lều trên sông của anh chàng da đen có tên là Larry và tiếng đàn guitar của Johnny bên bờ rào gỗ trong một buổi trưa vàng. Rồi cây cầu cao bắc ngang sông Mississippi ở Baton Rouge nơi một buổi chiều Nguyễn nhìn thấy trăng lên lồng lộng. Và cây cầu Pontchartrain dài mướt mắt với cánh hải âu bay vút vào chân trời. Rồi ngói chợ chồm hổm của đồng bào người Việt ly hương và cà phê Chiều Tím cùng quán rượu giang hồ của vợ chồng Việt Nguyễn trên đường Bourbon. Nhiều, nhiều nữa, trong đó có bức tượng di dân và tiếng kèn trumpet của người nhạc sĩ da màu trên *quai des brumes*...

Tất nhiên, với tâm hồn đam mê của Nguyễn, đậm đà và quyến rũ nhất vẫn là mùi hương cà phê New Orleans.

Bạn nhỏ ơi,

Hình như Nguyễn có nói với bạn nhỏ rằng đã có lần Nguyễn viết về cà phê New Orleans qua hình bóng người phụ nữ da đen tên Rose Gla ở đầu thế kỷ trước. Như bạn nhỏ đã biết, vùng đất New Orleans, với đầm lầy trũng phà và những cầu tàu sương mù, là đất của cà phê. Và của nhạc blues cùng điệu Jazz cháy bỏng, tất nhiên. Họa sĩ Degas, thuộc trường phái ấn tượng Pháp, cũng đã có thời sống và vẽ ở New Orleans. Còn Nguyễn nữa chi, vâng, người thi sĩ lãng du bụi bặm ấy đã có lần ngồi làm thơ ngay dưới tượng đài di dân:

Ôi. New Orleans

và mùi cà phê trên bến cảng

em có nghe

sóng vỗ vỗ. dưới chân cầu tàu.

quai des brumes

và trên dòng Mississippi

và những cuộc đời

bay đi như chim

này. em có biết

“A good cup of coffee

một ly cà phê ngon

can turn the worst day tolerable,

có thể biến một ngày xấu thành dễ chịu

and can rekindle a romance,”

và có thể nhen lại ngọn lửa tình lãng mạn

như chuyện tình của anh và em

đầy ảo hoặc

Vâng, trở lại New Orleans lần này, cả gia đình lại chất lên chiếc mini van đi uống cà phê ở Café Du Monde. Có bé Nguyệt Quỳnh giờ đã gần 3 tuổi, cháu lên 3 cháu vô

Tượng đài Di Dân tại New Orleans

mẫu giáo ... Và có thêm bé Nguyệt Cẩm mới tròn tháng tuổi. Lễ dĩ nhiên, hai bé không uống cà phê mà chỉ ngồi chơi, đùa giỡn với cha mẹ và ông bà.

Nguyễn ghé thăm khu Pháp Cổ (French Quarter) vào chiều Chủ Nhật 6 tháng 1.2008. Quán Café Du Monde. Vẫn những người bồi bàn trang phục trắng đội mũ chào mào, vẫn những cái bánh beignets rắc bột đường và những ly cà phê sữa thơm lừng. Tuy nhiên, có điều đặc biệt là hôm nay thành phố có games, đội của Đại Học Ohio đấu với đội của Đại Học Louisiana vào tối thứ Hai 7 tháng 1. Cổ động viên của hai đội, Ohio mặc áo đỏ và Louisiana mặc áo tím, tràn ngập đường phố, vừa đi vừa hô rân những khẩu hiệu. Rồi kèn trống, rồi nhạc Jazz và những xâu chuỗi ngũ sắc *Jumbo Mardi Gras Beads* tung lên trời. Tất cả thể hiện đúng không khí và tinh thần lễ hội của người Mỹ ở vùng này.

Ngồi uống cà phê ở Café Du Monde, Nguyễn được hưởng phong vị của nhiều nền văn hóa tụ lại. Vậy nhân dịp này, xin được chia sẻ với độc giả chút hương cà phê New Orleans.

... Rất lâu trước khi có cà phê ở Starbucks và Seattle, thành phố cảng nằm trên sông Mississippi này đã là một thành phố của mùi hương cà phê nồng đậm. Và New Orleans trở thành cảng xuất cà phê từ hồi giữa thế kỷ 17, và từ đó vẫn là cảng cà phê lớn nhất nước Mỹ. Vào năm 1850, đã có 500 quán cà phê được ghi vào danh bạ thành phố, phần lớn tập trung dọc những kẻ tàu và trong khu thương mại Exchange Alley, nơi các thương nhân trao đổi việc mua bán và chuyện làm ăn. Không có thành phố nào mang dáng vẻ nền văn hóa cà phê cho bằng *The Big Easy* nơi có những

Quán Cafe Du Monde - NGUỒN FACEBOOK

đường phố rào sắt với những ngôi nhà bằng gạch chói chang ánh nắng ban ngày và sáng trưng đèn màu đến tận khuya. Ở Seattle, do khí hậu ẩm và mưa, hương vị cà phê đem lại sự ấm áp dễ chịu, còn tại thành phố vành trăng khuyết Crescent City này nơi những tiệc vui rộn rã bốn mùa, ngày cũng như đêm, thì cà phê không thể nào thiếu được trong cuộc sống. Cà phê cần cho những cuộc chuyện trò hợp mặt, bởi vì nó nóng, không thể uống nhanh được, cho nên người ta phải ngồi lại và những câu chuyện buồn vui mưa nắng nở ra như pháo bông.

Quán cà phê nổi tiếng nhất ở New Orleans, dĩ nhiên, là quán Café du Monde ở trong khu chợ French Market gần quảng trường Jackson Square. Mở cửa từ năm 1862 trong khu Pháp Cổ, Cafe du Monde lừng danh với những chiếc bánh beignets và mùi hương chicory (rau diếp) trong cà phê. Một chuyến đi chơi New Orleans mà không ghé tới khung cảnh lịch sử và uống cà phê ở Cafe du Monde là cả một thiếu sót lớn (cũng như ngày xưa ta lên chơi Đà Lạt mà

không ghé uống cà phê Tùng vậy). Cafe du Monde mở cửa suốt ngày đêm, chỉ trừ Lễ Giáng Sinh hoặc khi cơn bão từ biển thổi vào thành phố.

Tất nhiên, cư dân New Orleans ghi công người Pháp đã đem cà phê đến thành phố này. Thoạt tiên, khoảng năm 1720, người Pháp đã thành công trong việc trồng cà phê ở xứ thuộc địa Martinique của họ trong vùng biển Caribbean. Từ đó, họ mang cà phê theo tới những vùng định cư dọc theo con sông Mississippi. Và bởi vì cà phê vốn khan hiếm nên những lưu dân này mới trộn thêm chicory (một thứ rau diếp xoắn trồng trong vùng) vào. Đây là phát kiến của thời chiến, và rồi dần dần được chấp nhận thành truyền thống uống cà phê hương chicory ở vùng New Orleans.

Bạn nhỏ ơi, hãy tưởng tượng nhé - theo lời kể của một ký giả vùng New Orleans thế kỷ trước-vâng, hãy tưởng tượng một buổi sáng sau một đêm mất ngủ, một ông Pháp cổ gọi là *Creole gentleman* đứng trước quầy cà phê của một cô gái da đen ở khu

French Market. Ông hát nho nhỏ với cô gái: *Pitti fille, pitti fille. Petite fille, petite fille. Oi cô gái nhỏ, cô gái nhỏ.* Và có thể ông bỏ mũ, nghiêng đầu ứng khẩu đọc một câu thơ ca ngợi sự khéo léo của cô gái nhỏ dùng nước pha cà phê, và dường như cô cũng biến thành hạt cà phê: *Pitti fille qui couri dan dolo - Petite fille qui court dans l'eau - Little girl who ran in the water. Cô gái nhỏ chạy chơi trong nước.*

Trong bài về văn hóa Louisiana “Louisiana Culture - Gambo Ya Ya” Lyle Dixon kể lại những mẩu chuyện vui vui như thế. Ông kể về những người đàn bà bán cà phê dọc theo đại lộ Canal, trước nhà thờ St Louis. Ta nghe tiếng rao hàng đầy âm nhạc của họ “café noir, café au lait...” ngân vang trên phố. Và đây, bạn nhỏ hãy nghe một ký giả của tờ Daily Picayune ca ngợi vẻ đẹp của nàng Rose Gla ở cuối thế kỷ 19: “Nàng là một trong những người duyên dáng tao nhã nhất của chủng tộc da đen. Da nàng đen như thần Erebus, nhưng Rose luôn luôn tươi cười và thân ái như bình minh. Ôi, cà phê của nàng thơm sao!” Và khi người đẹp tượng thần da đen bán cà phê qua đời, ký giả nói trên đã viết tang ca cho nàng: “Kể từ khi nàng chết đi, những người yêu hương cà phê của nàng cứ vào những sáng Chủ Nhật lại đi lang thang qua những quầy hàng cà phê với trái tim nhói đau trong lồng ngực mà than ôi có bao giờ được mãn nguyện đâu.”

Nói về cà phê New Orleans, có thể một số bạn bè của Nguyễn đã từng uống cà phê nguyên chất Việt Nam nửa thế kỷ nay, không thể nào mê cà phê hương chicory này được. Và đối với cư dân vùng New Orleans cũng vậy, nếu không sinh ra với mùi vị cà phê có chicory, thì cũng khó lòng thưởng thức

hương vị của nó. Nhưng không sao. Khẩu vị của con người, cũng như mọi thứ khác, có thể thay đổi dần theo thời gian và thổ nhưỡng địa lý để dung nạp được chất hương exotic. Như Nguyễn chẳng hạn đã bắt đầu thích hương cà phê New Orleans từ ngày dạo chơi trên phố xá vùng này. Thêm một điều nữa để bạn yên tâm: Không phải tất cả cà phê ở thành phố cảng đều có hương chicory. Bạn vào Café du Monde chẳng hạn, có thể gọi cà phê nguyên chất với mùi hương đậm mê quen thuộc của bạn.

Đúng, cà phê là một nét văn hóa trong đời sống ở thành phố New Orleans. Nó có mặt ở đây đã từ lâu lắm. T.J. Conroy viết rằng: “Cái nhiệt lượng kế để đo số mệnh của vùng New Orleans chính là cà phê”. Và Ian McNulty cũng viết: “Người chép sử có thể tìm thấy nhiều kiến trúc và đài tưởng niệm về Cuộc Nội Chiến trên các công viên của New Orleans, nhưng để cảm nhận được di sản của tinh thần chịu đựng cuộc chiến của vùng đất này thì bạn phải gọi một tách cà phê New Orleans.” Vâng, trong tách cà phê có chứa đủ mùi vị nhọc nhằn, hung hiểm, đắng cay ngọt bùi của cuộc nhân sinh qua nhiều thử thách. Cho nên nó có chút gì đó bảo thủ, dị ứng với những thứ

CC's Coffee House

ngoại nhập, một chút gì đó có vẻ cao ngạo, mang vẻ *chauvin*. Người dân New Orleans rất tự hào về di sản cà phê của mình. Cho nên cà phê Starbucks và Seattle khó mà chen chân lấn lướt ở thành phố cảng này.

Nói về cà phê New Orleans, ngoài quán Café du Monde đã đề cập trên, phải kể đến hai loại quán cà phê đặc biệt của thành phố vành trăng khuyết. Đó là CC's Coffee House và PJ's. Bà Jordan mở quán cà phê PJ's đầu tiên ở New Orleans vào năm 1978, từ đó PJ's mọc lên ở nhiều nơi khác. Gia đình ông Saurage cũng tha thiết với truyền thống văn hóa cà phê ở New Orleans. Ông cụ cố của Saurage đã mở một quán cà phê nhỏ ở thành phố Baton Rouge vào năm 1919, và chẳng bao lâu danh tiếng truyền lan. Ông Saurage mua cà phê tươi nguyên hạt ở New Orleans, mang về sao rang theo công thức riêng, rồi xay và đóng gói cho xe ngựa chở đi giao bán trong vùng. Cà phê mang tên Community Coffee, gói trong cái bao màu đỏ nên được gọi là cà phê Red Bag. Gia đình Saurage lập quán cà phê CC's Coffee House đầu tiên ở Baton Rouge rồi sau đó phát triển qua New Orleans và sang tận thành phố Dallas.

Ởi bằng hữu 4 phương, trong cuộc đời lưu lãng này, bạn và Nguyễn, và cả bạn nhỏ của Nguyễn nữa, hãy có dịp xin cùng nhau về chơi New Orleans và cùng ngồi uống cà phê ở Café Du Monde vào một sáng trời trong, một trưa vàng nào đó hay vào lúc đêm khuya trên phố cảng. Và cùng nghĩ về, nhớ lại những quán cà phê của chúng ta ngày nào ở Sài Gòn, Đà Lạt... Thiết tưởng cũng là điều an ủi và là cái thú của cuộc đời nổi trôi.

TN

VƯƠNG HOÀI UYÊN

Lạc lõng giữa cõi trần

TRANH ĐINH CƯỜNG

Em biết làm gì để trở lại mùa xưa. Đã mất rồi dấu thời gian trong vùng ký ức. Cõi tâm tư cũng mịt mù trong vô thức. Khoảng cuối cuộc đời quá ít ỏi để tìm nhau.

Từ Thước xưa tìm về hạ giới để đón đau. Bơ vơ giữa cõi trần nhiều nhưng và xa lạ. Em cũng bơ vơ giữa biển người man trá. Tri âm ư? Một khái niệm hoang đường!

Ký ức ken dày năm tháng mù sương. Một đời người có biết bao điều để mất. Lang thang cõi vô thường rồi trở về với đất. Phút cuối cùng ai cũng giống như ai.

Sân khấu cuộc đời ai đã diễn tròn vai? Diễn viên ôm mặt khóc khi màn nhung đã khép. Dấu sao chúng mình cũng đã đi qua những tháng ngày rất đẹp. Hãy giữ hành trang này cho vô lượng kiếp sau.

Cõi trần luân mịt mù ai dám chắc sẽ gặp nhau? Bên này sông không với nổi bên kia bờ cõi nghiệp. Hãy vẫy tay chào nhau cho một lần chuyển kiếp. Dấu về đâu? Ai biết sẽ về đâu? ...

VHU

BẢO HUÂN

Ma nhát quỷ hù

Người ta thường hay thắc mắc “Thật sự có ma quỷ trên cõi đời này?”

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Ở Bắc Mỹ, tháng Mười, thu tàn, lá vàng rơi rụng ... không chỉ lá vàng mà những trái bí ngô vàng cũng xuất hiện, những đồ trang trí, hóa trang cho ngày lễ hội Hallowe'en được bày bán khắp nơi.

Hallowe'en - Lễ hội cho người cõi âm hay còn gọi là Lễ hội cho ma quỷ. Người sống nhớ đến người chết mà mở hội để vui vẻ cùng nhau, âm dương không biên giới. “Ma” hiện ra khắp nơi, vì người ta thích hóa trang thành những hình hài xấu xí, gớm ghê, đi rêu rảo trên đường phố và những đứa trẻ con giả dạng đủ loại ma quái, đi nhân đi đến từng nhà gõ

cửa đòi *Trick or Treat?* Cho kẹo hay bị ghẹo? Đó là lúc mà người sống hoan hỉ mở rộng lòng chiêu, đãi người đã “ra ma” mà không hề sợ hãi.

Có những truyền thuyết khiến người ta tin rằng người chết có linh hồn. Có những người chết đi nhưng linh hồn không được siêu thoát lên cõi thiên đàng mà cũng chẳng được nhận vào cửa địa ngục, nên lang thang vất vưởng giữa cõi âm dương. Những người sống mong được yên ổn nên thường cho thức ăn, đồ uống để nuôi dưỡng những linh hồn bơ vơ, đói khổ này và cầu nguyện cho họ sớm được an vui nơi “thế giới bên kia” cho dù chẳng biết là nơi chốn nào?!

Người ta thường hay thắc mắc “Thật sự có ma quỷ trên cõi đời này?”. Những thầy trừ tà, diệt quỷ đều tin rằng có ma quỷ đủ loại, nhưng những khoa học gia, những nhà luận lý học không tin có ma mà ngược lại họ chính là những người đi “diệt quỷ trừ ma”. Nhiều khoa học gia cho rằng ma quỷ là những hình hài tưởng tượng, bịa đặt do những thầy pháp, thầy bùa, phù thủy ... muốn được trở thành những “thánh sống” hay “tiên tri” nhằm để kiếm tiền hay trục lợi. Những người mê tín dị đoan thường bị dụ dỗ, gieo vào lòng những điều hoang tưởng, huyền hoặc về ma quỷ.

Những truyền thuyết về ma quỷ trong đời sống

thường được cho là hoang tưởng, nhưng rất nhiều người lại thích thú tìm hiểu dù cho đến nay có nhiều “huyền thoại của ma” mà khoa học cũng không thể giải thích hay chứng minh. Và những hiện tượng ma nhát, quỷ hù vẫn được dân gian truyền miệng khiến ai cũng bán tín bán nghi. Như nhà hiền triết Khổng Tử cũng đã nói trong luận ngữ về quỷ thần: “Kính quỷ thần, nhi viễn chi” có nghĩa là “kính trọng quỷ thần (người chết) nhưng nên tránh xa”.

Nếu bạn tin “Có ma thật đấy!” không phải chỉ một mình bạn đâu mà nhiều người cũng tin dù họ chưa bao giờ thấy ma. Từ ngàn năm qua, trên thế giới, có nhiều người cho rằng người chết có linh hồn và “sống” ở một cảnh giới khác. Những người thân yêu tuy đã khuất nhưng “linh hồn” vẫn luôn luôn như một cái “bóng” đi theo để phù hộ, bảo vệ và yêu thương như lúc còn sống trên cõi trần gian. Những ý tưởng này đã sinh ra hàng loạt những truyền thuyết về người chết mà dân gian coi đó là một niềm tin thật thông thường giữa sự sống và chết. Có những hiện tượng ma quái mà khoa học không giải thích được. Nhưng những truyền thuyết về ma quỷ được lưu truyền và sống mãi trong nỗi sợ hãi của người nghe.

Chẳng hạn như:

Đêm đêm ở nghĩa trang quân đội Gò Vấp, người ta thấy có người lính VNCH ngồi ôm súng, hút thuốc, buồn bã, ưu tư, đến gần sáng thì biến mất...!

Ở một nhà thờ, những người nghèo khổ, bệnh tật đến đều được một nữ tu cứu giúp, sau này mới biết vị nữ tu ấy đã qua đời lâu lắm rồi.

Một cậu bé 9 tuổi băng qua đường ở một góc phố vào ban đêm đã bị xe cán chết. Người ở khu phố thường thấy cậu hiện ra giúp người băng qua đường.

Người bị chết oan hay bị giết một cách bí ẩn thường hiện về báo mộng cho thân nhân để giải oan hay báo oán! Những niềm tin với đầy tình cảm chân thành cũng là nguồn an ủi, vỗ về, nhún nhủ làm người ngoại nổi tiếc thương người thân vừa khuất bóng hoặc làm vơi bớt phần sợ hãi hay buồn khổ, cầu mong đem lại an vui cho người còn ở lại chốn dương trần.

Vì những niềm tin ẩn chứa với những linh hồn ân đền, oán trả mà biết bao nhiêu truyện kể về ma nhát, quỷ hù lại “sống động” hơn bao giờ hết và làm “rung động” không ít độc giả yếu tim hay yếu bóng vía. Có những truyện gây sợ hãi khủng khiếp như: Con ma nhà họ Hứa, Con quỷ truyền kiếp, Lão tướng số, Quỷ

nhập tràng và một số truyện ma ly kỳ rùng rợn khác... Coi phim “Quỷ ám”, có người lăn ra bất tỉnh vì quá sợ hãi...! Ma được tin là một hiện tượng tâm linh huyền bí khiến nhiều người kinh sợ, nhưng hàng triệu người lại thích thú khi vừa đọc, vừa xem, vừa sợ, và có nhiều người thích truyện ma hơn là truyện giải trí hay truyện vui cười.

Nhiều giả thuyết cho rằng con người có thể xác và linh hồn. Khi sự sống chấm dứt, thể xác mất đi, linh hồn sẽ tan biến vào cõi hư vô hay đi đến một nơi mà không “người trần mắt thịt” nào biết được. Linh hồn người chết không thể mãi mãi sống chung hay cận kề người còn sống. Nhưng có những linh hồn khi chết đi còn lưu luyến, tiếc nuối trần gian mà không muốn về trời nên vất vưởng, lang thang, bơ vơ... không có “chốn dung hồn”. Cũng có thể linh hồn người chết vì muốn thực hiện những ước mơ khi họ còn sống mà trở nên “quá khích” biến thành ma quỷ dữ gây hại cho người khác hay khiến cho tâm hồn người còn sống cũng trở nên xấu xa, đen tối vì sự thù nghịch, ganh ghét, đố kỵ, tham lam, độc ác. Một số người nghĩ rằng:

- *Linh hồn của người sống có thấp thoáng ẩn hiện cái bóng đen của*

người chết vì lòng nhớ thương, tiếc nuối.

- *Linh hồn người sống sợ hãi cái bóng đen của người chết vì mặc cảm tội lỗi với người đã khuất.*

Có thể những cơn ác mộng hãi hùng hay những giấc mơ chính là những bản khoản, lo sợ, ganh ghét, giận hờn, thương yêu, nhưng nhớ...trong tiềm thức của người sống. Đôi khi tỉnh giấc sau cơn mộng mà người ta cảm giác như có thật. Đó là cái bóng đen ám ảnh tâm trí, đè nặng tâm hồn khiến linh hồn người sống thường bị “ma quỷ hóa” mà cần phải buông bỏ để thoát khỏi nỗi sợ hãi, buồn đau.

Có những người thường hay lo sợ tin vào sự tồn tại của linh hồn người chết trả ân, báo oán. Những linh hồn ấy có tham lam, độc ác, quỷ quyết hay dễ thương, hiền lương, tốt bụng như người sống? Những linh hồn ấy có còn loanh quanh mãi với những rối ren, lo âu của cuộc sống?... Chẳng ai có thể trả lời những câu hỏi về “thế giới của người chết” vì không ai biết họ đi về đâu, ở chốn nao hay thật sự có còn tồn tại?

Nếu bạn là người chưa từng gặp ma mà vẫn sợ ma... thì bạn cũng giống như tôi, có một nỗi sợ hãi vô hình và hão huyền (!)

GVV

Ban nhạc Phượng Hoàng - Saigon 1970

Chim Phượng Hoàng gãy cánh

TAM VAN
ĐỨC QUỐC

Đầu thập niên 70 phong trào Việt hóa âm nhạc Âu Mỹ ở Sài-Gòn phát triển cực thịnh và lan tràn đến những đô thị lớn phía dưới vĩ tuyến 17. Vì muốn “phá cách” và ước mong nền nhạc trẻ Việt-Nam có dịp được lên ngôi, hai nhạc sĩ Nguyễn Trung Cang và Lê Hựu Hà, hai con chim đầu đàn và cũng là linh hồn

của ban nhạc, đã sáng tác những ca khúc trẻ trung, phù hợp với tuổi trẻ Việt-Nam cũng như hoàn cảnh xã hội thời bấy giờ. Ban nhạc Phượng Hoàng được thành lập để giới thiệu đến khán thính giả những sáng tác mới mẻ, không mang âm sắc “vong bản” mà đậm đà hương vị xứ mình, “made in Vietnam” với lời ca Việt thuần túy được dệt trên những điệu nhạc thịnh

hành của nước ngoài như slow rock, tango, soul, v.v. Từ đó, những nhạc phẩm chứa chan ý tình, yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống cùng những ưu tư về tình người giữa cuộc chiến ngày một dâng cao lần lượt ra đời như “Tôi muốn”, “Yêu người và yêu đời”, “Phiên khúc mùa đông”, “Hãy nhìn xuống chân”, “Hãy ngược mặt nhìn đời”, v.v.

Ở những vùng hỏa tuyến thời đó thường xảy ra những trận đánh kinh hoàng để giữ gìn từng tấc đất cũng như nền hòa bình non trẻ. Nơi đô thị, đêm từng đêm tiếng súng vọng về mỗi lúc một gần. Người dân bàng hoàng, cuộc sống lao đao. Tuổi trẻ mất dần niềm tin vào cuộc sống, chưa xong bậc trung học phải rời ghế nhà trường, lên đường nhập ngũ. Âm nhạc Phượng Hoàng là một dòng suối trong mát, ngọt lành chảy qua bao ghênh thác và thấm vào những con tim trẻ trung nhưng sớm vương vấn muộn phiền.

Thấp thoáng trong cõi nhạc Phượng Hoàng, ít nhiều những nỗi buồn trong bạn, trong ta, trong cuộc sống này nhưng bao

giờ cũng điểm son những nét lạc quan để người ta tiếp tục yêu cuộc đời này, tiếp tục sống và mạnh dạn bước tới. *Hãy cứ yêu thương người, dù người không yêu ta. Hãy nhìn xuống chân để thấy bao nhiêu người thua mình.* Niềm vui và nỗi buồn bao giờ cũng song hành trong mỗi con người, nhưng sống vui vẫn hơn thì tại sao lại mang những u buồn không lối thoát. Sách vở vẫn khuyên bảo, sống lạc quan bao giờ cũng là liều thuốc tiên.

Chim Phượng Hoàng chưa hề mỗi cánh và đang bay cao, bay xa thì không may gặp phải bão giông. Mùa xuân ngập tràn gió chướng, tai ương khiến cho chim Phượng Hoàng gãy cánh. Cũng như hoàn cảnh của

mấy chục triệu người thua trận, số phận người trong cuộc lâm vào vòng lao lý. Âm nhạc Phượng Hoàng bị đánh giá là “tiểu tư sản”, là cái gai trong mắt người thắng cuộc. Sau lần tù tội, nhạc sĩ Nguyễn Trung Cang qua đời trong bệnh tật và nghèo đói dù trái tim yêu vẫn nồng nàn, vẫn còn yêu em mãi như thuở ban đầu bên nhau, chưa biết mai sau, chưa biết hận hờn. Nhạc sĩ Lê Hựu Hà cũng ra đi trong niềm cô đơn tốt cùng, dấu *“tóc chưa xanh một lần nhưng tim nghe đã thương thân”*.

Nửa thế kỷ trôi qua, dòng nhạc Phượng Hoàng vẫn sống và luôn tồn tại trong trái tim người yêu nhạc. Dù đang ở một nơi rất xa, không phải là quê

nhà, cũng không là chốn cũ, người ta nghe nhạc Phượng Hoàng để lấp đầy những khoảng trống mệnh mông cũng như ủi an, xoa dịu trái tim xa xứ thường hay nặng lòng với quá khứ. Ở trong nước, một số ca khúc được “cho phép” hát lại và lạ lùng thay, nó vẫn được yêu chuộng và đón nhận nồng hậu như thuở mới ra đời, cách nay hơn 50 năm về trước. Khán, thính giả nghe được lời trái tim muốn nói và nhận ra được giá trị nhân văn trong từng tác phẩm. Cuộc sống dù buồn bã đến mấy, người ta vẫn vui cười, *“dù nước mắt rớt trên vành môi”* hay tìm đến thiên nhiên để quên đi nỗi đau thương một thuở, một đời.

TV

Ban Phượng Hoàng, từ trái qua, với Nguyễn Trung Cang, Lê Hựu Hà, Trung Vinh (drums), Elvis Phương, Bảo Châu (guitar)

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ
10-10-2024 - 16-10-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
QATAR AIRWAYS	1	DOH	\$1.195
TURKISH AIRLINES	1	IST	\$1.456
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.467
AMERICAN AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.467
UNITED/ANA	2	IAH, HND	\$1.471
ANA	2	IAH, NRT	\$1.497
MALAYSIA AIRLINES	2	DOH, KUL	\$1.563
AMERICAN AIRLINES	2	YVR, NRT	\$1.568
VIETNAM/ANA	2	SFO, ICN	\$1.661

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

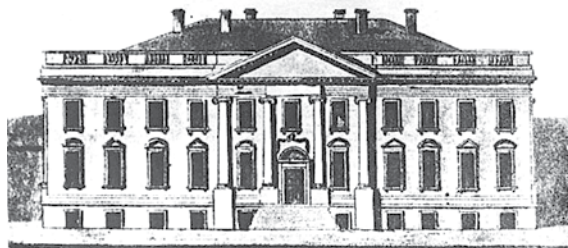
NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$24,390 VN ĐỒNG
EURO	\$26,762 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,770 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16.472 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$165.21 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	142,158 YEN NHẬT
	0.89513 EURO
	0.74775 BẢNG ANH
	1.35157 CANADA
	0.84128 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

12/10/1901

Ngày 12 tháng 10 năm 1901, Tổng thống Theodore Roosevelt đổi "Executive Mansion" thành White House, tên được dùng cho đến nay. Tên cũ của White House là Executive Mansion có từ năm 1810, còn được gọi là "President's Palace" hoặc "President's House".

Bản vẽ ban đầu của "Căn nhà của Tổng thống", tức White House hiện nay được thiết kế bởi kiến trúc sư James Hoban năm 1792

12/10/1970

Ngày 12 tháng 10 năm 1970, Tổng thống Richard Nixon cho rút 40,000 quân về Mỹ trước lễ Giáng Sinh để thực hiện chính sách Việt Nam hóa chiến tranh (Vietnamization). Từng bước, quân đội Mỹ không còn hiện diện ở miền Nam. Đây chỉ là binh phong cho kịch bản Mỹ sẽ bỏ miền Nam sau khi đã ngã ngũ việc thương lượng với Trung Cộng.

Tổng thống Richard Nixon thăm Sư đoàn bộ binh số 1 của Quân đội Hoa Kỳ trong chuyến thăm miền Nam Việt Nam, ngày 30 tháng 7 năm 1969

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thuốc đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Tinh thần ngoại giao cây tre "phất phơ giữa chợ biết vào tay ai" đã được Tân chủ tịch nước kiêm tổng bí thư CSVN Tô Lâm thực hành triệt để. Chỉ sau vài tháng "lên ngôi", ông ta bắt tay và nịnh bợ hầu hết các nguyên thủ quốc gia từ Tàu Cộng, Mỹ, Nga lẫn Ukraine ... bằng các mỹ từ trơ trẽn nhất. Đặc biệt, ông làm các "dư luận viên" ở quê nhà (luôn nhận lệnh chửi Mỹ, trừ dập những ai "thân Mỹ") hoang mang vô cùng sau chuyến đi công du Hoa Kỳ vừa rồi.

"TRONG CÁCH MẠNG THÁNG 8, NHỮNG NGƯỜI BẠN MỸ LÀ LỰC LƯỢNG NƯỚC NGOÀI DUY NHẤT BÊN CẠNH CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH."

Học sinh Việt Nam chào đón năm học với tin Cựu chủ tịch công ty (nhà nước) nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam Nguyễn Đức Thái vừa bị cáo buộc nhận hối lộ ít nhất là gần 25 tỷ VND để giúp 2 doanh nghiệp trúng thầu in sách giáo khoa (độc quyền), nhiều người thẩm hỏi không biết ông Thái đã chia sẻ lợi nhuận thu được cho cấp trên (Bộ trưởng bộ giáo dục CSVN) bao nhiêu? Hay Bộ trưởng có phần huê lợi riêng?

"TINH THẦN GIÁO DỤC PHẢI LÀ TINH THẦN LỚN NHẤT CỦA NHÀ XUẤT BẢN; DOANH NGHIỆP, KINH DOANH, THU LỢI LÀ CÔNG CỤ ĐỂ THỰC HIỆN TRÁCH NHIỆM GIÁO DỤC VỚI XÃ HỘI."

**QUYẾT TÂM,
GIẢI PHÁP MỚI**

Nguyễn Kim Sơn
Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo CSVN

100% thành viên đoàn thanh tra của nhà nước CSVN và thanh tra của Ngân hàng Nhà nước CSVN đã nhận tiền để nhắm mắt cho bà Trương Mỹ Lan (chủ tịch tập đoàn Vạn Thịnh Phát) rút khỏi nhà băng SCB 1 triệu tỷ VND tương đương hơn 42 tỷ USD (tiền lừa người dân mua trái phiếu ảo), nhưng mỗi vị thanh tra chỉ nhận được con số hối lộ từ 100 triệu VND đến 5.2 triệu USD. Họ có cay mắt khi mất hết sự nghiệp, tương lai vì số tiền quá ít ỏi, không đáng nhớ trong mắt của bà Lan?

"SỐ TIỀN MẤY CHỤC TỶ BỊ CÁO KHÔNG NHỚ, BỊ CÁO CHỈ NHỚ SỐ TIỀN TỐ THÔI."

Khi nói, thủ tướng lỡ chớp mắt một cái!

"CHÚNG TA LÀM VIỆC VÌ TÌNH DÂN TỘC, NGHĨA ĐỒNG BÀO, TẤT CẢ VÌ NHÂN DÂN, VÌ SỰ PHÁT TRIỂN CỦA ĐẤT NƯỚC."

Phạm Minh Chính - Thủ tướng CSVN

Mỗi năm hãng chỉ sản xuất đúng hai cái giỏ Hermès Birkin Himalayan Crocodile, người xếp hàng mua dài bằng nửa vòng trái đất, nhưng showbiz Việt ẽ hế - NGUỒN: FACEBOOK

“Chính hãng”

Hàng “chính hãng” hay còn gọi là hàng “authentic” là thứ ai cũng thích, nhưng sau khi hỏi giá xong thì đa số không đủ khả năng mua. Có người chọn món hàng vừa tiền hơn, có người chọn đi mua đồ dỏm bù cho cơn thèm của mình.

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Chuyện về đồ chính hãng hay đồ dỏm ở Việt Nam là chuyện muôn thuở, vì Việt Nam là môi trường màu mỡ cho hàng nhái từ Trung Quốc. Ngoài ra, với thu nhập trung bình, đa số người Việt không có khả năng xài hàng chính hãng cao cấp, và đồ dỏm là lựa chọn của những người có nhu cầu “se sua” chừng diện, thích khoe khoang mình giàu có, thượng lưu nhưng không có khả năng. Ngoài những món xa xỉ phẩm, sâu trong căn bếp nhỏ cũng có nhiều loại đồ

dỏm khác gắn liền với đời sống mỗi ngày... người chính trực nhất cũng phải “xài đồ” vì không còn lựa chọn khác.

Cái gì càng xa xôi càng khiến nhiều người ngược nhìn. Bởi vậy, khi bà chủ tập đoàn Vạn Thịnh Phát - Trương Mỹ Lan (giàu tới nỗi dám tuyên bố trước tòa “Số tiền mấy chục tỷ bị cáo không nhớ, bị cáo chỉ nhớ số tiền to thôi”) ra tòa giai đoạn 2, đối diện án tử lơ lửng, vẫn cầu mong tòa cho “xin lại” vài món đồ “Trị giá không đáng bao nhiêu so với tài sản của bị cáo (đang bị phong tỏa), nhưng xin

được trả lại làm kỷ niệm để lại cho con cháu”. Dân tình không khỏi háo hức coi bà đòi gì...

Ngoài mấy trang sức kim cương, cứ dân mạng “săm soi” nhiều nhất là 2 túi xách Hermès Birkin mà bà Lan bị thu giữ trong quá trình điều tra, bà Lan khai một cái bà mua tại Italy và một cái khác được tỷ phú người Mã Lai tặng, chỉ mang tính kỷ niệm. Ôi, kỷ niệm của dân đen là buổi cúp điện đốt đèn dầu nghe kể chuyện ma, ngày theo chân bạn hái xoài hái ổi ăn xong về đau bụng, tháng lương đầu ít

ôi mà đây trân quý... kỷ niệm của bà Lan là cả gia tài tích góp nhiều đời dân đen làm lưng. Người so với người thì tức chết người.

Tên đầy đủ của loại túi xách mà bà Lan lưu luyến (và “trị giá không đáng bao nhiêu so với tài sản của bị cáo”) là Hermes Himalayan Crocodile Birkin, được mệnh danh là một trong những chiếc túi xách đắt đỏ và khó tìm nhất trên thế giới. Hermès Himalayan Crocodile Birkin làm từ da phần gáy cá sấu bạch tạng, được nhà sản xuất phủ sơn giống đỉnh núi tuyết, bọc bạc và viền kim cương. Dân chơi sành điệu vẫn nói, xách túi này như đựng đưa cả ngọn tuyết sơn Himalaya

trên tay. Hermes chia sẻ, hãng chỉ sản xuất được đúng 2 cái giỏ xách loại này mỗi năm. Ngay cả ngôi sao hay người nổi tiếng quyền lực thế giới đều phải xếp hàng chờ đợi vài năm để sở hữu một chiếc Birkin da cá sấu bạch tạng. Không nhiều người dám nghĩ tới chuyện bà Lan xài đồ dỏm (vì chỉ trong 10 năm mà bà “rĩa” của nhà băng SCB triệu tỷ VND tiền người dân gửi gắm) nhưng họ lại nhớ về những người khác...

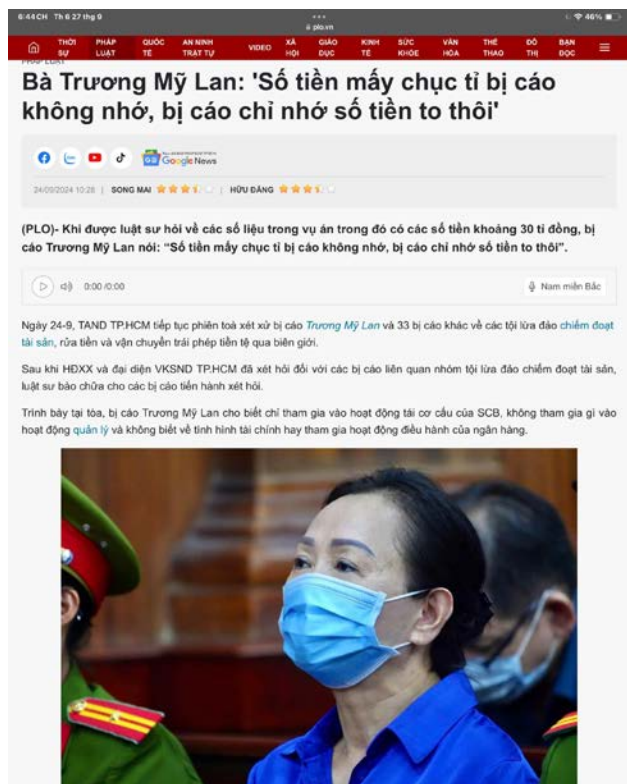
Giới diễn viên, người mẫu trong nước có rất nhiều người khoe sở hữu loại túi xách này, thậm chí trong một tấm hình chụp ở sự kiện nọ, 4 mỹ nhân Việt đều treo lủng lẳng trên tay Hermes

Himalayan Crocodile Birkin. Khi bị chất vấn, ai ai cũng nhận bản thân xài đồ thật, có người còn trở mặt nhau - đấu tố qua lại đến nỗi không muốn đối trời chung vì cái túi này. Tối nay, ở Việt Nam có bao nhiêu cái túi xách Hermes Himalayan Crocodile Birkin chính hãng và ai sở hữu nó ngoài bà Trương Mỹ Lan.

Không phải món đồ dỏm nào cũng gây ra sự tự ti như cái túi xa xỉ ở trên. Cũng có món không chính hãng khiến sự tự tin nhân lên gấp bội. Ví dụ những món ăn nổi tiếng ở Sài Gòn có tên gắn với chữ “Thái” mà tôi rất ghiền, ví dụ như lẩu Thái, chè Thái... Nhưng ở Thái Lan, không hề có món lẩu Thái và chè Thái

như ở Việt Nam.

Lẩu Thái là món ăn quen thuộc trong menu của đa số quán ăn lớn nào ở Sài Gòn, và ở quận 10 - Sài Gòn cũng có cả một con đường sầm uất bán chè Thái. Người Việt chế ra món lẩu Thái và đặt tên nó là lẩu Thái vì món lẩu Thái này có vị chua chua, cay cay, béo béo bất chước vị của những món ăn truyền thống của Thái Lan như Gaeng Som và Tom yum. Chè Thái cũng vậy, ở Thái dĩ nhiên có chè Thái nhưng chè Thái của người Thái khác chè Thái của người Việt. Nền khi đất người Thái đi ăn chè Thái ở quận 10, họ sẽ không chịu cái món có màu sắc sặc sỡ, vị ngọt đậm đà, kết hợp từ sầu riêng, mít xé sợi, nước cốt dừa, bánh lọt (làm từ bột và lá dứa để tạo màu xanh), hạt lựu, đá bào và đường... là chè Thái. Tựa như viễn cảnh người Việt được hứa dắt đi ăn phở Việt Nam tại Bangkok, nhưng “thổ địa” lại dắt đi ăn món súp bò hầm nổi tiếng Wattana Panich. Ngon thì có ngon, nhưng đó không phải phở Việt Nam ông/bà Thái ơi. Cũng may là bên Thái họ không đặt tên các món “hao hao” thành lẩu Việt, chè Việt, phở Việt... Cư dân mạng Việt Nam nổi tiếng hay cãi mả. Vậy, hai món lẩu Thái và chè Thái nên được coi là “món ăn chính hãng” của Việt Nam hay của Thái Lan đây?

Túi của người giàu kéch xù như Trương Mỹ Lan có lẽ hàng “chính hãng”? - NGUỒN: PLO.VN

Thiệt ra thì lẩu Thái và chè Thái không khiến người Thái và người Việt tranh cãi hoặc tranh giành thị phần bằng nước mắm Việt - nước mắm Thái và gạo Việt - gạo Thái. Ngày xưa, có lẽ người Việt không cần phải lăn tăn về cuộc so bì này, vì gạo và nước mắm thì Việt Nam phải hơn láng giềng cả cây số. Nhưng không biết từ bao giờ nhìn lại, khi được hỏi, nhiều người Việt ở Việt Nam sẵn sàng trả lời rằng mê ăn gạo Thái hơn gạo Việt, nhiều người Việt ở hải ngoại cũng dễ dàng chọn ăn nước mắm Thái thay vì nước mắm Việt. Lý do có lẽ đã nhiều người liệt kê. Không chỉ gạo, nước mắm, người Việt bị mất uy tín trong hầu hết các món trong tủ bếp gia đình, thậm chí là muối - nước Việt Nam có hơn 3,200 km đường bờ biển nhưng vẫn phải bỏ hàng tỷ USD nhập cảng muối mỗi năm vì công nghệ chế biến muối trong nước không đáp ứng được nhu cầu của các đơn vị sản xuất trong nước.

Trong bài viết “Khẩu vị bị đánh lừa” của tác giả Nguyen Thi Bich Nga, có một đoạn nói về nước tương mà tôi thích (đoạn sau bàn về cà phê tôi chưa đồng ý nên chưa trích lại ở đây):

“Mình rót một chén nước tương Nhật, chị chê ăn hổng ngon bằng chai nước tương Việt Nam. Chị nói chai nước tương

Lẩu Thái của Việt Nam - nhiều rau, nhiều loại hải sản/thịt, ăn với nước mắm ớt - NGUỒN: FACEBOOK

của VN đậm màu hơn, nó keo hơn, đậm đà hơn, thơm hơn. Chị nói đúng hết, hổng sai.

Mình nấu một món ăn bình thường nhưng theo đúng vị và đúng công thức như nó vốn là. Bạn nói hổng ngon như chỗ này chỗ kia ở tiệm. Mình pha ly cà phê, anh nói hổng có màu, hổng thơm, hổng đậm đặc như ở quán.

Mình kêu chị gửi xem nước tương Nhật và nước tương Việt cái nào có mùi của hạt đậu nành? Chị nói của Nhật. Mình mới giải thích chị nghe mùi của đậu nành ủ lên men không thể thơm như mùi của hương liệu. Nhưng dù hương liệu có nặng mùi cỡ nào thì đó vẫn là mùi của hương đậu nành

chứ không thể thơm được như mùi của đậu nành ủ. Vì nước tương Việt có rất ít hoặc không có đậu nành nên người ta phải thêm hương liệu và cho thêm gelatin để tạo độ keo, kèm theo đó là rất nhiều hoá chất để cho nó giống nước tương và bảo quản...” - Hết trích.

Đúng là khi ăn quen đồ dỏm rồi thì có khi tưởng đồ thiệt là đồ dỏm. Ví dụ như khi tin “bà Trương Mỹ Lan giàu có, nhận hối lộ của bà chắc không sao”, vì bà có thể “mua” được cả thế giới, rồi một bữa không thể phân biệt trong cái phong bì hối lộ kia là trái ngọt hay trái đắng. Nhưng trong cái rủi có cái may, trong khi tôi đọc về các món ăn ưa thích, và tôi có đọc được một bài viết cho hay “Xì

dầu, hay nước tương đậu nành (shoyu) là thức chấm quan trọng nhất trong ẩm thực Washoku của Nhật được Unesco ghi nhận. Thức chấm này có mặt trong mọi nhà bếp, được sử dụng gần như trong mọi bữa ăn và có mặt trên mọi bàn ăn ở các nhà hàng Nhật Bản, từ Tokyo đến Texas. Tuy nhiên, ngày nay, ngay tại Nhật Bản, có thể bạn chỉ mới được ăn loại xì dầu giả chứa đầy chất phụ gia chứ chưa hẳn là đồ thật! Trên đảo Shodoshima (có nghĩa là “hòn đảo hạt đậu nhỏ” là trung tâm sản xuất đậu nành trong hơn 400 năm qua tại Nhật Bản), hầu như chỉ còn vài chục gia đình như gia đình Yasuo Yamamoto duy trì cách làm xì dầu đậu nành truyền thống trong thùng gỗ, loại xì dầu này chỉ chiếm ít hơn 1% nước tương được sản xuất trên cả nước Nhật.” Vậy là ở đâu đó tại Nhật cũng có một ông Nhật xài quen nước tương chứa đầy phụ gia và chê nước tương “thiệt” không ngon.

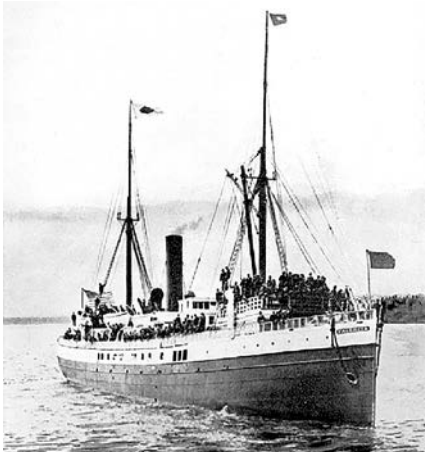
Không biết số đông người Nhật còn lại, khi cầm chai nước tương công nghiệp (không chứa bao nhiêu đậu nành ủ) xịt, xịt, xịt... vô chén có rừng rừng lệ cay đắng như khi người Việt cầm chai nước mắm công nghiệp (không chứa chút cá mắm nào) rưới vào cá sắp kho tiêu?

DU

HOÀNG VŨ

Khi hạ thủy một con tàu mới đóng, người ta đập vỡ một chai rượu champagne vào mũi tàu, để tàu sẽ không bị chìm. Nếu chai rượu không bể, thì là điềm xấu. Truyền thống này, gọi là "lễ thanh tẩy", có từ thiên niên kỷ thứ ba trước Công Nguyên. Ngoài rượu champagne, các loại chất lỏng khác như rượu vang đỏ, whiskey và nước cũng đã từng được sử dụng. Tất nhiên, đó chỉ là mê tín, nhưng một con tàu đã bỏ qua bước này, chính là Titanic.

Tàu Valencia 1905

Chìm tàu

2 KỲ - KỲ 2

■ Theo thần thoại Hy Lạp, siren - những sinh vật nửa chim, nửa người - thường hát những bài ca tuyệt hay để dụ dỗ thủy thủ đến gần các bờ đá, gây đắm tàu. Thuyền trưởng Odysseus háo hức muốn nghe tiếng hát của siren, ra lệnh cho thủy thủ trói ông vào cột buồm, và nhét sáp vào tai họ để bảo vệ họ. Ông đã nghe tiếng ca quyến rũ của siren, nhưng các thủy thủ của ông thì không, và tất cả đều sống sót.

■ Odysseus cũng là tên của con tàu cổ xưa nhất bị chìm đã được tìm thấy còn nguyên vẹn. Tàu Hy Lạp này 2,400 năm tuổi, được tìm thấy ở Biển Đen, gần Bulgaria. Nó chìm sâu đến mức vùng nước chung quanh không có oxy, bảo quản nó rất tốt vì các sinh vật làm hư hỏng gỗ không thể sống ở đó. Odysseus là một trong 65 xác tàu được tìm thấy ở Biển Đen từ năm 2015 đến 2017.

■ Năm 1975, một tàu chở hàng có tên Edmund Fitzgerald đã chìm trên hồ Superior, khiến toàn bộ 29 thủy thủ đoàn thiệt mạng. Đây vẫn còn là con tàu lớn nhất bị chìm ở North American Great Lakes (vùng Đại Hồ Bắc Mỹ). Ca khúc "The Wreck of the Edmund Fitzgerald" đã được Gordon Lightfoot, ca sĩ nhạc dân gian Canada, sáng tác để ghi nhớ sự kiện này.

■ Những vụ đắm tàu đã góp phần vào cốt truyện của một số vở kịch và tiểu thuyết kinh điển, bao gồm The Tempest (Bão tố), Candide, The Divine Comedy (Thần Khúc), Robinson Crusoe, The Swiss Family Robinson và Gulliver's Travels (Gulliver Du ký).

■ Năm 1717, tên cướp biển nổi tiếng người Anh Blackbeard đã chiếm tàu La Concorde của Pháp ngoài khơi bờ biển Martinique ở vùng Caribbean, cướp vàng bột trên tàu và đưa vào kho báu của hắn. Blackbeard đã bỏ phế con tàu vào năm 1718 sau khi nó đâm vào một bãi cát gần Bắc Carolina. Xác tàu này mãi gần 3 thế kỷ sau mới được tìm thấy.

■ Dò tìm kiếm đáy biển không phải là công việc dễ dàng, nhưng phát hiện được kho báu trên một con tàu chìm có thể còn hơn cả trúng xổ số. Một trong những con tàu đắm có giá trị nhất vẫn chưa được tìm thấy là Flor de la Mar. Con tàu Bồ Đào Nha này đã chìm gần Sumatra, Indonesia, vào năm 1511 và chở đầy kho báu. Giá trị ước tính theo tiền hiện nay: 2 tỷ đô la.

(THEO READER'S DIGEST)

Flor de la Mar. NGUỒN.AREASGREY.COM

I Suy Đi Ngẫm Lại I

Từ thiện không phải là quảng cho con chó miếng thịt, mà từ thiện là ném cho con chó miếng thịt trong lúc mình cũng đói meo.

JACK LONDON

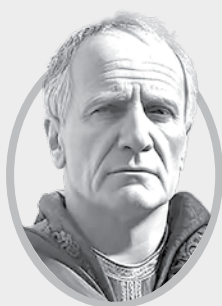
Người đàn ông nào ngọt ngào khi mới quen, thì trong tương lai, nhiều khả năng người ấy sẽ là người chống khó tính nhất.

DE STAEL

Người sáng suốt làm theo lý trí, người bình thường hành xử theo kinh nghiệm, người ngu ngốc chạy theo nhu cầu, và kẻ thô lỗ hành động theo bản năng.

MARCUS TULLIUS CICERO

MINH HẢI

Mua sắm ở siêu thị

Ở Mỹ việc đi mua sắm ở các cửa hàng hay siêu thị hầu như là việc thường xuyên. Vậy nên chúng ta phải cẩn thận để khỏi gây trở ngại và làm phiền lòng người khác. Sau đây là những điều không nên làm khi đi siêu thị.

- **Không dẫn cả đàn trẻ con theo.** Nhiều người nghĩ rằng đi siêu thị là dịp vui cho cả gia đình nên dẫn theo cả đàn con nhỏ. Hậu quả là chúng chạy nhốn nháo, nhất là ở quầy bánh trái, gây bức bối cho những khách hàng khác. Vậy nên phải giữ trẻ cẩn thận khi mang chúng theo.

- **Không mang chó cùng theo và để chúng ngồi trong xe hàng.** Đây là điều tối kỵ và bị cảnh sát cũng như chủ cửa hàng ngăn cấm. Nên nhớ rằng xe đẩy là để chứa thức ăn và các thứ gia dụng chứ không phải chỗ cho những con chó lông xù. Nước dãi và các chất thải của chó là thứ kinh tởm, làm mất vệ sinh chung.

- **Không để xe của bạn nằm chặn ngang giữa lối đi** vì như thế sẽ gây trở ngại cho những khách hàng khác. Nên để xe của bạn nằm sát bên phải hay bên trái lối đi để tiện cho sự di chuyển.

- **Không nếm hay ăn thử các mẫu hàng trưng bày.** Không nên xem những sản phẩm trưng bày như là một free buffet để chúng ta tha hồ ăn miễn phí. Tỷ như bút một vài trái nho cho vào miệng nhai chop chép hay mở nắp hũ mật ong nếm thử. Điều này thật khó coi mà còn mất vệ sinh nữa. Phải kèm chế sự thèm muốn. Tốt hơn hết là nên ăn lót lòng ở nhà trước khi đi mua hàng ở siêu thị.

- **Trả các món hàng về chỗ cũ của chúng.** Đôi khi đang giữa cuộc mua sắm bạn chợt thấy một hai món hàng không ưng ý hay chưa cần dùng tới (một vỉ trứng hay bình sữa tươi chẳng hạn) muốn đem trả về chỗ cũ nhưng dòng người quá đông không biết tính sao. Trường hợp này bạn nên giao món hàng cho nhân viên siêu thị nhờ họ trả lại chỗ cũ giùm.

Vậy nhé. Chúc bạn vui vẻ.

MH- THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Công dân Hoa Kỳ có thể gia hạn sổ thông hành online

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Bộ Ngoại giao thông báo: hệ thống gia hạn sổ thông hành (Passport) trực tuyến hiện đã hoạt động hoàn toàn. Công dân Hoa Kỳ tuổi từ 25 trở lên và có sổ thông hành đã hết hạn trong vòng 5 năm qua hoặc sẽ hết hạn trong năm tới sẽ không cần phải điền hoặc in đơn, gửi séc, đặt lịch hẹn hoặc in ảnh passport mới.

Một người có thể tạo tài khoản trên trang web của Bộ Ngoại giao để bắt đầu tiến trình gia hạn. Bạn có thể chụp ảnh cho sổ thông hành bằng điện thoại di

động và tải lên, miễn là ảnh mới chụp gần đây và không phải là ảnh chụp theo kiểu selfie. Bạn cần đứng trước phong nền trắng và không đeo mắt kính.

Có thể thanh toán lệ phí gia hạn cho sổ thông hành trực tuyến bằng thẻ tín dụng hoặc thẻ ghi nợ. Để gia hạn trực tuyến, bạn phải:

- Là công dân Hoa Kỳ, ít nhất 25 tuổi và phải đang có sổ thông hành cần được gia hạn (sổ thông hành chưa từng được báo cáo là

đã bị mất hay bị đánh cắp).

- Sổ thông hành đang được gia hạn có hoặc đã có thời hạn 10 năm.

- Sổ thông hành đang được gia hạn được Bộ Ngoại giao cấp trong khoảng thời gian từ 10 đến 14 năm kể từ ngày bạn dự định nộp đơn.

- Không có sự thay đổi nào về tên, giới tính, ngày sinh hoặc nơi sinh đối với sổ thông hành cần được gia hạn.

- Người đi du lịch phải sống tại một tiểu bang hoặc vùng lãnh thổ của Hoa Kỳ.

- Người đi du lịch phải biết tải ảnh passport kỹ thuật số trực tuyến và thanh toán lệ phí cho sổ thông hành được gia hạn bằng thẻ ghi nợ hoặc thẻ tín dụng.

Sau khi nộp đơn trực tuyến, sổ thông hành hiện tại sẽ bị hủy và không thể sử dụng để đi du lịch quốc tế cho đến khi người đó nhận được sổ thông hành được gia hạn. Quá trình duyệt xét cho các đơn xin sổ thông hành trực tuyến thông thường mất từ 6 đến 8 tuần.

LMH

Thống đốc California phủ quyết dự luật giúp người di dân bất hợp pháp mua nhà

Thống đốc California Gavin Newsom đã phủ quyết dự luật cho phép một số người di dân bất hợp pháp đủ điều kiện vay vốn mua nhà do tiểu bang hỗ trợ. Dự luật đã được Cơ quan lập pháp California thông qua và bị hầu hết đảng viên Cộng hòa chỉ trích trong năm bầu cử này.

Thống đốc Newsom đã từ chối thông qua dự luật vì lo ngại về tài chính. Ông cho biết hiện tại ngân sách California có hạn và chương trình hỗ trợ mua nhà không thể mở rộng để bao gồm cho người di dân bất hợp pháp.

Có một dự luật liên quan đến di trú thực sự lớn tại cơ quan lập pháp California vẫn đang chờ quyết định của Thống đốc. Đó là dự luật AB 2568. Dự luật này sẽ cho phép các trường đại học và cao đẳng của Tiểu bang California cung cấp quyền tiếp cận bình đẳng việc làm trong khuôn viên trường cho sinh viên di dân bất hợp pháp. Vào tháng 8, dự luật đã được Cơ quan lập pháp tiểu bang thông qua với số phiếu 41-7. Bây giờ, Thống đốc phải là người quyết định.

LỜI GIỚI THIỆU: Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984 theo diện tị nạn, bà quyết định chọn con đường phục vụ đồng hương. Khởi đầu, bà là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Năm 1991, bà làm cho sở An Sinh Xã Hội đến 2020. Bà thường xuyên cộng tác với báo chí, các trang web, các đài phát thanh và truyền hình nhằm hướng dẫn đồng hương trong các luật lệ và các chương trình ASXH. Trê hân hạnh được sự cộng tác của bà, và độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện hoặc email nhờ bà Angie Hồ Quang giúp đỡ các vấn đề về An sinh Xã hội. Thư từ xin gửi về: Mục "An Sinh Xã Hội"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044 hoặc Email: bientap@trenews.net

YÊU CẦU

Thưa năm nay chúng tôi đã nhận được cuốn MEDICARE & YOU 2025 do chính phủ gửi đến tận nhà. So với năm 2024 thì năm 2025 có thật nhiều thay đổi quan trọng, nhất là phần D (Drugs). Vì tiếng Anh, rất nhiều người lớn tuổi còn rất yếu kém để thông hiểu rõ ràng. Xin quý báo vui lòng dịch thuật tóm tắt những điều lệ quan trọng nhất trong Medicare 2025.

Trân trọng và xin đa tạ

DƯỚI ĐÂY LÀ MEDICARE PHẦN D ĐƯỢC DỊCH SANG TIẾNG VIỆT

Bảo hiểm Mua thuốc theo toa Medicare (Phần D)

Bảo hiểm Mua thuốc theo toa của Medicare hoạt động như thế nào?

Bảo hiểm Mua thuốc theo toa Medicare (Phần D) giúp thanh toán cho các loại thuốc theo toa của quý vị. Đây là điều không bắt buộc và được cung cấp cho tất cả mọi người có Medicare. Ngay cả khi quý vị không dùng thuốc theo toa ngay bây giờ, hãy cân nhắc việc ghi danh vào chương trình Mua thuốc theo toa phần D Medicare. Nếu quý vị quyết định không tham gia khi quý vị đủ điều kiện lần đầu tiên và không có bảo hiểm Mua thuốc theo toa đáng tin cậy khác (như Mua thuốc theo toa từ chủ lao động hoặc công đoàn) hoặc nhận Trợ giúp Thêm, quý vị có thể sẽ phải trả một khoản phạt ghi danh muộn nếu quý vị tham gia một chương trình sau này. Nói chung, quý vị sẽ phải trả khoản phạt này đến khi quý vị có Mua thuốc theo toa Medicare (trang 83-85).

Để nhận được Mua thuốc theo toa Medicare, quý vị phải tham gia một chương trình được Medicare chấp thuận cung cấp bảo hiểm thuốc. Mỗi chương trình có thể khác nhau về chi phí và các loại thuốc cụ thể được đài thọ.

Có 2 cách để nhận được Mua thuốc theo toa Medicare (Phần D)

1. CÁC CHƯƠNG TRÌNH THUỐC MEDICARE.

Các chương trình này bổ sung Mua thuốc theo toa Medicare (Phần D) vào Original Medicare, một số Chương trình Chi phí Medicare, một số Chương trình Phí Dịch vụ Riêng tư của Medicare Advantage và Chương trình Tài khoản Tiết kiệm Y tế (MSA). Quý vị phải có Phần A và/hoặc Phần B để tham gia một chương trình thuốc Medicare riêng.

2. CHƯƠNG TRÌNH MEDICARE ADVANTAGE HOẶC CÁC CHƯƠNG TRÌNH SỨC KHỎE KHÁC CỦA MEDICARE CÓ BẢO HIỂM

THUỐC.

Quý vị nhận được Mua thuốc theo toa Phần A, Phần B và Medicare (Phần D) thông qua các chương trình này. Hãy nhớ rằng, quý vị phải có Phần A và Phần B để tham gia Chương trình Medicare Advantage và không phải tất cả các Chương trình Medicare Advantage đều cung cấp bảo hiểm thuốc. Trong cả hai trường hợp, quý vị phải sống trong khu vực dịch vụ của chương trình quý vị muốn tham gia và có mặt hợp pháp tại Hoa Kỳ.

Nếu quý vị có bảo hiểm của chủ lao động hoặc công đoàn, hãy gọi cho quản trị viên phúc lợi của quý vị trước khi quý vị thực hiện bất kỳ thay đổi nào hoặc ghi danh bất kỳ bảo hiểm nào khác. Nếu quý vị ghi danh bảo hiểm khác, quý vị có thể mất bảo hiểm y tế và thuốc của công đoàn cho quý vị và những người

phụ thuộc của quý vị. Nếu điều này xảy ra, quý vị có thể không lấy lại được bảo hiểm của chủ lao động hoặc công đoàn.

Khi nào có thể tham gia, hoặc chuyển đổi?

Quý vị có thể tham gia, chuyển đổi hoặc bỏ chương trình thuốc Medicare hoặc Chương trình Medicare Advantage có Mua thuốc theo toa trong những thời điểm:

- **THỜI GIAN GHI DANH BAN ĐẦU.** Khi quý vị lần đầu tiên hội đủ điều kiện nhận Medicare, quý vị có thể tham gia một chương trình.

- **THỜI GIAN GHI DANH MỞ.** Từ ngày 15 tháng 10 đến ngày 7 tháng 12 hàng năm, quý vị có thể tham gia, chuyển đổi hoặc từ chối. Bảo hiểm của quý vị sẽ bắt đầu vào ngày 1 tháng 1 (miễn là chương trình nhận được yêu cầu của quý vị trước ngày 7 tháng 12).

- **THỜI GIAN GHI DANH MỞ CỦA MEDICARE ADVANTAGE** (chỉ khi quý vị đã tham gia Chương trình Medicare Advantage).

Từ ngày 1 tháng 1 đến ngày 31 tháng 3 hàng năm, quý vị có thể chuyển sang một Chương trình Medicare Advantage khác

hoặc chuyển sang Chương trình Medicare Nguyên thủy (và tham gia một chương trình thuốc Medicare riêng) một lần trong thời gian này.

Nếu quý vị phải trả tiền cho Phần A, và quý vị ghi danh Phần B trong Thời Gian Ghi Danh Tổng quát (ngày 1 tháng Giêng – 31 Tháng Ba), quý vị cũng có thể tham gia chương trình thuốc Medicare khi quý vị ghi danh Phần B. Quý vị sẽ có 2 tháng sau khi ghi danh Phần B để tham gia chương trình thuốc. Mua thuốc theo toa của quý vị sẽ bắt đầu vào tháng sau, khi chương trình nhận được yêu cầu tham gia của quý vị.

Thời gian ghi danh đặc biệt.

Nói chung, quý vị phải ở trong chương trình của mình cho cả năm. Nhưng khi một số sự kiện nhất định xảy ra trong cuộc sống của quý vị, chẳng hạn như nếu quý vị di chuyển hoặc mất bảo hiểm khác, quý vị có thể đủ điều kiện cho Thời gian Ghi Danh Đặc biệt. Quý vị có thể thay đổi kế hoạch của mình vào giữa năm nếu quý vị đủ điều kiện.

Nếu quý vị ghi danh Phần A hoặc Phần B trong Thời gian Ghi danh Đặc biệt vì một trường hợp đặc biệt (trang 18), quý vị sẽ có 2 tháng để tham gia Chương trình Medi-

care Advantage (có hoặc không có bảo hiểm thuốc) hoặc chương trình thuốc Medicare. Bảo hiểm của quý vị sẽ bắt đầu vào ngày đầu tiên của tháng sau khi chương trình nhận được yêu cầu tham gia của quý vị.

Làm cách nào để chuyển đổi chương trình? Quý vị có thể chuyển đổi Mua thuốc theo toa của Medicare chỉ bằng cách tham gia một chương trình khác trong một trong những thời điểm được liệt kê ở trên (*Khi nào có thể tham gia, hoặc chuyển đổi?*). Mua thuốc theo toa cũ của quý vị sẽ kết thúc khi Mua thuốc theo toa mới của quý vị bắt đầu. Quý vị sẽ nhận được một lá thư từ chương trình mới của mình cho quý vị biết khi nào bảo hiểm của quý vị bắt đầu, vì vậy quý vị không cần phải hủy bảo hiểm cũ của mình. Quý vị cũng có thể chuyển đổi chương trình bằng cách gọi số 1-800-MEDICARE (1-800-633-4227). Thành viên sử dụng máy TTY có thể gọi số 1-877-486-2048.

Làm cách nào để hủy bảo hiểm cũ của tôi?

Nếu quý vị muốn hủy bảo hiểm cũ của mình và không muốn tham gia gói mới, quý vị chỉ có thể làm như vậy trong những **THỜI ĐIỂM NHẤT ĐỊNH (như trên)**. Quý vị có thể hủy ghi danh bằng cách gọi 1-800-MEDICARE. Quý vị cũng có thể gửi

thư đến chương trình để cho họ biết quý vị muốn hủy ghi danh. Nếu quý vị bỏ chương trình của mình và muốn tham gia một chương trình thuốc Medicare khác hoặc chương trình sức khỏe Medicare có Mua thuốc theo toa sau đó, quý vị phải đợi đến thời gian ghi danh. Quý vị cũng có thể phải trả tiền phạt ghi danh muộn nếu quý vị không có Mua thuốc theo toa đáng tin cậy.

Đọc thông tin quý vị nhận được từ chương trình của mình.

Xem lại “Bằng chứng Bảo hiểm” và “Thông báo Thay đổi Hàng năm” mà chương trình của quý vị gửi cho quý vị.

Bằng chứng Bảo hiểm cung cấp cho quý vị thông tin chi tiết về những gì chương trình bao trả, số tiền quý vị trả... Thông báo Thay đổi Hàng năm bao gồm bất kỳ thay đổi nào về phạm vi bảo hiểm, chi phí, mạng lưới nhà cung cấp, khu vực dịch vụ và các thay đổi khác sẽ có hiệu lực vào tháng Giêng. Nếu quý vị không nhận được những tài liệu quan trọng này vào đầu mùa Thu, hãy liên lạc với chương trình của quý vị.

Phải trả bao nhiêu?

Chi phí thuốc của quý vị sẽ thay đổi dựa trên chương trình quý vị chọn. Hãy nhớ rằng, kế hoạch bảo hiểm và chi phí có thể thay đổi mỗi năm.

Quý vị có thể phải trả phí bảo hiểm, khoản khấu trừ, đồng thanh toán hoặc đồng bảo hiểm trong suốt cả năm.

Chi phí Mua thuốc theo toa thực tế của quý vị sẽ thay đổi tùy thuộc vào:

- Đơn thuốc của quý vị và liệu chúng có nằm trong danh sách thuốc được đài thọ của chương trình của quý vị hay không (xem danh mục thuốc).
- Thuốc nằm trong “tầng” nào.
- Quý vị đang ở giai đoạn trợ cấp thuốc nào (như quý vị đã đáp ứng khoản khấu trừ của mình hay đã đạt đến giới hạn tự trả của mình).
- Nhà thuốc nào quý vị sử dụng (như nhà thuốc đó cung cấp chia sẻ chi phí ưu tiên hay tiêu chuẩn, nằm ngoài mạng lưới hoặc đặt hàng qua thư). Chi phí thuốc tự trả của quý vị có thể ít hơn tại một hiệu thuốc ưa thích vì họ đã đồng ý với kế hoạch của quý vị để tính phí ít hơn.
- Quý vị có nhận được Trợ Giúp Thêm để thanh toán chi phí thuốc Medicare của mình hay không.

Chi phí & phạm vi bảo hiểm:

Một số cách quý vị có

thể giảm chi phí thuốc của mình bao gồm chọn thuốc generic thay vì đơn thuốc biệt dược hoặc thuốc sinh học thay vì các sản phẩm sinh học ban đầu. Quý vị cũng có thể trả tiền cho một loại thuốc mà không có bảo hiểm (như sử dụng các chương trình tiết kiệm dược phẩm hoặc giảm giá của nhà sản xuất). Hãy hỏi dược sĩ của quý vị — họ có thể cho quý vị biết nếu có một lựa chọn ít tốn kém hơn. Kiểm tra với bác sĩ của quý vị để bảo đảm tùy chọn chung hoặc tương tự sinh học là tốt nhất cho quý vị.

Lệ phí bảo hiểm hàng tháng

Hầu hết các chương trình thuốc đều tính lệ phí hàng tháng thay đổi theo chương trình. Nếu quý vị có Phần B, quý vị phải trả khoản lệ phí này ngoài chi phí bảo hiểm Phần B. Nếu quý vị đang tham gia Chương trình Medicare Advantage hoặc Chương trình Chi phí Medicare có bảo hiểm thuốc, lệ phí bảo hiểm hàng tháng có thể bao gồm một khoản tiền cho bảo hiểm thuốc.

LƯU Ý: Liên lạc với chương trình của quý vị (không phải An sinh Xã hội hoặc Ủy ban Hưu trí Đường sắt (RRB)) nếu quý vị muốn lệ phí Mua thuốc theo toa của quý vị được khấu trừ từ khoản thanh toán An sinh Xã hội hoặc RRB hàng tháng của quý vị. Nếu quý vị muốn

ngừng khấu trừ lệ phí bảo hiểm và được lập hóa đơn trực tiếp, hãy liên lạc với chương trình của quý vị.

Nếu quý vị có thu nhập cao hơn, quý vị có thể trả nhiều tiền hơn cho Mua thuốc theo toa Medicare của mình (Phần D). Nếu thu nhập của quý vị vượt quá một giới hạn nhất định (vào năm 2024 là \$103,000 nếu quý vị khai thuế riêng lẻ hoặc \$206,000 nếu quý vị đã kết hôn và khai thuế chung), quý vị sẽ phải trả thêm một khoản tiền ngoài lệ phí bảo hiểm chương trình của mình (đôi khi được gọi là “IRMAA Phần D”).

Thông thường, Medicare hoặc RRB sẽ khấu trừ số tiền bổ sung từ khoản thanh toán An sinh Xã hội hoặc RRB của quý vị. Nếu Medicare hoặc RRB lập hóa đơn cho quý vị số tiền bổ sung thay vì khấu trừ nó từ khoản thanh toán An sinh Xã hội hoặc RRB của quý vị, thì quý vị phải trả thêm số tiền cho Medicare hoặc RRB, chứ không phải chương trình của quý vị. Nếu quý vị không trả thêm tiền, quý vị có thể mất Mua thuốc theo toa Medicare (Phần D).

Quý vị sẽ thanh toán riêng các khoản thanh toán IRMAA Phần D, ngay cả khi chủ lao động của quý vị hoặc một bên thứ ba khác (như hệ thống hưu trí) trả phí bảo hiểm chương trình

của quý vị. Nếu quý vị phải trả IRMAA Phần D và quý vị không đồng ý (ví dụ: quý vị có một hoặc nhiều sự kiện thay đổi cuộc sống làm giảm thu nhập của quý vị), hãy truy cập [SSA.gov/medicare/lower-irmaa](https://ssa.gov/medicare/lower-irmaa).

Khoản khấu trừ hàng năm

Đây là số tiền quý vị phải trả trước khi chương trình của quý vị bắt đầu thanh toán phần thuốc được đài thọ của quý vị. Một số chương trình không có khoản khấu trừ. Trong một số chương trình có khoản khấu trừ, thuốc ở một số cấp được đài thọ trước khi được khấu trừ.

Đồng thanh toán hoặc đồng bảo hiểm

Đây là số tiền quý vị phải trả cho các loại thuốc được đài thọ của mình sau khi được khấu trừ. Quý vị trả phần của mình và chương trình của quý vị trả phần của họ cho các loại thuốc được đài thọ. Nếu quý vị trả tiền Đồng bảo hiểm, những khoản tiền này có thể thay đổi vì các chương trình thuốc và nhà sản xuất có thể thay đổi mức tính phí bất cứ lúc nào trong suốt năm. Số tiền quý vị phải trả cũng sẽ phụ thuộc vào cấp bậc được chỉ định cho thuốc của quý vị.

Khi quý vị và chương trình của quý vị chi tổng cộng \$5,030 cho các loại thuốc (bao gồm cả khoản khấu trừ) vào năm 2024, quý vị thường sẽ trả không quá 25% chi phí cho thuốc theo toa cho đến khi chi tiêu tự trả của

quý vị là \$8,000.

Bắt đầu từ năm 2025, chi phí thuốc tự trả của quý vị sẽ được giới hạn ở mức 2,000 đô la.

Giới hạn tự trả cho chi phí thuốc vào năm 2025

Chi phí thuốc tự trả hàng năm của quý vị sẽ được giới hạn ở mức \$2,000. Khi quý vị đạt đến giới hạn này vào năm 2025 (từ chi tiêu tự trả của quý vị cộng với một số khoản thanh toán nhất định mà người hoặc tổ chức khác thực hiện, bao gồm cả chương trình Trợ giúp Bổ sung của Medicare), quý vị sẽ không phải trả khoản đồng thanh toán hoặc đồng bảo hiểm cho các loại thuốc Phần D được đài thọ trong phần còn lại của năm (dương lịch).

LƯU Ý: Nếu quý vị nhận được Trợ giúp Thêm, quý vị sẽ không phải trả một số chi phí Phần D này.

Truy cập **Medicare.gov/plan-compare** để biết chi phí cụ thể của chương trình thuốc Medicare và Chương trình Medicare Advantage, đồng thời gọi cho các chương trình quý vị nhắm đến để biết thêm chi tiết. Để được trợ giúp so sánh chi phí chương trình, hãy gọi cho Chương trình Hỗ trợ Bảo hiểm Y tế Tiểu bang (SHIP) của quý vị. Truy cập trang 114–117 để biết số điện thoại của SHIP địa phương của quý vị hoặc truy cập **shiphelp.org**. Một đại lý hoặc nhà môi giới đáng tin cậy cũng có thể giúp đỡ. Chương Trình Thanh Toán Theo Toa Medicare.

(còn tiếp)

LÊ MINH HIẾN

Lạc hồn

TRANH ĐÌNH CƯỜNG

Hồn tôi đó rừng nguyên sinh hoang dã
em đi về hoa dại nở vàng ươm
cỏ xanh mát dưới đôi bàn chân nhỏ
tóc huyền bay vờn tháp cổ em non

Hồn tôi đó một thập niên trầm tích
nằm ngủ vùi mặc hoang phế thời gian
một chiều thu em lỡ tay xao động
làm sao đây trả tôi lại nguyên sơ

Hồn tôi đó hay lạt lòng độ lượng
làm hiền nhân hay cảm động vô chừng
loài hồ ly em vô tâm hóa kiếp
tôi ngu ngơ nên lạc lối đường về

Nửa đêm nay hồn bên hồn nương tựa
lạnh tàn canh thức tỉnh mộng chiêm bao
hồn tôi đó xin một lần chột tắt*
giấc ngủ dài hoang phí cuộc trăm năm

LMH

STANTON AUG. 2017-AUG. 02ND, 2024 (8:35 PM)

* Thà một phút huy hoàng rồi chợt tắt,
Còn hơn buồn le lói suốt trăm năm.

(Giục giã trong Gửi hương cho gió, Xuân Diệu 1945)

70 năm âm nhạc cùng **Bạch Yến**

Bạch Yến (tên thật là Quách Thị Bạch Yến; sinh năm 1942) là một ca sĩ nổi tiếng trước năm 1975. Khi mới 15 tuổi Bạch Yến nổi như cồn với ca khúc “Đêm đông” của nhạc sĩ Nguyễn Văn Thương. Năm 1961, cô sang Pháp học thanh nhạc, được hãng Polydor của Pháp mời thu đĩa và lưu diễn một số nước châu Âu. Năm 1965, Bạch Yến sang Mỹ hát cho Chương trình Ed Sullivan Show, ở Mỹ 12 năm, đi lưu diễn trên khắp Hoa Kỳ các nước Canada, Mexico, Brasil, Venezuela, Colombia, Panama...

Bạch Yến cũng là người Việt Nam đầu tiên và duy nhất xuất hiện trên chương trình Ed Sullivan Show nổi tiếng của Mỹ năm 1965, là nghệ sĩ Việt Nam duy nhất trình diễn cùng một chương trình với những tên tuổi nổi tiếng như Bob Hope, Bing Crosby, Pat Boone, Frankie Avalon...

Sau đó bà định cư tại Paris, Pháp.

Mời bạn theo dõi bài phỏng vấn của Cổ Ngư nhân dịp kỷ niệm 70 năm âm nhạc của bà

CỔ NGƯ
THIAIS, PHÁP

Bạch Yến, 70 năm sánh
bước cùng âm nhạc-
Longjumeau (ẢNH NGUYỆT VY)

Để đánh dấu 70 năm sánh bước cùng âm nhạc, chiều ngày Chủ Nhật 08.09.2024, một chương trình đặc biệt dành riêng cho giọng hát Bạch Yến đã được tổ chức tại Longjumeau, ngoại ô Paris

(*). Dưới đây là phần phỏng vấn trực tiếp trong chương trình, với hai thứ tiếng Việt Pháp dùng xen kẽ.

CỔ NGƯ (CN): Thưa chị, từ nãy đến giờ, ngồi dưới hàng ghế khán giả, em thấy mọi người say mê lắng nghe chị hát liền một hơi 15 bài không ngừng nghỉ. Đây là điều không phải ai cũng làm được, nhất là ở tuổi 80!

BẠCH YẾN (BY): Chị 83 rồi em!

Khán giả: Ô!

CN: Chương trình chiều nay đánh dấu 70 năm ca hát của chị. Như vậy, chị bắt đầu đến với sân khấu khi còn rất trẻ, lúc chỉ mới hơn 10 tuổi... Chị có thể kể cho khán giả nghe vài kỷ niệm về cái “thuở ban đầu” ấy được không chị?

BY: Chuyện cũng hơi lâu rồi, nhắc chuyện đời xưa, sợ khán giả không thích....

Cổ Ngư và Bạch Yến trong buổi phỏng vấn. (ẢNH NGUYẾT VY)

Khán giả: Có, có chứ, rất muốn nghe...

BY: Quý vị muốn nghe thiệt hả? Năm 11 tuổi, tôi nhận được huy chương vàng trong một cuộc thi do đài phát thanh Pháp Á tổ chức. Từ đó, mỗi tuần được hát 1 bài trên đài phát thanh. Nhưng sau đó, đài Pháp Á phải đóng cửa vì có vấn đề chính trị giữa hai xứ Việt

Nam và Pháp. Tôi không được hát nữa.

CN: Sau thời kỳ đầu này, đột ngột xuất hiện biệt hiệu “Bạch Yến moto bay”. Vì sao lại có bước ngoặt kỳ lạ này vậy chị?

BY: (cười) Sau khi không còn được hát trên radio nữa, nói thiệt tình, chị đói, nên đành chuyển qua học nghề lái moto

bay, diễn trên các “đường đua tử thần” mà mọi người có thể thấy mấy cái rạp này dựng trong các hội chợ. Lúc đó chỉ mới 12 tuổi. Tại vậy, “đói thì đầu gối phải bò” thôi em, chị theo nghề đó ...

CN: ... nhưng đây là một nghề cực kỳ nguy hiểm!

BY: Em biết mà, khi còn trẻ, mình không sợ gì

(ẢNH NGUYẾT VY)

hết! Còn vui nữa, vì thấy tiếng rầm rầm của động cơ *moto* làm mọi người khiếp sợ, trong khi chị lại thêm chút diễn xuất cho có vẻ nguy hiểm hơn, nhưng thực ra, lại khá an toàn đó em.

CN: Bây giờ, sau nhiều năm nhìn lại, chị thấy có điểm tương đồng nào giữa hình ảnh một người ca sĩ đứng trên sân khấu và một người lái *moto* trong cái rạp hình trụ, với sàn diễn là một vòng tròn không, thưa chị?

BY: Chị không biết nữa! Nhưng như lúc này chị có nói, tại vì đối quá nên mới chuyển nghề, với lại, hơn nữa, tuổi trẻ thì hăng lắm, không thấy sợ. Lái *moto* bay thì kiếm ra tiền, không nhiều, nhưng cũng đủ sống cho cả nhà, vì lúc đó gia đình đều kẹt, không ai làm ra tiền được hết. Đã vậy, còn bị nhà cháy, bị đủ thứ hết trơn. Thành ra, đang trong cảnh “màn trời, chiếu đất”, có ông cậu làm nghề *moto* bay hỏi muốn học không thì cậu luyện cho, vì cậu đã tạo một đoàn *moto* bay người lớn rồi, các anh các chị trong họ hàng đã vô đoàn diễn, chị đi coi, thích quá, nên xin theo luôn.

CN: Sau giai đoạn đó, chị rời Việt Nam sang Pháp, rồi Mỹ và sống một thời gian khá lâu ở ngoại quốc. Lúc này, trong khi hát, chị có nhắc đến chương trình TV “Ed Sullivan Show” với tài tử Bob Hope hay ca khúc “La Seine” thu

Ca sĩ Bạch Yến-Longjumeau (ẢNH PHÙNG TỬ HOÀNG)

thanh trong phim “Mũ nổi xanh” của tài tử John Wayne. Em thấy trên internet có hình chụp các đĩa nhựa 33 tours thu toàn nhạc Pháp của chị nữa.

BY: Thời gian này, có một khúc quanh lớn trong đời chị: chị lập gia đình với anh Trần Quang Hải, một người chuyên về nghiên cứu âm nhạc. Từ đó, chị bắt đầu tập hát nhạc dân ca Việt Nam, và suốt 40 năm qua, anh chị đã cùng nhau đi trình diễn ở nhiều nơi trên thế giới, tính ra, cũng hơn 60 quốc gia...

CN: Nay giờ mọi người đã nghe chị hát tiếng Pháp, tiếng Anh, tiếng Tây Ban Nha thật chuẩn xác, bây giờ, chị có thể hát dân ca Việt Nam cho quý khán giả ở đây cùng thưởng thức được không chị?

BY hát ru con 3 miền Bắc, Trung, Nam.

BY: Đây là các bài hát ru mà chị đã hát ở nhạc viện Sarajevo, nhạc viện Tchaikovsky, ở Tokyo...

CN: Sau khi hát tân nhạc, là những ca khúc được nhạc sĩ Việt Nam sáng tác theo giai điệu Tây phương, cộng thêm một thời gian dài ở Pháp, Mỹ hát toàn nhạc ngoại quốc, chị có gặp nhiều khó khăn khi trở về nguồn, hát nhạc dân ca không?

BY: Chị gặp nhiều khó khăn, vì hát dân ca, giọng phải thật mềm, cách luyện láy phải thật nhuyễn. Cách hát khác hẳn. Đó là một thể loại nhạc hoàn toàn khác, với những kỹ thuật thể hiện hoàn toàn khác với loại nhạc mà trước giờ chị vẫn trình diễn.

CN: Khi đi lưu diễn khắp nơi trên thế giới, anh chị cảm nhận thế nào về tình cảm của người ngoại quốc đối

với nhạc cổ truyền Việt Nam?

BY: Anh chị giới thiệu nhạc cổ truyền, dân ca Việt Nam ra thế giới, đúng nghĩa là làm văn hoá. Đó là một sự lựa chọn của anh chị. Thí dụ như chị kiếm được ít tiền hơn nhiều so với khi hát nhạc phổ thông, nhưng ngược lại, qua các chuyến đi này, anh chị lại có thêm được rất nhiều bạn bè trên khắp thế giới. Thể loại âm nhạc này đi thẳng vào trái tim người nghe vì nó đến một cách rất tự nhiên từ trái tim người hát. Chị rất hứng thú khi hát những bài dân ca cổ truyền Việt Nam cùng với anh Trần Quang Hải. Người ngoại quốc thích nghe dân ca Việt Nam lắm em à.

CN: Thưa quý vị khán giả, đây là đĩa vinyl “Việt Nam - Trần Quang Hải - Bạch Yến”. Em được biết, sau khi phát hành đĩa nhựa này, anh chị đã nhận được giải thưởng lớn. Xin chị kể thêm về việc thu âm, phát hành đĩa nhựa này, cũng như về giải thưởng nhận được.

BY: Đó là giải «Grand Prix du disque de l'Académie Charles Cros». Anh Hải đã bỏ ra rất nhiều công sức khi thực hiện *album vinyl* này. Em biết đó, anh Hải có nhiều công trình nghiên cứu về âm nhạc và đã nhận được huy chương cao quý «Chevalier de la Légion d'Honneur / Bắc đẩu Bội tinh». Chị chỉ

phụ chút ít, thêm tí màu sắc vào các *concert* của anh Hải mà thôi...

Khán giả: Không đúng!
Mỗi người một nửa!

BY: (cười) Thiết mà! Tui đi theo anh Hải là để xách đôn cho ảnh chứ có hát gì nhiều đâu!

CN: Chị nói vậy, làm em nhớ một chuyện. Năm 1989, lúc còn đang học ở Montpellier, một thành phố miền nam nước Pháp, em nhớ trong chương trình Tết do cộng đồng người Việt tại đó tổ chức, ở khán phòng, mọi người, người Việt, người Pháp đã đồng loạt đứng dậy vỗ tay tán thưởng những bài dân ca Việt Nam chị hát và phần trình diễn vừa đặc sắc vừa dí dỏm của anh Hải, có đàn tranh, lại thêm biệt tài đánh đàn môi, đàn muống và nhất là hát đồng song thanh. À, anh Hải có hướng dẫn chị cách hát đồng song thanh không? Tiếng Pháp gọi là chant diphonique ...

BY: Chính anh Hải là người đã tìm ra kỹ thuật hát này. Anh ấy có chỉ, nhưng chị không thể nào hát rõ hai giọng như anh Hải được.

CN: Chị cứ thử hát cho mọi người cùng nghe kỹ thuật hát đồng song thanh đi chị.

BY hát đồng song thanh.

CN: Thưa quý vị, nhắc tới Bạch Yến, chúng ta nghĩ ngay đến ca khúc "Đêm đông" của nhạc sĩ Nguyễn Văn

Ca sĩ Bạch Yến ký tên lưu niệm (ẢNH NGUYỆT VY)

Thương. Không những chỉ vì diễn tả thành công bài hát, mà vì chị Bạch Yến đã quyết định chuyển từ điệu tango nhịp nhàng của bản gốc sang điệu slow rock da diết cho phù hợp với lời và giai điệu của bài hát, dù điệu slow rock lúc đó còn rất mới mẻ đối với người nghe ở Việt Nam. Vì sao chị lại có ý tưởng táo bạo này?

BY: Khi cầm bản nhạc trên tay, chị thấy lời ca hơi buồn, mà đánh *tango* sao nghe nó giựt quá, vui

quá! Chị nghĩ tới cách làm cho bài hát êm hơn, rồi nghĩ luôn tới cách dàn cảnh cho bài hát nữa. Sau khi mọi người đã nhảy các điệu *chachacha*, *mambo* ... về lại bàn ngồi uống nước rồi, chị mới bày trước với ban nhạc: «Nhớ nghe, đừng mở đèn, để tối om.» Rồi chị mới cất tiếng hát bài «Đêm đông», để khán giả để ý tới bài đó hơn. Và chính nhờ bài «Đêm đông» mà chị được mọi người biết đến ở Việt Nam rồi ở Mỹ,

qua các chương trình truyền hình, «Ed Sullivan Show» hay CBS chẳng hạn. Bài hát này gắn liền với cuộc đời của chị, từ 1957 cho đến tận hôm nay đó em.

CN: Thưa quý vị, chúng ta sắp được sống trong một giai thoại mà mọi người đã từng đọc, từng nghe kể từ hơn nửa thế kỷ nay: chị Bạch Yến sẽ hát bài "Đêm đông" bằng hai thể điệu, tango và slow rock. Mời quý vị lắng nghe.

BY hát bài "Đêm đông" theo điệu tango và slow rock với ban nhạc.

CN: Phần phỏng vấn đã dài. Em cảm ơn chị rất nhiều và xin nhường micro lại để chị tiếp tục trò chuyện với quý khán giả, và, còn hát thêm nữa chứ, phải không chị?

Link Youtube một số tiết mục của chương trình "Bạch Yến, 70 năm Âm nhạc":

Ne me quitte pas: <https://youtu.be/pDpkJ6ZhU0c>

Et maintenant / What now my love: <https://youtu.be/FPTCHIX6xXE>

Giận Nhau: https://youtu.be/YQEQRJIS_2M

La Ilorona: <https://youtu.be/YE6iWP2IQQQ>

Phỏng vấn tiếng hát Bạch Yến: <https://youtu.be/r77CL3BeWds>

(*) Thực hiện chương trình: Dương Mỹ Hạnh

Ban nhạc: Pity Cabrera (piano) - Antony Winsenrietz (guitare) - Romain Labaye (bass)
- Alex Tran (percussion)

Video: Francois Bibonne (đạo diễn phim "One upon a bridge in Vietnam", đoạt giải thưởng về phim tài liệu ngắn hay nhất tại Los Angeles Film Awards (LAFA) và New York International Film Awards (NYIFA).)

Hình ảnh: Nguyệt Vy (nổi tiếng với các bức ảnh "Trở về", "Chốn xưa", "Tây trấn", "Nguồn xưa" ...)

CN

LONGJUMEAU (08.09.2024)

Thống đốc Gavin Newsom đã ký luật vào Thứ Hai (23 Tháng Chín, 2024) yêu cầu các khu học chánh của tiểu bang California hạn chế học sinh sử dụng điện thoại thông minh (smartphone) trong ngày học, luật có hiệu lực thi hành vào tháng Bảy năm 2026.

Học sinh Adonis Scott (trái) và Donavin Haugen (phải) sử dụng điện thoại thông minh của mình để ghi danh làm bài kiểm tra đánh giá trực tuyến. CREDIT: PAUL BARNWELL.

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Luật có tên là “Đạo luật Trường học không điện thoại - AB 3216” (“The Phone-Free School Act – AB 3216”), biến California trở thành tiểu bang thứ năm yêu cầu tất cả các trường công lập hạn chế học sinh sử dụng điện thoại trong khuôn viên trường, East Bay Times ngày 23 Tháng Chín, 2024 cho hay.

“Chúng tôi biết rằng việc sử dụng smartphone quá mức làm tăng lo lắng,

trầm cảm và các vấn đề sức khỏe tâm thần khác - nhưng chúng tôi có quyền can thiệp”, ông Newsom cho biết trong một tuyên bố. “Luật mới này sẽ giúp học sinh tập trung vào học tập, phát triển xã hội và thể giới trước mắt - chỗ không phải (*chỉ chăm chú vào*) màn hình (*điện thoại*) của các em - khi các em ở trường”

Văn phòng thống đốc cho biết luật mới sẽ có sự tham gia đáng kể của các bên liên quan để bảo đảm các chính sách của trường đáp ứng được “nhu cầu và mong muốn” của cộng đồng.

Như vậy, khi có hiệu lực thi hành, hơn 1,000 trường thuộc Quận, trường đặc quyền và Văn

Phòng Giáo Dục Quận của tiểu bang California phải soạn thảo chánh sách về điện thoại di động (cellphone) cho học sinh trước ngày 1 tháng Bảy năm 2026. Luật này để các trường học địa phương quyết định xem có nên cấm học sinh sử dụng điện thoại di động hoàn toàn hay không. Nhưng luật này yêu cầu các trường phải hạn chế sử dụng điện thoại để “hỗ trợ việc học tập và sức khỏe của học sinh.”

Luật này được ban hành sau khi Khu Học Chánh Thống Nhất Los Angeles chuẩn y một chánh sách thậm chí còn nghiêm ngặt hơn cả chánh sách của tiểu bang, kêu gọi cấm hoàn toàn điện thoại

trong ngày học vào tháng Một năm 2025. Chi tiết về cách thức thực hiện lệnh cấm đang được thảo luận.

Năm ngoái, tiểu bang Florida đã thông qua một quy định cấm học sinh sử dụng điện thoại di động trong các lớp học từ mẫu giáo đến lớp 12. Một luật tương tự sẽ có hiệu lực vào năm tới tại tiểu bang Indiana, trong khi tại tiểu bang Ohio, thống đốc gần đây đã ký một dự luật thành luật yêu cầu các trường đưa ra các chánh sách để “giảm thiểu” việc học sinh sử dụng điện thoại di động. Tại tiểu bang Virginia, thống đốc cũng đã ra lệnh cho các trường học phải có “nền giáo dục không điện thoại di động” vào tháng Một,

Cấm học sinh sử dụng smartphone lợi bất cập hại?

bằng cách yêu cầu học sinh cất điện thoại trong ngày, kể cả giờ ăn trưa.

Tại thành phố New York, các quan chức của hệ thống trường học lớn nhất quốc gia đã tuyên bố vào tháng trước rằng họ sẽ hoãn kế hoạch tái áp dụng lệnh cấm điện thoại di động, vốn đã có hiệu lực cho đến năm 2015. Thị trưởng New York Eric Adams cho biết ông và hiệu trưởng nhà trường muốn xem xét các hạn chế hoạt động như thế nào ở Los Angeles và những nơi khác trước khi tiến hành.

Tuy nhiên, luật của tiểu bang California có một số điểm quy định được phép linh hoạt. Thí dụ: Luật nêu rõ các trường không được cấm học sinh sử dụng điện thoại di động khi bác sĩ hoặc bác sĩ phẫu thuật được cấp phép nói rằng học sinh đó cần thiết bị đó **vi lý do liên quan đến sức khỏe**. Luật cũng nêu rõ học sinh **trong một số chương trình giáo dục cá nhân** có thể được phép bỏ qua các hạn chế.

Theo luật, học sinh sẽ được phép sử dụng điện thoại **trong trường hợp khẩn cấp**. Tuy nhiên, luật không nêu rõ điện thoại phải là thiết bị của học sinh. Các quận có trường phải quyết định thế nào là trường hợp khẩn cấp và cách sử dụng điện thoại.

Vấn đề khẩn cấp đã trở thành điểm phản đối của

học sinh và phụ huynh. Tháng trước, sau khi học sinh nhắn tin cho phụ huynh trong vụ xả súng tại một trường trung học ở Georgia khiến 4 người thiệt mạng, Newsom đã trả lời các câu hỏi tại một cuộc họp báo về việc ông ủng hộ các hạn chế đối với điện thoại di động.

Ít nhất một nhóm lớn, Hiệp hội Hội đồng Trường học California, đã phản đối lập trường của Newsom về luật này. Người phát ngôn Troy Flint cho biết biện pháp này tước đi thẩm quyền của các nhà lãnh đạo khu học chánh, những người có thể tự nghiên cứu và quyết định rằng việc hạn chế hoặc cấm điện thoại sẽ không có lợi cho học sinh của họ

Những tác hại khi học sinh dùng điện thoại di động ghi nhận trong nội dung luật đã thượng dẫn ở phần trên, nhưng những ý kiến phản đối cũng đưa ra lập luận vững chắc không kém.

Thứ nhất là không thể cào bằng hành vi sử dụng điện thoại di động giữa học sinh mẫu giáo, tiểu học (elementary school), trung học cơ sở (junior high school), và trung học phổ thông (high school) giống nhau. Thí dụ, với các bé dưới 10 tuổi, chỉ cần đem theo cellphone có chức năng nghe-nói-nhắn tin là đủ. Học sinh ở cấp học càng cao, nhu cầu xài smartphone càng nhiều hơn. Học sinh có thể dùng smartphone

để tra cứu, tìm kiếm tài liệu (trong giờ giải lao) phục vụ cho bài học càng nhiều. Nếu không dùng smartphone để tận dụng khối kiến thức khổng lồ trên mạng internet thì quả là phí phạm tài nguyên.

Tôi nhớ cách đây 20 năm, sinh viên ở Việt Nam mua được Kim Từ điển là niềm tự hào, vì không phải ai cũng có tiền mua. Sau đó thì nhà ai sắm được computer để bàn có kết nối mạng internet cũng thật là “hãnh diện.” Năm 2007, có ông kia học cùng khóa Đào Tạo nghề Luật Sư chung với tôi, mỗi lần vô lớp học ông đều vác theo một laptop hiệu VAIO, mặt lúc nào cũng kên kên trong sự trầm trồ, thán phục của những bạn học khác, dù laptop của ông chỉ mở ra để coi hình, không kết nối được internet (lúc đó Việt Nam chưa có mạng 3G).

Thứ hai, smartphone là “vật bất ly thân” với các học sinh gốc di cư để phục vụ cho học tập. Đối với các trường hợp ngoại lệ khác, ông Newsom cho biết, học sinh là người học tiếng Anh có thể cần dựa vào thiết bị của mình để học.

Điều này hoàn toàn hợp lý, bởi vì Hoa Kỳ là quốc gia đa sắc tộc và có rất nhiều người di dân. Có rất nhiều người di cư khi đến Mỹ mới bắt đầu học tiếng Anh là ngôn ngữ thứ hai (ESL), và họ luôn luôn cần dùng tới Từ điển ngôn ngữ. Một cái smartphone có cài đặt app Từ điển thì

không gì gọn gàng, hữu ích bằng. Khác với Từ điển in trên giấy, người dùng Từ điển online có thể nhìn thấy mặt chữ, vừa nghe Từ điển đọc và đọc theo nó để luyện nghe, nói. Trong thời đại hiện nay, học sinh không cần vác theo hàng chục cuốn sách nặng trĩu, cuốn Từ điển khổng lồ, hoặc cuốn Kim Từ điển, laptop, mà chỉ cần đem theo một cái smartphone là đủ.

Mặt khác, như thế nào được coi là “trường hợp khẩn cấp” thật khó nói lắm, vì có thể “khẩn cấp” với người này, nhưng lại không “khẩn cấp” với người kia.

Tuy nhiên, tập đoàn Apple vừa cho người dùng iPhone cập nhật phiên bản hệ điều hành iOS 18. Nếu ai đang dùng iPhone 15 trở lên thì sẽ dùng được tính năng Apple Intelligence miễn phí, không khác gì ChatGPT. Như vậy, một học sinh sở hữu iPhone cao cấp hoàn toàn có thể lạm dụng tính năng Apple Intelligence để nó làm bài tập giúp cho mình, rõ ràng đây là hành vi gian dối trong học tập không thể chấp nhận được.

Soạn thảo chi tiết chánh sách về học sinh dùng smartphone ở trường là vấn đề không dễ dàng, cần được cân nhắc kỹ lưỡng để tránh làm tổn thương tinh thần của học sinh.

TPT

Tổng thống Thiệu gặp
Tổng thống Nixon trên
đảo Midway, 1969 (HUM
IMAGES)

IAN BUI
DALLAS, TX

Tháng Mười 1968, Tổng thống Thiệu bỗng dưng từ chối tham dự cuộc hoà đàm Paris khiến đồng minh của VNCH bị lúng túng. Lyndon Johnson tình nghi ông Thiệu đi cửa sau với ứng cử viên tổng thống Richard Nixon của đảng Cộng Hoà trong một âm

mưu phá hoại cuộc đàm phán. Báo chí đặt tên cho điệp vụ này là Chennault Affair.

Đã có vô số sách báo viết về vụ này; cách đây vài năm báo Trẻ cũng có đăng một bài [1]. Nhưng những thông tin gần đây nhất của

tác giả George Veith, dựa theo các cuộc phỏng vấn một số nhân vật VNCH từng tham gia đàm phán tại Paris, thì sự thật không như mọi người suy diễn.

Câu chuyện xoay quanh một người đàn bà người Mỹ gốc Tàu ở Washington tên Anna Chennault. Người chồng quá cố của bà, Claire Chennault, là một người đàn ông từng lãnh đạo nhóm phi công Flying Tigers (Phi Hổ) thời Đệ Nhị Thế Chiến tại Trung Hoa và là cố vấn không quân cho Tướng Giới Thạch. Danh tiếng Claire Chennault lẫy lừng đến độ khi Hồ Chí Minh và các đồng chí Việt Minh được nhóm OSS của Mỹ tuyển mộ để giúp lấy thông tin về

Tướng Claire
Chennault (WIKIMEDIA)

quân Nhật, một trong những điều kiện ông Hồ đưa ra là phải cho ông vài bức ảnh của Chennault với chữ ký để ông ta dùng làm bằng chứng là Việt Minh được Mỹ ủng hộ.

OSS là tiền thân của cơ quan tình báo CIA. Các hồ sơ đã được CIA bạch hoá cũng xác nhận họ từng thu nạp Hồ Chí Minh và gọi ông bằng mật danh Lucius [2]. Chính vì vậy mà trong bài diễn văn tại đại học Columbia mới đây tại New York, tân Tổng Bí Thư Tô Lâm mới tuyên bố rằng Hoa Kỳ là thế lực nước ngoài duy nhất đã có mặt bên cạnh Việt Nam khi Việt Minh cướp chính quyền vào ngày 2-9-1945 tại Ba Đình. Nhưng chuyện đó hãy dành cho dịp khác.

Trở lại với mưu thuyết Chennault Affair, tương truyền ông Nixon đã mượn bà Anna Chennault làm môi giới với đại sứ VNCH ở Mỹ lúc bấy giờ là Bùi Diễm để khuyên ông Thiệu hoãn hoà đàm, đợi bầu cử tổng thống Mỹ xong hãy tính. Lúc bấy giờ Lyndon Johnson không tái tranh cử vì quá mệt mỏi bởi chiến tranh, song nếu hoà đàm diễn ra – và có khả năng dẫn đến ngưng chiến, thì cơ hội thắng của ứng cử

Anna Chennault cùng TT Nixon và Henry Kissinger trong phòng Bầu Dục, 04/1971 (OLIVER ATKINS, NIXON LIBRARY)1

viên Dân Chủ Hubert Humphrey sẽ tăng. Do đó Nixon muốn chặn trước.

Kết quả cuộc bầu cử thì ta đã biết. Nixon thắng Humphrey sát nút. Chiến tranh Việt Nam tiếp diễn. 5 năm sau mới có Hiệp định Paris. Thêm vài chục ngàn lính Mỹ tử vong cùng với không biết bao nhiêu triệu sinh mạng của người Việt...

Tuy nhiên, vai trò của bà Anna Chennault trong mùa bầu cử 1968 vẫn được giữ kín tại Thư viện Tổng

thống Richard Nixon. Đúng 50 năm sau một số tài liệu mới được phép khai ra. Căn cứ theo đó, ngay sau khi ông Johnson ra lệnh ngưng ném bom miền Bắc vào cuối tháng 10 để khuyến khích Bắc Việt ngồi vào bàn thương nghị, cố vấn của Nixon là John Mitchell đã gọi cho Anna Chennault để bày tỏ sự lo ngại của đảng Cộng Hoà về ảnh hưởng của quyết định này. Hai ngày sau bà Chennault gọi cho ông Bùi Diễm (được FBI nghe lén theo lệnh ngầm của Johnson), nhờ đại sứ chuyển lời cho ông Thiệu rằng “sếp của tôi có một thông điệp cho tổng thống... Ráng chờ thêm chút nữa, phe chúng tôi sắp thắng [cử].”

Từ chứng cứ ấy, TT Johnson nghi rằng bà Chennault đang làm việc cho Nixon (lúc bấy giờ chỉ là một thường dân) để khuynh đảo chính sách quốc gia – một trọng tội chiếu theo đạo luật Logan Act. Nhưng sau này bà Chennault kể lại rằng chữ “sếp” (boss) của bà đây ám chỉ John Mitchell chứ không phải Nixon. Đại sứ Bùi Diễm cũng lặp lại nhiều lần rằng chính quyền

Đại sứ VNCH Bùi Diễm và TT Johnson tại Bạch Cung, 1967 (AP)

Thiệu không hề có thoả thuận nào với Nixon nhằm phá hoại Paris cả.

George Veith, chuyên gia nghiên cứu chiến tranh Việt Nam và có đến 4 quyển sách về đề tài này, cho rằng mọi người đã hiểu ngược vấn đề. Veith cho rằng chính quyền Sài Gòn đã lợi dụng cuộc bầu cử tổng thống Mỹ để gây ảnh hưởng với đồng minh của mình ở Á Châu. Sau khi phỏng vấn một số nhân vật VNCH có mặt tại Paris, Veith phát hiện hai lỗ hổng trong mưu thuyết Chennault Affair.

Thứ nhất: Phải 2 ngày sau bà Chennault mới gọi ông Bùi Diễm để trao lại thông điệp lẽ ra rất quan trọng từ John Mitchell. Không những vậy, nếu nó thực sự đến từ Nixon thì cố vấn an ninh quốc gia Walt Rostow đã biết và sẽ ngay lập tức có biện pháp trừng phạt chiếu theo luật Logan.

Thứ nhì: Trong cuộc gọi ấy ông Bùi Diễm đã không đáp lại câu nói của bà Chennault. Quan trọng hơn nữa là trong các cuộc điện đàm sau đó giữa ông với chính quyền Sài Gòn – mà người Mỹ chắc chắn theo dõi sát, hoàn toàn không thấy nhắc đến câu nói này. Nếu có thì Rostow đã được thông báo. Bùi Diễm nói với George Veith trong một cuộc phỏng vấn rằng lúc đó đối với ông, câu nói của bà Chennault “không có ý nghĩa gì và cũng chẳng làm thay đổi tình hình.”

Sự thật là bà Chennault có cố gắng thuyết phục ông Thiệu đừng tham dự hoà đàm Paris. Nhưng người bà dùng để trao đổi thông tin không phải là Bùi Diễm mà lại là Nguyễn Văn Kiểu, anh của ông Thiệu, lúc bấy giờ là tham tán tại toà đại sứ VNCH ở Đài Bắc. Còn người không muốn thấy Paris xúc tiến không phải là Richard Nixon mà là ... Tưởng Giới Thạch! Họ Tưởng tiên đoán Lyndon Johnson không

Tưởng Giới Thạch và phu nhân cùng Claire Chennault tại Đài Bắc, c.

1940 (WIKIMEDIA)

chỉ sẽ bỏ rơi miền Nam cho cộng sản mà còn sẽ bỏ rơi luôn Đài Loan cho Trung Cộng. Vì vậy nên ông ta muốn VNCH phải chiến thắng bằng mọi giá.

Theo tin tình báo, ông Kiểu đã thu xếp cho bà Chennault gặp gỡ ông Thiệu trong một cuộc họp bí mật tại Vũng Tàu để trao lại thông điệp này từ tổng thống Trung Hoa Dân Quốc. Theo đó, họ Tưởng khuyến khích ông Thiệu hãy cương lại áp lực từ Johnson, và bày tỏ hy vọng Nixon sẽ thắng cử.

Về phía VNCH, ông Thiệu cũng có lý do để không hoà đàm. Thứ nhất là vì cuộc đàm phán song phương giữa Sài Gòn và Hà Nội đã thất

bại; thứ nhì là VNCH đã không ngăn cản được sự tham dự của phe MTGPMN tại Paris. Trong một buổi phỏng vấn hiếm có sau chiến tranh, ông Thiệu bác bỏ ý kiến cho rằng ông đã bị phe Nixon lợi dụng.

Sau 1975, cựu đại sứ Bùi Diễm nói với tác giả Neil Sheehan rằng không có lý do gì để chính quyền Thiệu phải “bày ra một âm mưu phức tạp.” Căn cứ theo những gì họ biết được về tình hình bầu cử và chính trị ở Mỹ, “Nixon thắng cử sẽ tốt hơn cho VNCH vì ông Thiệu nghĩ Nixon cứng rắn hơn với cộng sản, trong khi Humphrey có vẻ lung lay.”

IB

Nguồn: George Veith, tác phẩm “Drawn Swords In A Distant Land: South Vietnam’s Shattered Dreams” (2021)

[1] <https://baotreonline.com/van-hoc/something-anything/diep-vu-chennault-affair>. baotre

[2] <https://www.cia.gov/readingroom/print/1909364>

Air fryer

HOÀNG HƯƠNG

■ **Không bỏ quá nhiều thực phẩm vào giỏ chiên cùng lúc.** Nồi chiên không dầu có dung tích khác nhau. Nhưng dù nồi chiên lớn hay nhỏ, bạn vẫn có thể bỏ quá nhiều thức ăn vào nồi khi nấu. Điều này sẽ khiến thực phẩm không chín đều, bị thâm hay không giòn như ý.

■ **Trở thức ăn và lắc giỏ chiên khi nấu.** Các món thịt cần được trở trong khi nấu để cả hai mặt chín đều và giòn. Lắc giỏ chiên thích hợp khi làm món khoai tây chiên hoặc rau củ nướng.

■ **Hạn chế khói khi nấu.** Thỉnh thoảng nồi chiên không dầu có thể bốc khói. Nguyên nhân là do bạn đang nấu món ăn có nhiều mỡ. Một mẹo hay để tránh khói là thêm một lớp nước mỏng vào phần đáy nồi (bên dưới giỏ chiên).

■ **Đừng ngại mở nồi kiểm tra thực phẩm khi đang nấu.** Đây là việc cần thiết để trở thức ăn, lắc giỏ hoặc bỏ thêm dầu lên thực phẩm đang nấu và để kiểm tra xem món ăn đã chín hay chưa. Khi bạn đóng nồi chiên không dầu lại, nó sẽ tiếp tục hoạt động từ điểm đã dừng.

■ **Đừng bỏ đi nước nấu thực phẩm đọng dưới đáy nồi.** Cho dù là nướng gà hay thăn heo, ngăn kéo của nồi chiên không dầu sẽ hứng tất cả nước ứ đọng và nước chảy ra từ thực phẩm trong quá trình nấu. Đây là nguyên liệu tuyệt vời để làm món nước sốt hay nước ướp cho các món ăn khác.

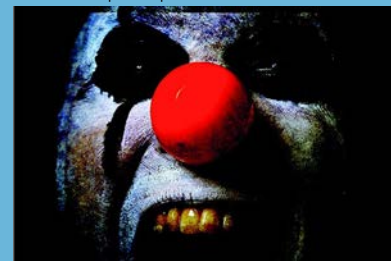
DALLAS Sự Kiện

HAUNTED HOUSE MAZE

27/9 tới 2/11. Nhà ma do J&F House of Terror thực hiện bên trong Firewheel Town East Mall với nhiều tiết mục hãi hùng của mùa Halloween, chỉ nhận trẻ em từ 14 tuổi trở lên

Địa điểm: 695 Town Square Blvd, Garland TX 75040.

Giá vé: \$30-\$40.

STATE FAIR OF TEXAS

27/9 tới 20/10. Hội chợ giải trí với nhiều tiết mục: diễn hành, pháo bông, trưng bày tượng làm bằng bơ, games, nhiều nghệ sĩ danh tiếng trình diễn nhạc, nhiều món ăn đặc biệt...

Địa điểm: Fair Park, 3809 Grand Ave, Dallas TX 75210.

Giá vé: \$24.

NORTH TEXAS EGGFEST

19/10. Thi đua nấu ăn của 20 nhóm. Khách tham dự sẽ nếm thử các mẫu thức ăn và bầu món ngon nhất. Các nhóm dự thi có quyền sáng tạo món đặc biệt nhất. Có trình diễn nhạc, khu vui chơi dành cho trẻ em

Địa điểm: Sunnyland Outdoor Living, 7879 Spring Valley Rd, Dallas TX 75254. **Giá vé:** \$10.

cuộc chiến đậu nành

Đậu hũ, nước tương, bột dinh dưỡng và các món chay... đều là sản phẩm quen thuộc với người Việt làm từ đậu nành. Ở ngoại quốc, đậu nành phần lớn dùng trong công nghiệp, sản xuất dầu ăn, sữa đậu nành - dạng như sữa tươi - và thức ăn gia súc trong chăn nuôi công nghiệp bò, heo, gà, cá... Ở Mỹ, đậu nành là một lãnh địa kinh tế khổng lồ, thu nhập từ ngành công nghiệp đậu nành khoảng 124 tỉ đô la, cần đến hơn nửa triệu nhân công...

THIÊN AN

Vị trí kinh tế

Hoa Kỳ là nước sản xuất đậu nành thuộc hàng đầu thế giới, chiếm 29% sản lượng đậu nành toàn cầu. Trong đó Trung Quốc đặt mua 50%, được xem là khách hàng lớn nhất của Mỹ.

Ở Mỹ, chỉ có một số tiểu bang vùng Trung Tây là thích hợp nhất cho việc trồng đậu nành, nhiều nhất Illinois, Iowa,

Minnesota và Indiana. Mùa gieo trồng bắt đầu từ tháng 4 đến tháng 6 và thu hoạch vào tháng 9. Diện tích canh tác khoảng 90 triệu mẫu. Ngoài xuất cảng, số đậu còn lại, khoảng 97% người Mỹ dùng để ép dầu và làm thức ăn cho gia súc.

Thời vàng son

Năm 2000, đậu nành ở Mỹ cất cánh. Dầu ăn từ đậu nành xuất cảng đạt khoảng 9 tỉ đô la và lần đầu Mỹ bán sang Trung Quốc lượng đậu nành trị giá 1 tỉ đô la. Con số này tăng đều đều, năm 2021, vọt lên 26.4 tỉ đô la.

Trung Quốc không chỉ mua đậu nành ở Mỹ mà tất cả quốc gia trên thế giới, nhiều nhất là Brazil. Khoảng 60%

lượng đậu nành trên thế giới được Trung Quốc tiêu thụ. Kể từ 2018 số lượng nhập cảng đậu nành từ Mỹ tăng đến 61% khiến nông dân Mỹ khoái tít. Nhưng niềm vui qua mau khi TT Mỹ Donal Trump áp đặt chính sách thuế quan hàng hóa nhập cảng từ Trung Quốc với mức 200 tỉ đô la với chính sách “Nước Mỹ trên hết” (America First). Ông Trump cho rằng Trung Quốc đang lấy việc làm của dân Mỹ bằng xuất cảng hàng hóa rẻ tiền, giết chết hàng triệu công xưởng, chưa kể thâm thủng mậu dịch giữa Mỹ và Trung Quốc ngày càng rộng lớn.

Tranh chấp

Trung Quốc phản pháo bằng cách đánh thuế và

ngưng nhập cảng một số mặt hàng của Mỹ, trong đó có đậu nành. Cú phản công này có hiệu quả ngay lập tức, xuất cảng đậu nành sang Trung Quốc rớt thảm hại, chỉ còn 3.1 tỉ đô la, đậu tồn kho lủ khủ và giá rớt thê lương. Cú đánh này còn thêm cú bồi hiểm hóc là những chủ trang trại phần lớn ủng hộ đảng Cộng hòa, hay cụ thể là TT Trump choáng váng. Nhưng chính phủ Mỹ lập tức đổ đôn bằng chính sách hỗ trợ nông dân, mua lại sản phẩm thặng dư và bù lại thu nhập bằng “lợi tức” từ tiền đánh thuế hàng Trung Quốc.

TQ chuyển hướng

Bỏ Mỹ, Trung Quốc xoay sang mua đậu của Brazil, nhu cầu tăng vọt

khiến diện tích trồng đậu ở quốc gia này tăng tốc một cách điên cuồng. Thực ra, từ hơn 40 năm nay, Brazil luôn dẫn đầu thế giới về sản lượng đậu nành, nhiều hơn Mỹ vài trăm triệu tấn/năm. Nhờ thủy nhượng thích hợp, nhân công rẻ và đất đai mênh mông. Đi xa hơn, Trung Quốc dùng thương vụ “đậu nành” để chèo kéo Brazil ngả về phía mình. Đồng thời “cắm dùi” một lãnh thổ Trung Quốc trên đất Nam Mỹ bằng cách mua 200,000 mẫu đất và đưa khoảng 200,000 dân Trung Quốc sang định cư và canh tác.

Tương lai đậu nành

Nông dân Mỹ cùng lúc đối phó với Trung Quốc và 2 đối thủ cạnh tranh là Brazil và Argentina,

diện tích trồng đậu nành tại Brazil tăng 3 lần sau tranh chấp thương mại giữa Mỹ và Trung Quốc

Meagan Kaiser chủ một đại nông trại đậu nành ở Mỹ. NGUỒN [HTTPS://WWW.UNITEDSOYBEAN.ORG/](https://www.unitedsoybean.org/)

có lợi thế nhân công rẻ, thị trường thay thế Trung Quốc mà Mỹ nhắm tới là Ấn Độ, đông đúc dân số và có nhu cầu cao. Tuy nhiên, Ấn Độ là một đồng minh chàng hảng, Ấn sẵn sàng bỏ bên này chộp bên kia miễn có giá hời.

Meagan Kaiser chủ một đại nông trại đậu nành, thuộc đời thứ 5 trong nghề cho biết, nông nghiệp vốn là một nghề bấp bênh, khi phụ thuộc vào tính thất thường của thời tiết và khách hàng tiêu thụ. Cách an toàn hơn là tiêu thụ đậu nành nội địa. Với gần cả tỉ pound đậu nành tồn kho, Mỹ chuyển hóa thành nhựa sinh học (bioplastic) sản xuất vỉ vóc, giày vớ, thậm chí vỏ xe hơi. Bên cạnh đó, tinh lọc thành dầu sinh học

(biofuel), dầu sinh học tương tự dầu diesel sản xuất từ dầu mỏ. Dầu bio-diesel sẽ làm giảm bớt khai thác từ dầu mỏ, và có lợi cho môi trường. Khoảng 40% dầu đậu nành đã chuyển thành bio-diesel. Từ năm 2007 Mỹ đã có chính sách giảm lệ thuộc vào dầu mỏ thì nay dầu biodiesel từ đậu nành chiếm phân nửa các loại dầu sinh học để pha với dầu mỏ trong thị trường xăng dầu. Ngoài ra, một đặc tính đáng giá khác của đậu nành được dùng như một dung môi sinh học (biosolvent) để “tẩy” sạch môi trường biển, hồ, sông, nhất là khi bị rò rỉ dầu.

Tại sao phải mua?

Khi được hỏi tại sao Trung Quốc không thể

tự sản xuất đậu nành mà phải chạy mua khắp thế giới. Ông Ke Bingsheng, hiệu trưởng Đại học Nông nghiệp Trung Quốc (CAU), cho rằng đất canh tác của Trung Quốc phần lớn đã chuyển sang công nghiệp và nhà ở, còn lại là ưu tiên cho lúa, bắp và các loại cây lương thực khác. Chưa kể, sản lượng đậu nành ở Trung Quốc rất thấp, tính ra mỗi ký đậu nành sản xuất nội địa đắt hơn so với nhập cảng. Quan trọng hơn cả là Trung Quốc không có những loại giống đậu nành biến đổi gen, cho sản lượng và phẩm chất cao và chống được sâu bệnh.

Một vấn nạn khác là Trung Quốc thiếu nước trầm trọng, tuy đáp

nước dùng vẫn thiếu hụt, chưa nói đến nước làm nông nghiệp. Lý do đập nước tích lũy trên nguồn, ở bình địa khô héo, dân chúng khoan giếng ngầm vét sạch nguồn nước dự trữ gây nên khô hạn. Do chạy theo lợi nhuận và thiếu việc kiểm tra chất thải, hiện nay tổng tỷ lệ đất bị ô nhiễm kim loại nặng Trung Quốc trên 10% và không thể canh tác.

Kết luận

Trung Quốc đã tận tụy khai thác các giao dịch thương mại, đặc biệt là nhập cảng để dùng làm áp lực các quốc gia khác. Năm 2020, khi Úc yêu cầu quốc tế điều tra gốc tích Covid-19. Trung Quốc xĩa xối trả đũa bằng cách như cấm nhập thịt bò, rượu vang và than đá của quốc gia này khiến công nhân Úc điêu đứng.

Mỹ khá rùng rình tài chính, nên khi bị phản pháo, chính phủ Mỹ bù lỗ cho nông dân hay thương chủ, nhờ vậy vừa làm dân chúng yên lòng và tránh được chiêu thức gây chia rẽ nội bộ.

Dầu cho Trung Quốc có bày lăm chiêu trò, nông dân Mỹ vẫn ung dung cây bừa và không hề lay chuyển tình yêu của họ với đất nước.

TA

NGÀY 29-9-2024

Van Y

Thật là sung sướng khi năm sau, ngày 1-1-2025, Việt kiều được “quyền” mua và sở hữu nhà đất ở Việt Nam, gỡ bỏ những quy định từ năm 2014 (như trong bài “Việt kiều mua nhà đất” của Nguyên Sinh viết trên số báo này (bài đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/phong-su-viet-nam/viet-kiem-mua-nha-dat.baotre>). Tôi mua một căn nhà ở Bến Tre, đang nhờ cô em đứng tên, dự định sẽ về đó ở sau khi về hưu. Ngay cả có luật, tôi cũng sẽ không đổi tên, luật của Việt cộng là luật rừng, nó thay nhanh như lật bánh tráng. Đây là chiêu trò “lừa gà” cũng giống như đạo đổi tiền sau “giải phóng” và đi “học tập cải tạo” 10 ngày sau 75... Tốt nhất là “đừng nghe... cộng sản nói...” hì hì...

NGÀY 1 -10-2024

Thanh Khoa

Tôi không ngờ là nhà văn Phạm Chi Lan đã mất 15 năm, nếu không tình cờ đọc được bài “Người đi

về hướng gió” (“Người đi về hướng gió” của nhà thơ Tim Nguyễn, đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/ben-tach-ca-phe/nguoi-di-ve-huong-gio.baotre>). Tôi hân hạnh biết - chứ chưa dám gọi là quen - và gặp Phạm Chi Lan qua một người bạn sinh hoạt trong nhóm Ô Thước... lúc đó tôi chỉ ngồi chong tai nghe họ trò chuyện, đùa giỡn, vui vẻ như một nhóm học sinh. Dẫu là những nhà thơ nhà văn, nhưng suốt buổi tôi chẳng nghe họ nói một câu chuyện gì về sáng tác, văn chương... mà không khí vẫn ấm áp lạ thường.

NGÀY 3 -10-2024

Tam Huong Nguyen

“Dù không là tỉ phú” của Nguyễn Thị Thanh Dương với giọng văn tung tung, tếu tếu, rất đáng hanh phụ nữ nhưng ý nghĩa và có tính “định hướng” cao. Lâu nay tôi vẫn thích nhà văn này, lần này tôi lại liên tưởng hơi lạc đề là hồi nhớ đến truyện “Mơ làm người Quang Trung” của Duyên Anh thuở còn bé thơ. (ghi chú của BTT: tựa sách chính xác là “Mơ thành người Quang Trung”)... tôi cũng rất thích thú câu chuyện của Mai Thảo về nhà báo Trùng Dương, trước đây tôi đọc bà này khá nhiều mà đâu biết bà “bụi” như vậy :) (Bài “Chân trời mới của Trùng Dương” đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/trong-ham-ruou/chan-troi-moi-ua-trung-duong.baotre>).

VĂN PHÒNG LUẬT &

CHICAGO TITLE

VĂN PHÒNG TITLE ĐẦU TIÊN DO LUẬT SƯ NGƯỜI VIỆT ĐẢM TRÁCH

- CHUYÊN VIẾT HỢP ĐỒNG
- CÓ THỂ THAM KHẢO TRỰC TIẾP VỚI LUẬT SƯ BẰNG TIẾNG VIỆT
- CHUYÊN COMMERCIAL LANDLORD-TENANT
- NHANH CHÓNG - THÀNH THẬT
- TẬN TÂM- UY TÍN - TIẾT KIỆM CHO KHÁCH HÀNG

LUẬT SƯ ANH THU
(ARTHURINE KAMPHAUS)

- DI CHÚC
- THỪA KẾ
- BẤT ĐỘNG SẢN
- ĐẦU TƯ
- BUSINESS
- SANG NHƯỢNG

VĂN PHÒNG TẠI ARLINGTON

1140 E. PIONEER PKWY., #300
ARLINGTON, TX 76010
PHONE: 817-400-4033 | 623-341-8835 (CELL)
FAX: 817-394-0505

VĂN PHÒNG TẠI GARLAND

3202 N. SHILOH RD., #101
GARLAND, TX 75044
PHONE: 623-341-8835
FAX: 817-394-0505

Váy mùa Thu

■ Tủ đồ mùa thu thường là denim và các kiểu quần, nhưng thu này thì váy rất được chuộng và đáng để thử. **Váy văn phòng “corporate skirt”** không còn là kiểu midi xếp ly ngọt ngào, mà phong cách hiện đại hơn, là kiểu vest váy sang, dù là váy midi cổ điển, váy len xoắn đa sắc marled wool, váy len dệt chéo twill wool, hay váy bút chì maxi mùa thu ...

■ **Váy xòe full skirt** là lựa chọn thanh lịch. Ôm ở eo, mở rộng dần xuống tạo chút bông bênh. Nữ tính và mềm mại, hợp nhiều phong cách thời trang. Váy xòe full skirt thu năm nay cũng rất đa dạng, váy poplin, váy full skirt da bóng, váy len ép dạ wool-felted, váy len lược boiled-wool ... mặc với boots cao gót, giày slingback, boots moto ... đi chơi, đi làm.

■ **Đồ da** rất hợp mùa thu, váy da năm này không phải da trơn mềm như trước mà là kiểu da bóng sang trọng. Không chỉ dễ mặc với style áo cổ lọ, boots cao gót mà còn trend hơn với phong cách mặc đồ da nguyên bộ. Kiểu váy da này thường có họa tiết chìm như sọc, da cá sấu croc-effect ... rồi phủ bóng. Kiểu dáng, độ dài đa dạng với váy bút chì, váy midi, váy maxi vạt vạt cách điệu ...

■ **Kiểu váy nhăn wrinkled** khá casual, thô mộc với các tông màu be, nâu, cam cháy, ngà voi ... Có dây rút hoặc zipper, mặc thoải mái, phong cách tự nhiên đơn giản khi làm biếng ủi đồ.

■ Một phong cách váy mùa thu lại **chú ý đến texture kết cấu của váy**. Váy giả lông vũ màu xanh bơ avocado, lông vũ xanh nhạt winter sky, váy len, váy dệt kim tua rua ... Có họa tiết pattern và kết cấu texture ấm áp, sờ vào mềm mại nhưng không trơn, dễ nổi bật.

■ **Váy bút chì** dáng gọn cũng trở lại không chỉ với độ dài midi kinh điển mà với cả dáng viền váy dài đến mắt cá. Kiểu váy bút chì mùa thu dáng dài mang đến nét mới mẻ hiện đại cho món đồ khá quen mắt này. Váy thu năm này đường cắt gọn hơn, và tránh mặc kiểu quá relaxed, ruộm rà.

Thơ

Langston Hughes

Đã từ lâu, tôi yêu thi ca của những người da đen cũng như yêu điệu blues trên những kè đá và vỉa hè New Orleans, trong khu French Quarter. Và tôi đã viết về thơ của Maya Angelou, đặc biệt khi bà từ giã thế giới này ra đi, trong bài Thơ Maya Angelou, Đóa Hoa Loa Kèn Rực Rỡ. Với Langston Hughes (1902-1967), một thi sĩ da đen khác, tôi cũng đặc biệt yêu mến khi nghe ông nói về những dòng sông xưa như những mạch máu trong cơ thể người, những điệu blues và những chuyến xe lửa xuôi về miền Nam, những bình minh ở Alabama... Tôi mong có dịp sẽ dịch gởi đến anh em gần xa một vài bài thơ đặc sắc của Langston Hughes. Chưa kịp thực hiện thì gần đây lang thang trên Tiền Vệ gặp bài viết của Hoàng Ngọc-Tuấn và Nguyễn Đăng Thường như mở được cánh cửa. Hoàng Ngọc-Tuấn nói về dòng thơ Jazz của Langston Hughes và giá trị khai phá của nó. Còn Nguyễn Đăng Thường thì dịch thơ Langston Hughes.

Sau đây xin chuyển tới bạn đọc chùm thơ của Langston Hughes qua bản dịch của Thanh Tâm Tuyền, Nguyễn Đăng Thường và Vũ Hoàng Linh.

SAO KHUẾ

bình minh ở Alabama

VŨ HOÀNG LINH

*Khi tôi trở thành nhà soạn nhạc
Tôi sẽ viết cho mình một ca khúc
Về bình minh trên đất Alabama.*

*Tôi sẽ đặt vào đấy những bài hát trong lành
Những bài hát xuất hiện trên mặt đất như thể mây mù
Rơi xuống từ bầu trời như những hạt sương
Tôi sẽ đặt những cây cao trong đấy.
Và hương thơm của lá thông
Và mùi đất sét đỏ sau cơn mưa
Và những chiếc cổ dài đỏ ửng
Và những khuôn mặt có màu hoa anh túc
Và những cánh tay to khỏe màu nâu
Và những đôi mắt của cú đại trên đồng
Của người da đen và trắng đen trắng đen
Tôi sẽ đặt vào đó những đôi tay trắng
Những đôi tay đen, nâu cũng như vàng.
Những đôi tay vùi sâu trong đất đỏ
Chạm vào nhau bằng những ngón thiện lành
Chạm vào nhau tự nhiên như những hạt sương*

*Trong ban mai của âm nhạc
Khi tôi trở thành nhà soạn nhạc
Và viết về bình minh ở Alabama.*

người da đen nói về những giòng sông

NGUYỄN ĐĂNG THƯỜNG

Tôi đã biết những giòng sông:
Tôi đã biết những giòng sông cổ như trái đất và cũ
hơn giòng máu trong huyết quản loài người.
Linh hồn tôi lớn lên sâu thẳm như những giòng
sông đó.
Tôi đã tắm trong lòng Euphrates những bình
minh ấu thơ.
Tôi đã xây căn nhà nhỏ gần phía Congo và nó ru
tôi ngủ.
Tôi đã nhìn mặt sông Nile và những kim tự tháp
nhô lên trên nó.
Tôi đã nghe những lời ca của Mississippi khi Abe
Lincoln xuống miền New Orleans, và tôi đã thấy
những khúc quanh lòng bùn của nó vàng lên
trong hoàng hôn.

Tôi đã biết những giòng sông:
Những giòng sông cũ kỹ, tối tăm.

Linh hồn tôi lớn lên sâu thẳm như những giòng
sông đó.

Những vì sao
Ô, vệt sao sáng kia trên đường phố Harlem,
Ô, hơi gió thoảng lãng quên là đêm tối đó.
Cả thành phố vươn cao
Theo tiếng hát người mẹ.
Cả thành phố mơ màng
Theo điệu hát ru con.

Hãy đưa tay, hỡi em bé da đen, hái lấy một vì sao.
Từ tận cùng hơi gió thoảng lãng quên
Là đêm tối đó.

Chỉ hái lấy
Một vì sao thôi.

Thập giá
Cha già của tôi là một ông cụ da trắng
Và mẹ già của tôi là một bà da đen.
Nếu như tôi đã nguyện rửa người cha già da trắng,
Tôi xin rút lại những lời chửi đó.

Nếu như tôi đã nguyện rửa người mẹ già da đen
Và mong cho bà sa địa ngục,
Tôi hối tiếc lời chúc hung dữ đó
Và bây giờ tôi muốn bà được yên thân.

Cha già của tôi qua đời trong ngôi nhà to và đẹp.

Mẹ tôi đã chết trong một túp lều.
Tôi tự hỏi mình sẽ chết ở nơi nào,
Bởi tôi không đen không trắng?
Những kẻ lang thang
Chúng tôi là những kẻ tuyệt vọng,
Những kẻ không bận tâm,
Những kẻ đói khát,
Không có lấy một chỗ
Để ăn,
Không một nơi nào để ngủ,
Những kẻ không nước mắt
Không biết
Khóc.

homesick blues

THANH TÂM TUYẾN

Cầu xe lửa là
Điệu hát buồn trên không
Cầu xe lửa là
Điệu hát buồn trên không
Mỗi lần chuyến tàu qua
Tôi thềm rời chỗ khác

Tôi đi xuống phía ga
Trái tim ngậm trong miệng
Tôi đi xuống phía ga
Trái tim ngậm trong miệng
Tìm xe còn đỗ bến
Đưa tôi về miền Nam

Điệu blues buồn não ruột
Thượng đế ơi, khủng khiếp
Điệu blues buồn não ruột
Thượng đế ơi, khủng khiếp
Để ngăn mình khỏi khóc
Con há miệng cười

Lùng bùng cứu trợ

Mỗi năm thiên tai về/ Lại thấy nhà cứu trợ/ Bày lương khô gạo muối/ Từng đoàn đi như thơ...
Năm nay bão lại về/ Có thêm nhiều lũ lụt/ Người chết và mất tích/ Thiếu nhà cứu trợ xưa...
Những câu thơ nhại lại bài thơ Ông Đồ của Thi sĩ quá cố Vũ Đình Liên được người dân vùng lũ đọc cho đỡ buồn, đọc cho thấy cái sự đời ấy vô tình khiến người ta nhớ đến những lùng bùng trong cứu trợ. Người ta nói vui là chưa có xứ nào cứu trợ tẻo ngoe như Việt Nam. Nhưng người ta cũng nói (vui) thêm rằng chỉ có tại Việt Nam mới có cứu trợ thường trực, dai dẳng như vậy chứ chẳng có mấy nước giống xứ ta!

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Nói dối như vẹm

Một người là cựu chủ tịch xã ở huyện Quảng Điền, Thừa Thiên - Huế, yêu cầu giấu tên, chia sẻ:

- Vụ cứu trợ cách đây mấy năm của TT. (tên viết tắt một ca sĩ) là một vụ vẹm.
- Vụ vẹm là sao hả bác?
- Tức là nói dối như vẹm

ấy. Mình là người ký văn bản xác nhận số tiền, mỗi gia đình được tặng 1 triệu đồng. Nhưng sau đó, mình đọc trên mạng xã hội lại thấy bảng thống kê có chữ ký của mình xác nhận mỗi gia đình nhận 5 triệu đồng. Mình không lên tiếng tố cáo vụ này. Từ chỗ mình, mình suy ra có rất nhiều nơi cũng vậy.

- Vì sao bác không lên

tiếng?

- Những ai trong cảnh ngộ giống như mình thì hiểu. Thực ra, bất kỳ quan chức nào ở địa phương cũng có dính dáng đến vụ cứu trợ cả. Như tôi, hồi đó, mình cũng bị bão lụt, mình cũng được nhà cứu trợ cho tiền, mà họ cho theo tiêu chuẩn quan chức, được cả trăm triệu đồng ấy chứ. Thành ra mình

mang ơn họ. Mình cần
răng chịu đựng, thành
hèn cả thôi!

- Theo bác thì các nhà
cứu trợ đơn lẻ có phụ
thuộc vào chính quyền
không?

- Có chứ, đi đêm với
chính quyền hoặc đối
đầu thôi.

- Đi đêm hoặc đối đầu
là sao?

- Đối đầu, tức không
thông qua chính quyền
địa phương, đến thẳng
nhà dân mà cho, cái này
tỉ lệ thắng chính quyền
rất thấp, nhưng không
phải không có. Còn lại thì
đi đêm, nói là đi từ thiện,
cứu trợ độc lập, nhưng có
đi đêm với quan chức địa
phương cả. Nếu không
đi đêm, làm sao mà ung
dung tặng, cho, chụp
hình cứ như vào chốn
không người vậy được.

- Đi đêm như thế nào?
Và đối đầu thẳng chính
quyền địa phương xác
suất thấp nghĩa là sao
hả bác?

- Đi đêm thì chút nói,
giờ nói đối đầu xác suất
thắng nè. Thường thì
các nhà cứu trợ đến, nếu
không thông qua chính
quyền địa phương sẽ
không bao giờ tặng quà
được, cái này vừa là luật
nhà nước vừa là luật địa
phương. Vì làm như vậy,
chả khác nào ném dơ
vào mặt chính quyền, họ
phải tìm cách ngăn cản.
Nhưng cũng có một số
người kiên trì bám trụ,
tức đi dạo thăm từng nhà,

Nhiều lời kêu cứu được đưa lên các trang mạng xã hội trong các trận bão, lũ.

rồi rút tiền cho giống như
là đi thăm bà con, cái này
không có chính quyền
nào nói được. Nhưng nó
đòi hỏi nhà cứu trợ phải
rất là mất công. Mà hầu
hết các nhà cứu trợ đều
sợ mất công, tức đi chùng
vài nhà đã mệt, ngán, trở
về. Cũng có người liên
kết với các cơ sở tôn giáo

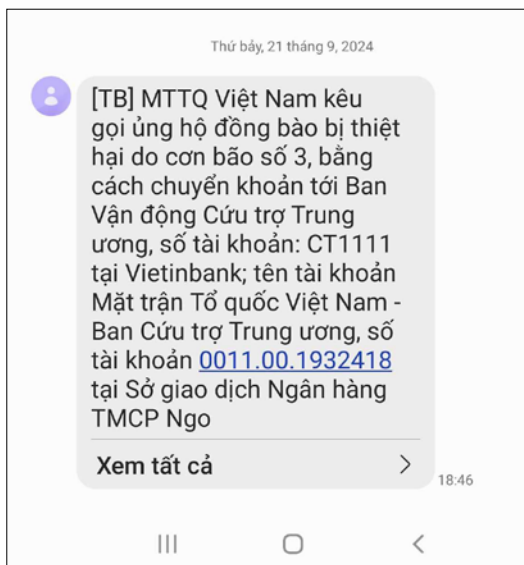
để tặng. Nhưng cái này
cũng khó chứ không dễ.

- Vì sao khó hả bác?

- Vì có thứ gì mà không
dính chính quyền vào.
Chẳng qua những nhà
cứu trợ người ta khéo bắt
tay với lãnh đạo chính
quyền, họ chịu im mà
làm thôi. Tôi nhớ đến

chuyện đứa cháu của tôi
kể về một ông chủ tịch
xã ở Điện Bàn, Quảng
Nam, ông này xuất thân
từ công an xã, sau đó “cơ
cấu” lên Trưởng công an
xã kiêm Phó chủ tịch, rồi
lên Chủ tịch. Ông này
có võ, đánh nhau cũng
dữ, nên đồng chí trong
cơ quan sợ. Khi làm chủ
tịch xã, tới mùa bão lụt,
có nhà tài trợ nào tới là
ông dắt về nhà cứu trợ
cho bà mẹ của ông trước,
sau đó đi đâu, cứu ai tùy
ý. Thường thì nhà cứu trợ
tới cho mẹ ông vài chục
triệu, sau đó nhờ ông ký
giùm giấy xác nhận đã
đến cứu trợ cho dân. Nói
chung là ăn chia giữa
nhà cứu trợ với ông ta
dài dài, nhiều năm, cho
đến khi ông ta mất chức
vì đi ăn nhậu, uống bia
ôm ở huyện bên, đánh
nhau và xưng danh Chủ

Mặt trận tổ
quốc Việt
Nam gửi
tin nhắn
trực tiếp
đến
từng chủ
thuê bao
kêu gọi
ủng hộ

tịch xã, dân nghe Chủ tịch thì xúm vào đánh tới luôn. Sau đó cho vụ này lên dư luận, ông ta mất chức, nhưng giàu sụ, vì thời làm Chủ tịch, có bao nhiêu đất ao hồ ông ta làm sổ đỏ cho ông ta hết. Giờ mở nhà trọ, cho thuê... Nhưng mà nói sang đàng rồi!

- Dạ, nghe cũng thấm thía mà bác. Bác cho cháu hỏi thêm, ngoài vụ của bác với ca sĩ TT., bác còn gặp thêm người nào khác?

- Có chứ, gặp nhiều. Thôi tôi không muốn nhắc tới nữa!

Mặt Trận Tổ Quốc có cứu trợ được không?

Một người là cựu lãnh đạo Mặt trận Tổ Quốc (MTTQ) xã ở một huyện thuộc tỉnh Quảng Nam, không muốn nêu tên, chia sẻ:

- Mặt Trận Tổ Quốc khó mà đáp ứng được các yêu cầu về cứu trợ, cứu hộ thiên tai lắm cô ơi!

- Vì sao vậy bác?

- Vì không có chuyên môn.

- Ý bác nói là chuyên môn gì ạ?

- Thì chuyên môn cứu hộ, cứu nạn, cứu trợ,

Không hiếm những con gà được phù phép thành thiết hại lớn để 'giải ngân' tiền cứu trợ.

điều phối cứu trợ. Mấy cái đó, giao cho MTTQ thì chẳng khác nào giao trứng cho ác.

- Bác cũng là một lãnh đạo của Mặt Trận, sao

bác lại nói thế?

- Thì mình lãnh đạo mình mới biết nó ra sao chứ.

- Bác dựa trên các tiêu chuẩn nào để nói rằng

MTTQ không thể cứu trợ, cứu nạn hay cứu hộ được ạ?

- Cô có biết nguồn nhân lực của MTTQ từ đâu ra không? Đó là cán bộ hưu trí, là những người không còn đất sống ở các bộ phận khác, bị đẩy sang MTTQ, hay nói khác đi là họ không làm được gì, thôi thì cho qua MTTQ để họ yên thân, họ làm công tác mặt trận, vì họ máu lửa, họ bảo vệ Đảng. Vậy đó. Thì lấy đâu ra chuyên môn?! Muốn cứu hộ, phải có chuyên môn, muốn cứu trợ, phải có chuyên môn điều tiết, có nghiệp vụ kế toán. Muốn cứu nạn cũng vậy, phải có chuyên môn. Trong khi đó, các cán bộ MTTQ thì quen ngồi chơi xơi nước, lương 3 đồng 3 cọc, giờ giao cho họ một cục tiền, bảo họ làm cứu trợ thì khác nào giao trứng cho ác. Lâu nay họ cũng thêm thường được tham

Dân thì cứ kêu, mặt trận thì cứ nhận tiền, còn bao giờ tiền tới tay và tới bao nhiêu thì dân chẳng biết

những, được thụt kết như các đồng chí khác lắm chứ. Nhưng không có cơ hội thôi! Giờ có thiên tai, họ sẽ ngồi ung dung đếm tiền mà làm bộ làm tịch, lên giọng đạo đức. Chuyện này là chắc chắn rồi!

Chị Nghiêm, một người dân từng được nhà nước tặng cho một căn nhà tình nghĩa, chia sẻ:

- Nói chung thì hồi xưa mình không biết, nên mình mệt với họ lắm!

- Một chuyện gì và họ là ai vậy chị?

- Thì “cán bộ” đó, hình như bên MTTO hay phòng Lao động thương binh và xã hội chi đó, họ làm cho mẹ em một căn nhà tình nghĩa, họ nói giọng ông nội lắm, toàn nghe như ban ơn với bố thí. Giờ hiểu ra thấy buồn, vì đó là tiền thuế của dân, trong đó có cả mình chứ chẳng

phải tiền túi của họ. Thế nhưng có nhiều thứ tế nhị lắm.

- Chị có từng nhận cứu trợ không?

- Có chứ chị. Không những vậy, có lần họ vào nhà, tổ chức cứu hộ, gọi là tập dượt hay sao đó. Họ bỏ mẹ em lên võng, khiêng ra khiêng vào quay phim, xong rồi lại dắt mẹ em lên gác, sau đó cho mẹ em tiền. Quay phim xong thì họ lấy tiền lại, họ đi, làm mẹ em buồn vì mừng hụt. Sau vụ này, nghe nói họ được nhà nước thưởng tiền và khen thưởng.

- Họ là ai vậy chị?

- Thì cán bộ MTTO và hội Phụ nữ gì đó. Nói chung là họ nhờ mẹ em diễn khá nhiều. Rồi thì họ nói cứ như ưu tiên lắm. Giờ mình hiểu ra, thấy buồn cười và giận lắm chứ!

- Chị có được cứu trợ trong đợt bão lụt lớn năm

2020 không? Và có thì được những gì chị nhớ không?

- Có đó chị, nhớ hết chứ, mấy gói mì tôm, sau đó là một thùng mì tôm họ bọc giấy hoa kim cương bên ngoài, cho em lên đứng nhận để chụp hình. Em cứ đinh ninh là có cái gì bên trong giá trị lắm, về mở ra thì cũng một thùng mì tôm thôi, nhưng nó được quay phim nên gói giấy cẩn thận. Mà MTTO từng chơi như vậy nhiều rồi, họ chơi với mẹ liệt sĩ nữa kia!

- Chơi làm sao hả chị?

- Họ cho mì tôm vào cái vỏ đầu máy DVD, họ cho lên nhận, quay phim và ai cũng nghĩ rằng người nhận được một cái đầu máy DVD, khi về mở ra thì bên trong có một thùng mì tôm. Chuyện này thì khắp nơi. Nói chung là MTTO họ có nhiều trò lắm!

- Chị có tin vào khoản tiền hàng ngàn tỉ đồng mà MTTO đang nắm giữ sẽ chi cho dân sông phẳng không?

- Không, không hề tin chị ạ. Vì họ cũng là những kẻ tham lam, lếu lảo và man trá, thì làm sao bảo giao trúng cho ác rồi mà còn an toàn được nữa! Thôi, đừng nhắc thêm buồn!

Hàng năm, mỗi khi có thiên tai, dường như có một cuộc chiến ngầm giữa MTTO và các cá nhân, ban ngành tổ chức cứu trợ. Và đương nhiên, cạnh tranh này nhằm mục đích quy về một mối, để MTTO đi cứu trợ, chia tiền. Thật khó nói khi các cán bộ MTTO là đối nhất trong hệ “cán bộ” nhưng họ vẫn mua sắm và xây nhà cao tầng đều đều sau mỗi đợt thiên tai, với mức lương 3 đồng 3 cọc không đủ sống của họ!

Bài và hình UC

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Người Mỹ trầm lặng!

Người Mỹ Thầm Lặng là tựa bộ phim bằng tiếng Việt. Tiếng Anh là: “The quiet American. Thầm lặng, ‘quiet’, là không nói chỉ lắng mà làm. Bộ phim dựa theo tiểu thuyết nổi tiếng cùng tên của nhà văn Anh Graham Greene.

Chiến tranh 3 nước Đông Dương (Việt, Miên, Lào) đang bước vào giai đoạn quyết liệt. Thomas Fowler (Michael Caine), phóng viên người Anh của tờ London Times, có nhiệm vụ theo dõi tình hình chiến sự Việt Nam. Ông theo chân lính Pháp càn quét ở Ninh Bình, Bắc Việt và tận mắt chứng kiến những vụ tàn sát kinh hoàng. Pyle (Brendan Fraser) một bác sĩ nhãn khoa, sang Việt Nam với mục đích ‘làm từ

thiện’ cho dân nghèo. Ấn tượng trước một người Mỹ trầm lặng, tốt bụng và dễ mến, Fowler giới thiệu Phượng (Đỗ Thị Hải Yến), người yêu của ông, cho Pyle. Fowler không ngờ rằng chính Pyle cũng say mê Phượng ngay từ lần đầu gặp gỡ. Pyle thành thực thú nhận với Fowler tình yêu của anh dành cho Phượng. Chiến sự vẫn diễn biến ngày một phức tạp. Tại Miền Nam Việt Nam, tướng Trình Minh Thế bất ngờ tuyên bố chống lại cả Pháp lẫn Việt Minh. Bóng dáng của một thế lực mới xuất hiện.

Fowler nhận thấy Pyle lảng vảng xung quanh đám biểu tình. Và cuối cùng, trên đường trở lại Sài Gòn, cả hai lọt vào ổ phục kích, Pyle bỗng chốc xông xáo chiến đấu như một chiến

binh đã được đào tạo bài bản. Fowler vẫn tiếp tục làm một phóng viên chiến trường đương đầu với những thử thách khắc nghiệt. Ông cùng cộng sự lọt vào kho hàng của một nhà buôn Hoa kiều có quan hệ mật thiết với tướng Thế. Tại kho hàng này, nhiều thùng tưởng là chứa hàng hóa, họ phát hiện ra nó chứa chất nổ nhập từ Mỹ. Dần dần, Fowler nhận ra những âm mưu chiến tranh và tiên đoán được đoạn sau của cuộc chiến Đông Dương: Mỹ sẽ hất cẳng Pháp và trực tiếp can dự vào Việt Nam.

Mới đầu, “The quiet American” do Joseph L. Mankiewicz viết kịch bản và đạo diễn với Audie Murphy, Michael Redgrave và Giorgia Moll đóng vai chính. Là phim đen trắng, dài 122 phút, với kinh phí 1.5 triệu USD phát hành ngày 5 tháng 2 năm 1958 được giới phê bình đón nhận nồng nhiệt nhưng không được coi là thành công về mặt phòng vé.

Người Mỹ trầm lặng được làm lại vào năm 2002 do Phillip Noyce đạo diễn và Brendan Fraser vai Alden Pyle và Michael Caine vai Thomas Fowler với Đỗ Thị Hải Yến vai Phượng. Đỗ Thị Hải Yến sinh

“The Quiet American” -
1958 - NGUỒN BRIDGEMAN IMAGES

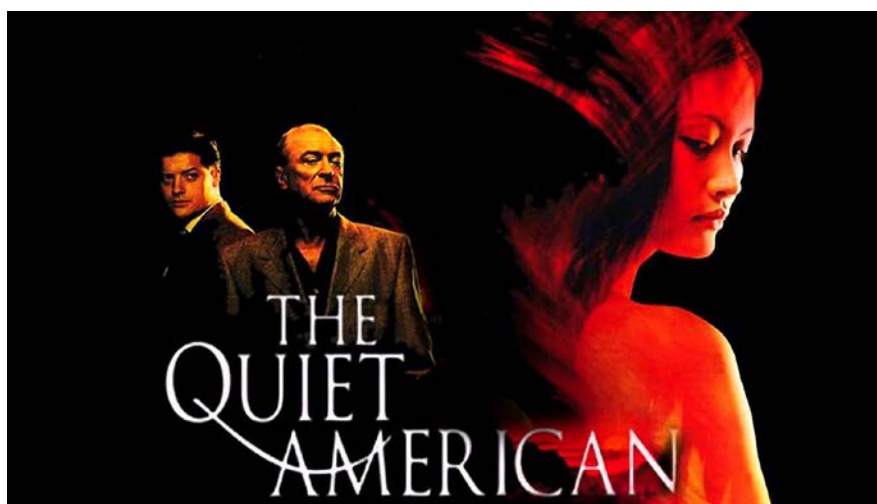
ngày 1 tháng 10 năm 1982 tại Bắc Ninh, Việt Nam. Năm 2000, Hải Yến lần đầu xuất hiện trên màn bạc với một vai nhỏ trong phim ‘Mùa hè chiều thẳng đứng’ của đạo diễn Pháp gốc Việt Trần Anh Hùng. Năm 2001, vượt qua hơn 2000 ứng viên khác, Hải Yến vào vai nữ chính Phượng trong bộ phim Hollywood ‘Người Mỹ trầm lặng’ của đạo diễn Phillip Noyce.

Nhắc tới phim ‘The quiet American’ chúng ta phải nhớ tới tài tử người Anh, Michael Caine. Một cái tên dễ nhớ! Vì có câu chuyện như vậy: “Có lần đến Philippines, một người phụ nữ hỏi Michael Caine: “Có phải ông là một tay buôn ma túy, một ‘drug dealer’ hay không?” Michael Caine hỏi lại: “Tại sao bà lại hỏi tôi câu ấy?” Bà ta trả lời: “Vì người ta gọi ông là ‘My cocain’ (Michael gọi ngắn gọn là Mike. Michael Caine đồng âm với Mike Cain, na ná với My Cocain).

Chuyện đùa, có thể là do Michael Caine bịa ra để tự trào; ông chơi chữ đồng âm, tiếng Anh gọi là ‘homophone’. Homophone là từ có cách phát âm na ná nhau; nhưng ý nghĩa và cách viết khác nhau. Ví dụ như ‘pair’ (cặp) và pear’ (quả lê); hoặc ‘flour’ (bột) và ‘flower’ (bông, hoa).

Thêm một chuyện đùa dùng ‘homophone’. Tôi

“The quiet American”
- 1958 -
NGUỒN MEDIUM

ngồi trong một quán bar và hai bà rất lớn con có giọng nói khác lạ ngồi đối diện tôi. Tôi nói: “Giọng nói hay đấy, hai cô đến từ Scotland à?” Một bà hét lên, “Xứ Wales, đồ ngốc.” Hoảng vía, tôi nói: “Được rồi! Được rồi! Đừng nóng chó! Hai cô là Whales đến từ Scotland phải không?” Sau đó, tôi không nhớ được gì nhiều. (Homophone của (xứ) Wales là Whales hai con cá voi)

Michael Caine là nghệ danh, chỗ ông tên thật là Maurice Joseph Micklewhite Jr, sinh ngày 14 tháng 3 năm 1933 tại Rotherhithe, London, Anh. Caine bắt đầu sự nghiệp diễn xuất vào những năm 1950 và 1960. Trong một cuộc phỏng vấn, khi được hỏi: “Làm sao ông trở thành một tài tử nổi tiếng?” Michael Caine hài hước đáp rằng: “Trước đây ông rất lo lắng trước các buổi thử vai đến mức phải luyện tập các câu thoại trước gương. Tuy

nhiên, ông cảm thấy ngày càng bức bối vì: “Gương không bao giờ gọi lại cho tôi cả.”

Cuộc đời này vốn dĩ buồn nhiều hơn vui. Thế nên chúng ta cần biết bao những người không chỉ là một diễn viên tài năng mà còn là một người thông minh, sắc sảo và hài hước.” Tài tử Michael Caine chính là người chúng ta rất, rất cần.

Những năm 60 ở London với mẹ của ông, Michael Caine nói: “Tôi không chắc mẹ tôi hiểu rõ về nghề nghiệp của tôi. Và bà ấy chắc chắn không bao giờ biết tôi kiếm được bao nhiêu tiền?” Một lần mẹ tôi hỏi tôi, con kiếm được bao nhiêu cho một bộ phim? Và tôi nói: “Một triệu bảng.” ‘Ồ,’ Mẹ lại hỏi: “Là bao nhiêu?” Mẹ tôi không thể tính toán được số tiền đó! Vì vậy tôi nói, điều đó có nghĩa là mãi mãi. mẹ không phải làm gì cả, không cần làm việc, hay phải ao ước điều gì

nữa. Thế nên, mẹ đừng lên lút nhận những công việc như dọn dẹp để được ở bên bạn bè. Nếu mẹ làm vậy, con sẽ gặp rắc rối với báo chí’.

Phim ‘The quiet American’ kinh phí 30 triệu USD, được đề cử giải Oscar, được Viện Điện ảnh Mỹ chọn là một trong 10 phim hay nhất năm 2003 nhưng doanh thu chỉ được 27,674,124 USD. Phim hay nhưng ế vì phim kén khách. Khán giả phải có trình độ sử học về chiến tranh Đông Dương. Phải hiểu tâm lý của người Pháp, người Việt thời 9 năm (1945-1954). Và quan yếu hơn hết là hiểu được chánh sách của người Mỹ về Đông Dương trong đó có Việt Nam, có Sài Gòn. Xem phim không khó; chỉ tốn tiền vé. Muốn thưởng thức phim (như các loại hình nghệ thuật khác: văn, thơ, nhạc, họa) chúng ta cần một cái đầu và cả một trái tim.

DXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỢ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Tôn trọng điều vô hình

Chiếc xe phía trước cứ chậm chậm như một con rùa, dù tôi đã bấm còi liên tục nhưng vẫn không nhường đường. Cảm giác sốt ruột, bực bội dâng lên, tôi gần như không còn giữ được kiên nhẫn nữa. Rồi bất chợt, tôi nhìn thấy một miếng dán nhỏ phía sau xe, ghi: “Người khuyết tật, xin hãy kiên nhẫn.”

Ngay lúc đó, mọi thứ thay đổi. Tôi chậm lại, bình tĩnh hơn. Thậm chí còn cảm thấy muốn bảo vệ người lái xe trước mặt. Chỉ vài phút muộn giờ làm không còn quan trọng nữa. Và rồi tôi tự hỏi, liệu nếu không có miếng dán ấy, mình có sẵn lòng nhường nhịn không? Tại sao chúng ta phải chờ đợi một dấu hiệu rõ ràng mới có thể thấu hiểu và kiên nhẫn với người khác? Có phải nếu mỗi người đều đeo lên mình một tấm biển, chúng ta sẽ cư xử tử tế hơn? Những tấm biển như:

- Vừa mất việc
- Đang chống chọi với bệnh tật
- Vừa trải qua ly hôn
- Đau lòng vì mất đi người thân yêu
- Cảm thấy vô dụng
- Khó khăn về tài chính

Mỗi người bạn gặp trong đời đều đang mang một tấm biển vô hình, chất chứa những điều mà họ không nói thành lời. Ai cũng đang chiến đấu với những trận chiến riêng, những nỗi đau mà không phải lúc nào cũng hiện ra trước mắt. Và có lẽ, điều nhỏ nhất chúng ta có thể làm là kiên nhẫn, tử tế hơn, dù không ai nói ra điều gì.

Chúng ta không nên đợi đến khi có một lời giải thích, một câu chuyện rõ ràng mới mở lòng và trao đi sự cảm thông.

(TỪ FACEBOOK PHUONG ANNE)

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ờ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Máy dò kim loại

Ngoài phát minh nổi tiếng là chiếc điện thoại bàn, Alexander Graham Bell (1847 - 1922) đã tạo ra một trong những máy dò kim loại đầu tiên với mục đích cứu mạng Tổng thống James Garfield.

Vào ngày 2-7-1881, James Garfield bị trúng đạn trong một cuộc tấn công. Bác sĩ và chuyên gia y tế từ khắp nơi dốc sức để lấy viên đạn ra khỏi cơ thể ông. Họ cho rằng cần đưa một vật vào bên trong vết thương để tìm viên đạn. Tuy nhiên cách này sẽ chỉ làm vết thương bị nhiễm trùng trầm trọng thêm. Bell đã gợi ý sử dụng một thiết bị điện từ để tìm viên đạn kim loại. Thiết bị dò này sẽ phát ra từ trường, khi tìm ra kim loại, chúng sẽ phát ra tiếng kêu.

Tuy nhiên khi đưa máy dò lại gần tổng thống, chiếc máy kêu liên tục như thể có đạn ở khắp nơi. Bell cho rằng có chút trục trặc với chiếc máy, ông đem về sửa nhưng khi mang lại gần tổng thống chúng vẫn kêu lên như vậy. Các nhà nghiên cứu lịch sử sau này đều đã tìm ra lý do: Chính những sợi dây trang trí bằng kim loại trên tấm trải giường của ngài Tổng thống lúc bấy giờ đã vô hiệu hóa tác dụng của máy dò.

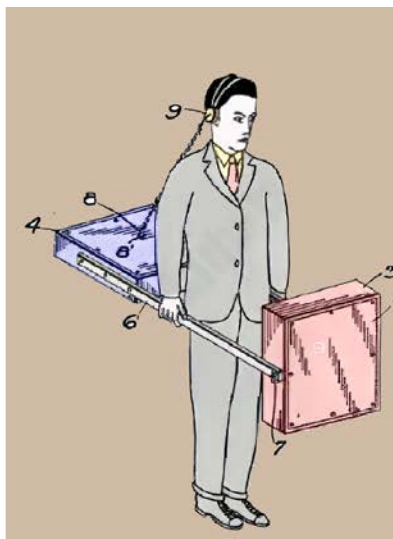
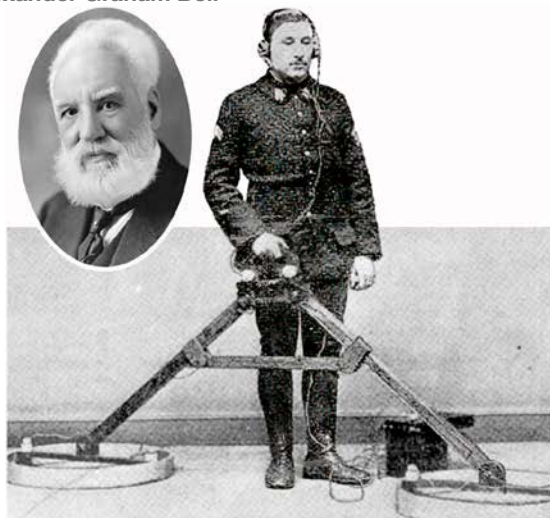
Năm 1928, Shirl Herr (1875–1936) là người đầu tiên nộp đơn xin cấp bằng sáng chế cho máy dò kim loại cầm tay. Đơn của ông được nộp vào tháng 2-1924, nhưng tới tháng 7-1928 mới được cấp bằng sáng chế.

Nhưng với phát minh hoàn thiện hơn, tiến sĩ Gerhard Fischer (1899–1988) đã được cấp bằng sáng chế máy dò kim loại cầm tay vào năm 1931, đầu ông nộp đơn từ 1925. Sau đó, G. Fischer nhanh chóng thành lập Phòng thí nghiệm nghiên cứu Fisher để phát triển và tiếp thị máy dò kim loại cầm tay, Fischer là người đứng sau sản xuất máy dò kim loại quy mô lớn đầu tiên.

Máy dò kim loại công nghiệp đầu tiên được sản xuất vào những năm 1960, dùng để thăm dò khoáng sản và các ứng dụng công nghiệp khác như rà bom mìn, vũ khí như dao và súng (nhất là trong phi trường), thăm dò di vật, đồ cổ, kho báu ... Dùng trong ngành xây dựng như kiểm tra cốt thép trong bê tông và đường ống cùng với dây điện chôn trong tường hoặc sàn.

Thật tiếc khi chỉ bởi sơ sẩy mà ngày trước Tổng thống James Garfield không được cứu sống nhờ cái máy thần kỳ này.

Alexander Graham Bell

Gerhard Fischer

Nhà cửa Sài Gòn xưa

Ngày nay kiểu thức kiến trúc xây dựng nhà cửa ở Sài Gòn thay đổi rất nhiều, không đồng bộ kiểu mẫu và những quy định xây dựng. Hình ảnh tổng quan đó làm cho bộ mặt đô thị rối rắm thêm.

Đầy phố mua bán trên đường Khổng Tử tại Chợ Lớn khoảng cuối thập niên 1950, bắt đầu chen lẫn những ngôi nhà lầu kiểu hiện đại (NGUỒN: MANHHAFLICKR)

TRANG NGUYỄN

Có lần tôi hỏi ông “thầy” kiến trúc sư từng làm việc ở Tổng nha kiến thiết và thiết kế đô thị Sài Gòn ngày trước được phân công về Viện quy hoạch sau năm 1975 rằng, kiến trúc dân dụng Sài Gòn có thay đổi nhiều so với thời gian nửa thế kỷ trước không? “Thay đổi nhiều lắm, từ vật liệu xây dựng cho đến kiểu kiến trúc bền chắc hơn bằng cách đúc bê tông cốt sắt. Tuy nhiên, khoảng đầu thập niên 1950, nhà đúc bê tông chưa nhiều và cũng không nhiều tầng. Đối với nhà ở dân dụng, thường chỉ một tầng sàn bê tông, mái lợp ngói. Nhà trong hẻm sử dụng vật liệu nhẹ, khung gỗ, vách gạch, gác ván, lợp mái tôn hay fibro”.

Ông là một trong những

kiến trúc sư khoá đầu tiên của trường đại học kiến trúc hồi năm 1951 khi trường thành lập ở Sài Gòn. Ban đầu cha mẹ muốn ông học bác sĩ nhưng ông lại thích ngành thiết kế đô thị rồi tiếp tục học khoa thiết kế xây dựng trở thành kiến trúc sư trong thời gian Sài Gòn bắt đầu bùng nổ bộ mặt kiến trúc theo kiểu tân thời. Chỉ chuyện vẽ đồ án cho những công trình dân dụng, ông kiếm tiền xây được nhà lầu, sắm xe hơi. Ông kể, Sài Gòn phát triển những công trình tôn giáo và công sở từ những năm đầu thế kỷ 20, lúc đó ngành kiến trúc của ông còn chưa ra đời, dân học kiến trúc hầu hết tại miền Bắc trực thuộc trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương. Về

sau, trường chuyển về Đà Lạt nhưng người theo ngành kiến trúc rất ít cho đến khi trường được xây dựng tại Sài Gòn.

Ông nhớ lại hai ba chục năm trước, thành phố Sài Gòn mở rộng ra các vùng ven như Gò Vấp, Hóc Môn, Thủ Đức, Bình Chánh, Q.6, Q.8. Ngay cả Q.4 được xem là nội thành nhưng chỉ phát triển khu dân cư có quy hoạch bài bản tại các chung cư giáp Q.1, trong khi các con đường hướng ra bờ kênh lại không quan tâm, nhà cửa ken kín, chật hẹp tạm bợ. Những khu vực vùng ven nhà cửa vẫn còn mái tranh vách gỗ như mấy chục năm trước, chỉ một ít khu phố chợ tại trung tâm quận huyện mới xây những dãy nhà trệt hoặc một tầng

vách gạch mái ngói đỏ, lưạ thừa một vài căn nhà kiểu bánh ít truyền thống bằng cột gỗ xây bằng gạch của những cố cựu giàu có. Vùng trung tâm từ thời Pháp tại Q.1 và một phần của Q.3 và Q.5 là nhà biệt thự, nhà phố mặt tiền theo quy hoạch từ thời Pháp nhưng cũng chưa có cái nào xây nhà lầu 4, 5 tầng. Hầu hết là nhà 2 tầng lợp mái ngói, sàn bê tông hoặc tầng gác ván dấy. Nói chung kiểu thức xây dựng còn khá đơn giản, không cần kiến trúc sư thực hiện bản vẽ, ông thầu xây cất đủ sức để làm những ngôi nhà như thế. Ngoại trừ các công sở, khách sạn 5, 7 tầng, đòi hỏi tính mỹ thuật, thiết kế bằng vật liệu nặng chắc chắn tùy theo lớn nhỏ mà kiến trúc sư và kỹ sư xây dựng đảm nhiệm công trình. Còn nhà dân thô sơ sử dụng vật liệu

nhẹ chỉ cần xin giấy phép, kiểm ông thợ hồ là có thể dựng ngôi nhà theo ý muốn.

Tôi nhớ hồi còn nhỏ trong xóm có rất nhiều nhà trệt mái fibro hoặc nhà xây theo lô sườn gỗ có gác và ban-công cũng bằng gỗ. Hàng hiên tầng trệt thì dựng hàng rào song thưa. Thuở đó, tôi thấy kiểu cách xây dựng như thế nên thơ và giản dị phù hợp với quang cảnh chung quanh còn nhiều thửa đất trống trống chuối, nhiều con hẻm còn là đường đất hai bên lưạ thừa vài ba cây chùm ruột, bông giấy bên cửa rào lúc nào cũng ra hoa tô màu cho khu phố lao động nghèo trở nên sống động. Mấy anh thanh niên có chỗ chơi thả bi sắt (pétanque) mỗi ngày dưới bóng cây gòn mát rượi.

Tôi xin lan man đôi chút khi trong đầu chợt nhớ đến trò đánh bi sắt trên các con hẻm

đất ngày xưa. Hồi đó, tôi không biết có nên gọi bi sắt là môn thể thao chính thống (tuy ngày nay môn này được xếp vào môn thể thao thi đấu ở SEA Games) hay là thể thao giải trí cũng như môn bóng gỗ (bowling) của Châu Âu được xác định là thể thao giải trí. Trò chơi này có từ thời Pháp dành cho những người có cuộc sống khá giả. Trên mấy con hẻm chưa tráng xi măng, người ta dùng đám nện một khoảnh đất cho phẳng và dễ cứng. Đứng ở mức vạch thấy bi hay cho bi đá bi khác đến gần bi điểm cách xa 6, 7 thước (nhỏ hơn hay có màu khác). Dân đánh bi chuyên nghiệp thường tụ tập vui chơi hay thi đấu ở Công viên Tao Đàn, trong khuôn viên sân đất của Câu lạc bộ Cercle (Cercle Sportif Saigonnais).

Trở lại chuyện xóm tôi, đầu khoảng năm 1967, đường ống nước sinh hoạt khi đó mới được Sở Thủy cục cho công nhân kéo vào tận hẻm sâu. Sẵn chương trình viện trợ vật liệu xây dựng (xi măng, tôn fibro) của chính quyền cho các gia đình nghèo nâng cao điều kiện ăn ở, sạch sẽ khang trang hơn. Người

nghèo không cần xài thì đem bán cho người khác mua thêm để đủ số vật dụng sửa chữa một phần nhỏ của ngôi nhà. Dân xóm trên xóm dưới khu Hoà Hưng nơi tôi cư ngụ hè nhau đổ xi măng các con đường hẻm, xây lan can hiên nhà, kéo gạch ống về xây vách tường nhưng khổ nỗi không sao thay được cột nhà bằng gỗ. Mấy ông thợ hồ đóng đỉnh 10 phân vào thân cột cái cột con 2 bên khung vách, dựng gạch xây tô. Sau thời gian vài năm, mỗi một sinh sôi khó thấy vì làm tổ trong các lỗ gạch ống. Tối ngủ nghe tiếng mối ăn rào rào.

Khung gỗ là cách thức thường gặp trong việc dựng nhà dân dụng hồi xưa ở thôn quê hoặc ở thành thị theo kiểu nhà phân lô với mục đích làm giảm giá thành xây dựng. Cột, kèo, đà ngang, đòn tay thường sử dụng gỗ dầu (rẻ tiền). Người ta cho rằng gỗ dầu cứng và nhẹ thích hợp cho nhà có diện tích nhỏ và mỗi một thường chê dầu hôi không ăn được. Nhưng thực tế, mỗi một rất thích gặm nhấm gỗ dầu và lũ rệp hôi rất thích chọn kẻ sần ván làm nơi trú ngụ.

Rất nhiều nhà của dân lao động bình dân ở Sài

Một ngôi nhà có kiểu kiến trúc hiện đại tại Sài Gòn xây dựng đầu thập niên 1960 (ẢNH: KINH T4.VN)

Gòn có cấu trúc như vậy. Cũng có khi người ta không dùng cột gỗ mà xây cột gạch, xây tường, tô hồ, quét vôi trộn a dao pha bột màu. Thường người Sài Gòn thích màu vàng đất hay vàng chanh. Có lẽ do ảnh hưởng màu sắc của các dinh thự công sở thời Pháp. Cửa nẻo thường làm bằng gỗ thao lao đóng kiểu lá sách (cho thông thoáng nhưng ruồi muỗi dễ bay vào) sơn xanh lá cây đậm hay xanh dương xám, nền nhà trát vữa tô nước xi măng bóng láng. Cứ Tết đến nhà nào nhà nấy đều quét vôi cho màu nhà thêm mới.

Nhà khá giả thường có nền bằng gạch bông, mái ngói hoặc đúc sàn lầu bằng bê tông cốt sắt. Nếu có cầu thang thường làm kiểu cầu thang hộp (gạch xây thành khối từng cấp, bên dưới cầu thang làm kho chứa đồ)

chứ thuở đó cầu thang xương cá chưa phổ biến ở các loại nhà dân dụng. Mặt tiền dựng lam gió dọc ngang, vách tường tô đá rửa, đá mài kẻ chỉ màu tối hoặc dùng hồ (vữa xi măng) nhuộm màu giả gạch gốm, cửa lá sách thay bằng cửa kiếng có khuôn bông sắt trang trí. Từ thập niên 1960 nhiều cửa tiệm và nhà ở dân dụng ở mặt tiền bắt đầu có một dải gạch mosaic nhập từ Ý (không nhiều). Gạch mosaic đắt tiền, nhỏ chừng hai phân vuông hoặc nhỏ hơn đủ màu sắc dùng trang trí nhà bếp hay phòng tắm bên Châu Âu nhưng nhập vào Sài Gòn nó được người ta ốp lên mặt tiền coi như một cách “sáng tạo” sử dụng vật liệu xây dựng mới. Vách bếp hay vách nhà tắm thường sử dụng gạch men. Tuy nhà lầu 3, 4 phòng nhưng hầu như người ta không chú ý đến tiện nghi của

vấn đề vệ sinh, nên thường nhà chỉ có duy nhất một phòng vệ sinh dùng chung.

Nhắc đến gạch bông, ở miền Tây thời trăm năm trước có rất nhiều nhà lai (kiểu nhà truyền thống kết hợp phong cách Châu Âu), nền lát bằng gạch bông rất đẹp. Một lần trong khi tìm tài liệu viết cuốn “Nhà xưa Nam bộ”, tôi đến Cù lao Giêng (An Giang), gặp chủ nhà còn cho xem hoá đơn nhập gạch bông từ bên Pháp. Màu sắc gạch bao năm không phai, bóng mượt, hoa văn sắc sảo. Gạch bông làm từ Pháp tốt khỏi chê nhưng thuở đó ở Sài Gòn có hãng gạch bông Thanh Danh nổi tiếng, các nhà thầu đặt hàng lát sàn cho nhiều dinh thự công sở. Rồi thuở thập niên 1960, ông Nguyễn Tấn Đồi lập hãng gạch bông Đồi Tân cung cấp vật liệu xây dựng khi Sài Gòn bùng

nổ cơn sốt chỉnh trang và xây dựng mới nhà cửa.

Nhà đẹp đương nhiên đi liền với các đồ gỗ nội thất mà người am hiểu thường gọi là đồ gỗ đồ Sài Gòn. Cho đến bây giờ tôi vẫn thích những loại tủ chưng chén đĩa, tủ mẹ bông con, tủ cửa lùa, bộ sa lông thùng với cái bàn tròn. Kiểu dáng giản dị, đẹp và bền chắc. Xin mượn đoạn văn của người bạn thân Phạm Công Luận viết bài “Tìm lại giấc mơ” trong quyển I *Sài Gòn chuyện đời của phố kể* một chút cảm giác lân ghé nhà thăm người bạn sống ở nước ngoài về Sài Gòn dựng căn nhà nhỏ để nhớ lại kỷ niệm xưa: “Căn nhà ngang độ 4 mét. Mặt tiền tô đá rửa, cầu thang đá mài. Giữa nhà bộ sa lông gỗ gõ đỏ đóng theo kiểu hộp đơn giản, ngói hơi ngả ra phía sau. Gạch bông mỗi cạnh 2 tắc, hoa văn màu nâu đỏ, trầm lạnh nhưng sang trọng... Căn nhà tôi đang ngồi... vốn là đất trồng hoa ở Gò Vấp. Nhưng khi ngồi vào chiếc ghế cũ kỹ, một cảm giác êm đềm của thời trai trẻ sống ở Sài Gòn hơn 40 năm trước trở lại. Nó gọi nhớ những căn nhà hồi xưa...”.

TN

Tramway Saigon-Gia Định

Khoảng thập niên 1920, tại Gò Vấp nhà xây cất đều là nhà tranh vách đất mái ngói (NGUỒN: MANHHAFLICKR)

TRIỆU MINH

Già là giai đoạn không ai tránh khỏi, trừ những người yếu mệnh. “Chống” già chỉ là để sao cho “lâu già” (làm thời gian chậm tới). Có 7 loại supplements (phụ dược) bồi bổ cho cơ thể nhằm mục tiêu đó: calcium, collagen, fish oil, magnesium, melatonin, vitamin B12 và vitamin D. Có những thứ bổ sung không cần thiết: vitamin C, probiotics, glucosamine và chondroitin. Loạt bài sau đây sẽ lần lượt giải thích từng loại.

Phụ dược “chống” già

NHIỀU KỲ - KỲ 5

Melatonin - Giúp ngủ ngon

Tại sao quan trọng

Melatonin là một loại hormone tự nhiên giúp điều chỉnh nhịp sinh học (circadian rhythm) của bạn, hay còn gọi là đồng hồ sinh học của cơ thể, báo cho bạn biết khi nào đến giờ đi ngủ vào ban đêm hoặc khi nào cần thức dậy vào buổi sáng. Cơ thể bạn sẽ tiết ra melatonin khi gần đến giờ đi ngủ để khiến bạn buồn ngủ, đặc biệt nếu bạn tiếp xúc nhiều với ánh sáng ban ngày vào buổi sáng và tránh ánh sáng quá nhiều vào ban đêm. Khi bạn thức dậy, mức melatonin trong cơ thể sẽ giảm xuống.

Ai nên dùng

Có một số rối loạn giấc ngủ trầm trọng, hiếm gặp ở người lớn và trẻ em, được điều trị bằng melatonin. Ngoài ra, loại phụ dược này tốt nhất nên được sử dụng cho các vấn đề về giấc ngủ tạm thời (thay vì mãn tính), bao gồm chứng mất ngủ định kỳ (periodic insomnia) và lệch múi giờ (jet lag). Nhiều người thường xuyên sử dụng melatonin trước khi đi ngủ, nhưng bằng chứng không đủ mạnh để thấy nó giúp ích cho chứng mất ngủ kéo dài hơn một tháng. Trong những trường hợp đó, hãy tham khảo ý kiến bác sĩ hoặc chuyên gia về giấc ngủ. Tuy việc sử dụng melatonin thường được cho là an toàn và thường không gây ra tình trạng phụ thuộc, nhưng tác dụng lâu dài của nó vẫn chưa được biết đầy đủ, đặc biệt là ở trẻ em. Và nó không phải là một phương thuốc kỳ diệu: Theo một phân tích, những người bị mất ngủ mà sử dụng melatonin sẽ chỉ ngủ nhanh hơn trung bình 7 phút.

Cần bao nhiêu

Trong ngắn hạn, melatonin có thể được dùng trước khi đi ngủ nếu cần. Để phù hợp với mức độ tự nhiên, bạn nên bắt đầu với một loại bổ sung chứa liều lượng từ 0.2 đến 0.5 mg; tuy nhiên, trong thực tế, người ta thường dùng các liều lượng bắt đầu từ 1 mg. Tại Vương quốc Anh, nơi melatonin chỉ bán theo toa, dịch vụ y tế của quốc gia này khuyến nghị sử dụng 3 mg để điều trị lệch múi giờ. Bạn không nên dùng quá 10 mg.

SẢN PHẨM GỢI Ý

Nature Made Melatonin Gummies 2.5 mg

\$16.89 / 80 ct.

Amazon Elements Melatonin Gummies 10 mg

\$7.99 / 60 ct.

Natrol Fast Dissolve Melatonin 5 mg

\$13.98 / 150 ct.

Lễ hội Oktoberfest

Oktoberfest hay Lễ hội bia Đức là một trong những lễ hội dân gian lớn nhất thế giới. Oktoberfest được tổ chức đầu tiên vào ngày 12/10/1810, nhân dịp lễ cưới của hoàng thái tử Ludwig và công chúa Therese, kéo dài trong 5 ngày và dành cho các cư dân Munich.

Từ đó về sau, lễ hội bia Oktoberfest trở thành sự kiện truyền thống gắn liền với người dân Đức. Trong suốt thập kỷ qua, lễ hội đã thu hút hàng triệu du khách ghé thăm và tiêu thụ một lượng bia khổng lồ.

Lễ hội bia Đức Oktoberfest được biết đến là lễ hội tháng Mười, tổ chức hàng năm vào cuối tháng 9 và kéo dài đến đầu tháng 10. Oktoberfest thường kéo dài hai tuần lễ với vô số hoạt động thú vị.

Những hoạt động tại lễ hội bia Đức

Một trong những sự kiện nổi bật nhất tại lễ hội bia ở Đức chính là lễ khai mạc, ngày thị trường thành phố Munich sẽ khai thủng bia đầu tiên và kèm theo 12 tiếng

súng để chào mừng một mùa lễ rực rỡ. Được biết, truyền thống này bắt đầu kể từ năm 1950 và được duy trì cho đến ngày nay.

Vào ngày Chủ Nhật đầu tiên, đoạn đường dẫn vào nơi tổ chức vô cùng rực rỡ và nhộn nhịp với lễ hội Costume und Riflemen's. Khoảng 9000 người diện lễ phục truyền thống và diễu hành qua đoạn đường dài 7km từ thành phố Munich đến đồng cỏ Theresienwiese. Đoàn diễu hành bao gồm các nhạc công, diễn viên, người dân địa phương và khoảng 40 cỗ xe ngựa được trang trí lộng lẫy.

Vào ngày Chủ Nhật thứ 2, lễ hội sẽ diễn ra buổi hòa nhạc ngoài trời quy tụ hơn 300 nhạc công và trình diễn trước tượng Bavaria. Đến với lễ hội bia Đức, du khách có cơ hội thưởng thức những loại bia hảo hạng từ các hãng bia danh tiếng tại thành phố Munich.

Bên cạnh thưởng thức thú đồ uống thượng hạng, du khách có dịp thể nghiệm lễ hội qua các trò chơi dân gian thú vị và khám phá các ngành nghề truyền thống của vùng Bavaria như đóng thuyền,

rèn kim loại, kéo gỗ ...

Điểm thú vị của lễ hội bia Đức

Tham dự lễ hội bia ở Đức, du khách sẽ choáng ngợp trước những tấm lều khổng lồ với sức chứa lên đến hàng ngàn người và cả những chiếc cốc có khả năng tích hơn 1 lít bia. Điều thú vị nhất du khách có thể bắt gặp trong các lều là các buổi diễu hành lễ phục truyền thống và của các chủ bán bia.

Theo ước tính, trung bình hàng năm lễ hội đón hơn khoảng 6 triệu du khách và phục vụ hàng triệu lít bia khổng lồ. Mỗi năm sẽ có một biergarten cung cấp hơn 50 loại bia hảo hạng đến từ các hãng bia trứ danh của Đức và sẽ có một nghệ sĩ đảm nhiệm việc thiết kế những chiếc cốc để phục vụ lễ hội.

Với bề dày hơn 200 năm và quy mô vô cùng lớn, Oktoberfest không chỉ là nét đẹp trong văn hóa đời sống và tinh thần của người dân Munich, lễ hội còn mang đến giá trị kinh tế lớn cho thành phố và cả tiểu bang Bavaria.

DH - TIN INTERNET

Oktoberfest đầu tiên tại Munich Đức năm 1810

Bảo vệ sức khỏe của mắt

BẢO SƠN

Người ta dễ dàng bỏ qua những thay đổi của mắt và xem đó chỉ là do mình đã già đi nên mắt yếu. Nhưng những thay đổi ở mắt có thể là biểu hiện của nhiều vấn đề nghiêm trọng hơn, có thể đưa tới mù mắt hoặc là biểu hiện của một số bệnh khác. Vì vậy khám mắt thường xuyên sẽ giúp bảo vệ khả năng nhìn của mắt và phát hiện bệnh khác. Dưới đây là một số vấn đề cần quan tâm.

6. 6 chất dinh dưỡng cần thiết cho mắt. Đã có rất nhiều nghiên cứu cho thấy 6 chất dinh dưỡng sau đây ảnh hưởng tới sức khỏe của mắt: vitamin A, vitamin E, Kẽm, Lutein, và Omega-3.

7. Vitamin A (và beta-carotene).

Thiếu vitamin A làm người ta không nhìn thấy được khi trời tối và có thể đưa tới mù mắt. Beta carotene được cơ thể dùng để tạo ra vitamin A, vì vậy cũng quan trọng không kém. Gan và sữa là 2 nguồn thực phẩm giàu vitamin A, còn carotene có trong rau quả có màu cam như cà rốt, trái bí mùa đông (winter squash) và khoai lang.

8. Vitamin E. Đây là chất chống oxy hóa giúp ngăn ngừa bệnh mắt, nhất là ở người già, như bệnh cườm mắt (cataract). Vitamin E có nhiều trong dầu thực vật, các loại hạt và trái bơ.

9. Vitamin C. Đây cũng là một chất chống oxy hóa, giúp ngăn ngừa bệnh mắt liên quan tới tuổi già như bệnh thoái hóa điểm vàng (macular degeneration). Hơn nữa vitamin C còn ngăn chặn sự phát triển của bệnh cườm mắt. Vitamin C có trong cam quýt, chanh, dâu tây, broccoli, ớt chuông...

10. Kẽm (zinc). Đây là hoạt chất giúp mắt nhìn rõ và giúp các cơ mắt khỏe mạnh. Kẽm có trong đậu, thịt, hải sản, trứng và sữa.

11. Lutein và Zeaxanthin là các chất được tìm thấy trong lòng trắng trứng và trong điểm vàng của võng

mạc. Hai chất này che chở cho võng mạc không bị tổn hại vì tia cực tím có trong ánh sáng. Lutein và zeaxanthin có trong các loại berries, đào (peaches), xoài, rau xanh...

12. Omega-3. Là chất béo có ích cho mắt và tim, giúp làm giảm bệnh khô hay ngứa mắt, ngoài ra còn làm giảm nguy cơ bị bệnh mắt ở người lớn tuổi. Omega-3 có trong cá hồi, mackerel, sardines và trong thực vật như hạt flaxseed, walnuts, hạt chia, đậu nành, và dầu canola oil.

DALLAS Sự Kiện

GRAPEVINE VINTAGE RAILROAD

11/10 tới 20/10. Người tham dự sẽ đi xe lửa mang tên Thomas, xem các tiết mục giải trí và tham dự sinh hoạt nghệ thuật hay làm thủ công

Địa điểm: Grapevine Vintage Railroad, 707 S. Main Street, Grapevine TX 76051.
Giá vé: \$26.

DARK HOUR HAUNTED HOUSE

24/9 tới 2/11. Nhà ma với nhiều ma ẩn nấp trong các góc tối gây kinh hoàng cho người tham dự

Địa điểm: 701 Taylor Dr, Plano TX 75074. **Giá vé:** \$43

TRICK OR TREAT ON DOWNTOWN STREETS

31/10 (4pm-7pm). Chương trình giải trí đêm Halloween do HEB, Central Market và Joe V's Smart Shop tổ chức. Có nhiều tiết mục giải trí vui, gây sợ, bánh kẹo và quà. Chụp hình lưu niệm cho gia đình. Sinh hoạt dành cho trẻ em

Địa điểm: Main Street Garden, 1902 Main Street, Dallas TX 75201. Điện thoại 214-744-1270.
Giá vé: miễn phí.

Bếp ngày xưa

Tản mạn

bếp!

Trong gia đình, bếp là nơi quan trọng nhất, không chỉ bảo đảm “nguồn sống” cho cả nhà mà còn là nơi cho chúng ta rất nhiều bài học. Không phải đợi đến thì hiện tại, khi mà tiêu chuẩn phòng bếp được nâng cao với những thiết bị tiện ích, không gian rộng rãi thoáng, bài trí hợp lý đúng cách thức chế biến thức ăn từ sống ra chín không lẫn nhau; mà ngày xưa, thế hệ ông bà đã rất chú ý tới bếp, ngoài việc phong thủy, bếp còn là nơi dạy con cái những đức tính quý báu như: tiết kiệm, nhẫn nại, kiên trì, bí quyết, kinh nghiệm sống ...

ĐÀO T. THANH TUYỀN
(bài và hình)
SÀI GÒN, VN

Bài học kinh nghiệm

Không ai có thể bắt tay vào làm việc gì đó mà hoàn hảo ngay từ lần đầu tiên. Một nồi cơm, cho dù chỉ là vo gạo và đổ nước rồi cắm điện, thế nhưng cũng có khi nhão, khi khô; và, kinh nghiệm sẽ dạy với gạo nào bao nhiêu nước thì vừa, nấu lần đầu tiên có thể nồi cơm hơi bị khô hay nhão, lần thứ hai chắc chắn cơm sẽ mềm dẻo.

Nấu nồi canh nêm nếm vừa ăn, nồi kho để lửa riu ra sao, món

xào nhiệt độ thế nào, bao lâu thì tắt lửa, hạ nhiệt... Nướng bao lâu, bao nhiêu độ thì miếng thịt chín mềm, ngon, thơm... Cùng món ăn, cách chế biến chung (theo nguyên tắc) là vậy nhưng mỗi gia đình với khẩu vị và ý thích riêng nên không nhất thiết rập khuôn mà phụ thuộc vào thực tế, tăng hay giảm bớt nguyên liệu đều từ kinh nghiệm.

Kinh nghiệm từ bếp cũng chính là kinh nghiệm của cuộc sống. Biết bao câu ca dao tục ngữ mà người xưa đã đúc kết từ bếp và để lại cho hậu thế. Từ việc nhóm lửa cho đến nấu nồi cơm. Phải biết giữ lửa như thế nào, bớt lửa ra sao ...

*“Chồng giận thì vợ bớt lời
Cơm cạn bớt lửa một đời
không khế”*

Hay,

*“Cơm sôi nhỏ lửa thì ngon
Cháo sôi to lửa thì còn nồi
không”*

Còn dạy con cái: “*Ăn trông nồi, ngồi trông hướng*”, “*Luộc nấu lửa to, chiên kho lửa nhỏ*”, “*Than không hồng, đuôi cá không cong*”...

Đó là chuyện ngày xưa,

Hộp gia vị có dán nhãn bán sẵn

còn ngày nay có câu ví von:

*“Bếp ga bếp điện vừa tiện
vừa nhanh*

*Bếp củi, bếp than vừa đen
vừa khói”* - khi mà nồi cơm điện, bếp từ, hồng ngoại, lò vi sóng, lò nướng và nhiều thiết bị bếp hiện đại khác hiện diện trong bếp, có nhiều bạn trẻ không biết cơm thế nào là khô (mùi khô ra sao), bắt gặp miếng cơm cháy dưới đáy nồi cơm điện như bắt được... vàng, nhất là chấm với mắm kho quẹt; hay, không tài nào biết được cách ủ tro giữ lửa, và người xưa giữ lửa để làm gì, tại sao phải giữ

lửa...

Tôi nhớ ngày xưa má tôi có một cái nồi nhôm cũ, sứt sọc, móp méo, trong đó có lớp tro mỏng. Nấu nướng xong, má gấp hết những cục than hồng bỏ vào cái nồi, rồi đập nắp kín lại, má gọi là nhốt than, không có oxy than sẽ tắt lửa. Những cục than này dành để nấu lần sau. Hay, má có một cái trã là cái thau mẻ, cũ mèm, bên dưới thau có một lớp tro. Má bỏ vài cục than hồng vào trã rồi phủ lên một lớp tro mỏng, má gọi là giữ lửa. Thế hệ tôi, chắc nhiều người còn nhớ. Sau này má tôi

không còn ủ than nữa vì đã có ngo (từ gỗ thông chẻ nhỏ) để nhóm lò.

Bài học kinh nghiệm là ở đây, ủ thế nào cho than vẫn giữ được lửa để khi khói lớp tro ra, gấp cục than (còn) hồng nhóm bếp lửa mới. Mỗi gia đình có cách giữ lửa riêng, người giữ lửa không ai khác ngoài bà mẹ. Nghĩa đen là vậy, nhưng nghĩa bóng có thể hiểu mẹ là ngọn lửa trong gia đình, mẹ biết cách giữ lửa, giữ gìn mái ấm; truyền cảm hứng sống, năng lượng tích cực cho các con ...

Xem trong bếp biết nết đàn bà?

Là câu nói chung chung của người xưa khi họ giao quyền phân biệt “Đàn ông giữ nhà, đàn bà giữ bếp”, nhắc nhở theo kiểu “Vắng đàn ông quanh nhà/Vắng đàn bà quanh bếp”, thậm chí còn nặng nề hơn buông câu mắng phụ nữ vụng: “Đàn bà chẳng phải đàn bà/Thối cơm cơm khét, muối cà cà chua”... khiến người phụ nữ mang trách nhiệm quá lớn. Mà thật ra giờ đây nhiều người nam nấu ăn còn giỏi hơn nữ. Cứ nhìn đầu bếp nam trứ danh trên thế giới là biết.

Ghi nhãn trên hộp gia vị

Một gian bếp đã lâu không dọn, *tam phủ bụi nhùi*, thường với tâm lý giữ lại nhờ khi cần thì không có... Quyết định: thứ không cần dùng đến vài năm rồi, phải bỏ. Thứ thường dùng để sao cho dễ thấy, dễ lấy. Thứ lâu lâu mới dùng thì để vào nơi đặc biệt hơn... Trong tủ lạnh, vài tháng phải sàng lọc một lần, thứ gì còn ăn được, thứ gì bỏ đi, không nên tiếc, vì đồ ăn thức uống là thứ đưa vào cơ thể “*bệnh từ miệng mà vào...*”.

Bếp – trước tiên phải gọn gàng, sạch sẽ – vật nào chỗ nấy. Làm đến đâu dọn đến đó, tránh việc để bừa bộn dụng cụ, nguyên liệu... khiến lần sau vướng phải đồ đã xong của lần trước. Lúc nào cũng có sẵn khăn lau bếp trong tầm tay, xong một công đoạn, lau sạch

bếp trước khi chuyển qua công đoạn khác. Tập thói quen nấu xong là lau sạch sẽ bếp, hàng tuần làm vệ sinh bếp một lần; *xuân thu nhị kỳ* – một năm tổng vệ sinh nhà bếp hai lần, chẳng hạn.

Việc “*đảo kho*” cho tủ đông cũng quan trọng không kém, theo nguyên tắc “*vào trước, ra trước*”. Trong tủ lạnh cần lưu ý thức ăn đã nấu còn dư phải để phía ngoài, nơi dễ thấy, tránh việc có thể bỏ quên nó trong góc tủ thời gian lâu, không còn ngon hay bỏ dưỡng nữa, thậm chí lên mốc.

Bồn rửa chén bát phải luôn sạch, xong một thao tác chuyển dụng cụ (tô, chén, hộp nhựa, thố...) qua bồn rửa; trong khi chờ đợi món luộc hay hầm chẳng hạn bạn hãy thanh toán các thứ trong bồn rửa. Cần chú ý không

bao giờ cho dao, kéo, vật sắc nhọn... vào bồn rửa rất dễ gây đứt tay mà hãy để trên bàn rửa, dễ thấy và rửa chúng sau cùng.

Thứ nữa là ngăn nắp. Có thể thấy trong bếp khá nhiều món đựng trong chai lọ giống nhau. Ví dụ đường có đến mấy loại: đường cát trắng, đường vàng, đường phèn... phải ghi nhãn rõ ràng cho dễ thấy, ai cũng tìm được, khi cần không phải hỏi *người chủ bếp*; tương tự vậy, nước mắm có nước mắm ăn hay nước mắm nấu; gia vị lại càng nhiều nữa: kho, xào, ăn sống, nướng, chiên... Gia vị thường dùng để ở vị trí dễ lấy, gia vị ít dùng có thể để phía xa hơn... Việc ngăn nắp sẽ giúp chúng ta không bị mất thời gian.

Ngoài ra, bếp còn là bài học về an toàn, có kế hoạch... Nghe có vẻ vĩ mô,

đao to búa lớn nhưng xem lại, bếp là nơi có nhiệt độ cao, sử dụng điện, nước... cho nên an toàn là quan trọng. Nếu không có kế hoạch (dự trữ thức ăn, lên menu, tính toán, cân đối thực phẩm/người...) thì trước mắt ít nhất sẽ có vài người trong gia đình bị... thêm món này, món kia... Hay tệ nhất là bị đuối!

Ngoài kế hoạch ngắn hạn (tính theo tuần) là lương thực, thực phẩm phải có *gối đầu*, ví dụ nhỏ như xài chai dầu ăn này thì phải có chai dầu ăn khác để dành, hết có ngay...; còn phải có kế hoạch dài hạn (tính theo năm) như: thay ít vật dụng, chén, đĩa, ly, tách đã cũ; mua cái tủ lạnh lớn hơn vì Tết vừa rồi chứa không đủ thức ăn; mua thêm bộ bàn ghế mới rộng hơn, bởi các thành viên trong gia đình giờ đã lớn, biết ăn nhiều và ăn nhiều món hơn; mua cái lò vi sóng/lò nướng lớn hơn, thay cái nồi áp suất điện, mua máy rửa chén...

Nhà bếp còn cho con người nhiều kinh nghiệm quý báu nhỏ nhặt khác nữa từ luộc cái trứng đến gọt củ khoai tây, chiên con cá... Không tin bạn hãy thử vào bếp một lần và ngắm nghĩ rồi sẽ thấy nhiều triết lý cuộc sống xuất phát từ cái nơi rất ấm lòng ấy!

Bài và hình ĐTTT

Phòng bếp gia đình

Một “điện khí” (appliance - máy móc gia dụng) mua cách đây 30 năm, bây giờ có thể vẫn còn hoạt động. Nhưng ngày nay, các điện khí thường chỉ tồn tại được 10 đến 15 năm, một phần vì những thay đổi trong cách chúng được thiết kế và sản xuất.

Loạt bài sau đây sẽ đề cập đến tuổi thọ của tủ lạnh, bếp, máy rửa chén, máy giặt, máy sấy; khi nào đáng sửa khi nào nên mua mới, và đề xuất mấy loại tốt.

Các điện khí bền lâu

KỲ 3 - TUỔI THỌ CỦA MÁY RỬA CHÉN

■ Tuổi thọ của máy rửa chén phụ thuộc chủ yếu vào độ tin cậy của thương hiệu. Trong các cuộc khảo sát, máy rửa chén Bosch ít bị rò rỉ nước hoặc trục trặc động cơ hơn các thương hiệu khác. Nhìn chung, các models có stainless steel tub (bồn bằng thép không gỉ) sẽ bền hơn theo thời gian; nhựa có thể bị ố và nứt.

TUỔI THỌ

12 năm

BỘ PHẬN THƯỜNG BỊ HƯ

Bảng điều khiển, giá úp chén đĩa, WiFi-enabled features (các tính năng dùng WiFi), động cơ, hộp đựng xà bông.

NÊN SỬA HAY THAY THẾ?

Theo khảo sát, máy rửa chén thường không bị trục trặc trong ít nhất 10 năm. Khi máy có vấn đề, chi phí sửa chữa trung bình là \$138, theo khảo sát của Consumer Reports. Theo dữ liệu, máy rửa chén giá dưới \$700 thì đáng sửa chữa trong 4 năm đầu; những máy có giá từ \$700 đến \$999, thì nên sửa chữa trong 5 năm đầu. Đối với máy rửa chén cao cấp có giá từ \$1,000 đô la trở lên, thì đáng được sửa chữa trong 6 năm đầu sở hữu. Một lợi ích khi thay thế máy rửa chén: Tăng hiệu quả sử dụng nước và năng lượng. Các model mới chỉ sử dụng 3 gallon mỗi lần rửa chén đĩa, và nhiều model chỉ sử dụng không quá 13 cent tiền điện cho mỗi chu kỳ.

MÁY ĐƯỢC GỢI Ý

Bosch 500 Series SHP65CM5N

\$1,150

Bosch 800 Series SHX78CM5N

\$1,350

Miele G5056SCVISF

\$1,500

THIÊN HƯƠNG

Lỗi thiết kế Phòng bếp

Nâng cấp phòng bếp là khoản đầu tư tốt, giúp tăng giá trị cho ngôi nhà. Khi thiết kế được lên kế hoạch và cân nhắc kỹ lưỡng, bạn có thể tránh mắc phải những lỗi thiết kế phòng bếp thường gặp.

■ **Không có đủ không gian.** Thiết kế phòng bếp mà không có đủ không gian lưu thông sẽ khiến căn phòng chật chội và bất tiện khi sử dụng. Không gian hạn chế khiến việc sử dụng các thiết bị lớn như máy rửa chén, bếp nấu, tủ lạnh hay bồn rửa trở nên khó khăn. Nên để khoảng cách ít nhất 4 feet giữa các thiết bị này. NGUỒN: MYDOMAINE.

■ **Không kéo dài tủ bếp chạm trần nhà.** Sai lầm này tạo điều kiện cho bụi bẩn tích tụ ở nóc tủ và làm cho căn phòng trông chật hẹp. Việc lắp tủ bếp lên sát trần nhà sẽ khắc phục hết những nhược điểm kể trên. NGUỒN: MARIA KILLAM.

■ **Không tính đến việc sử dụng tấm ốp tường backsplash.** Sử dụng tấm ốp tường phù hợp có thể mang lại sức sống cho phòng bếp. Chọn đúng chất liệu tấm ốp giúp dễ dàng trong việc làm sạch và có độ bền cao. NGUỒN: BETTER HOMES & GARDENS.

■ **Không đủ khoảng trống giữa bồn rửa và bếp.** Về cơ bản, đây là khu vực chính để chuẩn bị thực phẩm. Mặc dù không có quy định cụ thể về diện tích không gian cần có, nhưng bạn nên tạo một khoảng rộng để di chuyển thuận tiện trong khi chuẩn bị bữa ăn. NGUỒN: THE SPRUCE

■ **Dùng quá nhiều màu sắc cho phòng bếp.** Phòng bếp đầy màu sắc khá bắt mắt nhưng nhanh lỗi mốt. Do đó, nên chọn những gam màu trung tính cho căn phòng. Quy tắc trên cũng được áp dụng cho tủ bếp và đồ dùng nhà bếp. NGUỒN: HELLO HAYLEY.

■ **Thiếu ánh sáng.** Ánh sáng giúp mọi không gian sống trở nên sinh động và hấp dẫn hơn. Ngoài ra, ánh sáng phù hợp cũng quan trọng đối với việc vệ sinh và nấu ăn. Trong phòng bếp không có đủ ánh sáng tự nhiên, có thể lắp thêm đèn chiếu sáng. Nên lắp đèn ở phía trước vị trí bạn đứng, ngồi thay vì phía sau hoặc ngay trên đầu. Sử dụng bóng đèn phát ra đủ ánh sáng để bạn có thể nhìn rõ.

NGUỒN: PINTEREST.

Cần gạt nước kính sau xe

Mặc dầu các loại xe hơi đời mới phần lớn được trang bị các tiện dụng tối tân như Bluetooth, camera ... nhưng hầu hết đều không có cần gạt nước cho kính sau, trừ các xe minivan hay SUV.

Một kỹ sư ở Thụy Sĩ đã sáng chế một loại cần gạt nước kính sau cho xe Hyundai ISONIQ5. Loại gạt nước này hoạt động bằng điện và được gắn vào kính bằng một nam châm kèm theo một phễu hút (cup suction). Người sử dụng kích hoạt cần gạt bằng cách bấm vào một nút gắn ở dashboard hoặc bấm vào remote control. Sau khi kích hoạt, cần gạt sẽ gạt 2 cái cách nhau 5 giây và sau đó tiếp tục đứng yên chờ lệnh. Một lần sạc điện sẽ giúp cho cần gạt hoạt động được 6 tháng.

Cần gạt đã được thử nghiệm nhiều lần trong 2 năm đều cho kết quả tốt như thiết kế trong các điều kiện nhiệt độ và thời tiết khác nhau. Hiện nay cần gạt cho các loại xe khác như Tesla, Polestar, Genesis và Kia đang được tiến hành thiết kế vì mỗi loại xe cần có cần gạt kích thước khác nhau.

Loại cần gạt nước kính sau xe sẽ được bán với giá \$455 trong thời gian sắp tới.

Nông trại kiểu mới

Dân số thế giới ngày càng tăng nên vấn đề cung cấp thực phẩm cũng không ngừng cải tiến. Một nhóm khoa học gia quốc tế đã áp dụng lần đầu tiên việc trồng trọt theo chiều đứng trên quy mô lớn.

Nông trại này được thực hiện ở Richmond, VA và được xem là mở đầu cho một giai đoạn canh tác mới trong nông nghiệp. Nông trại này có khả năng sản xuất 4 triệu pounds (1.8 triệu kg) dâu tây trồng trong nhà theo chiều đứng, với chiều cao 30 feet (9 mét) trên diện tích 40,000 square feet, nghĩa là không tới 1 acre. Diện tích này chỉ chiếm một phần nhỏ so với cách trồng truyền thống hiện nay. Loại dâu tây này sẽ do công ty Driscoll's bắt đầu bán vào đầu năm 2025.

Với cách trồng theo chiều đứng trong nhà này, người ta dễ dàng kiểm soát ẩm độ, ánh sáng, ngay cả việc thụ phấn cho cây, vì vậy năng suất cao gấp 3 lần so với trồng ngoài trời, hơn nữa còn có thể trồng nhiều đợt mỗi năm mà phẩm chất trái không khác gì cây trồng ngoài trời.

Sau dâu tây, các nhà khoa học sẽ tiếp tục phát triển phương thức này cho các loại rau và cây trái khác.

Thảo Trường & ‘Những Miếng Vụn của Tiểu Thuyết’

NGUYỄN & BẠN HỮU

Nhà văn Thảo Trường tên thật Trần Duy Hình, sinh ngày 25-12-1938 tại Nam Định trong một gia đình đông con, ông là người thứ chín. Thân phụ ông mất sớm, năm 1954 ông di cư vào Nam để lại mẹ và người chị ở quê nhà. Vào Nam, nhà văn Thảo Trường gia nhập quân đội theo học khóa 6 Trường Sĩ quan trừ bị Thủ Đức. Và chính thức viết văn.

Truyện ngắn “*Hương gió lướt đi*” là tác phẩm đầu tiên của Thảo Trường đăng trên tạp chí Sáng Tạo. Nhà văn Thảo Trường tham dự chiến tranh Việt Nam suốt 17 năm. Ngày 30/4/1975 ông là tù binh gần 17 năm, trải qua 18 nơi giam giữ từ Nam ra Bắc rồi từ Bắc vào Nam. Sau khi ra tù một năm ông sang Mỹ đoàn tụ với vợ con.

Thảo Trường đã xuất bản trên 10 tác phẩm, nổi tiếng nhất gồm có: *Người Đàn Bà Mang Thai Trên Kinh Đồng Tháp* (1966), *Viên Đạn Bắn Vào Nhà Thục*, *Tiếng Thì Thầm Trong Bụi Tre Gai*, *Đá Mục* (1998), *Tâm Xa Cũ Bắn Hiệu Quả* (1999), *Mây Trôi* (2002). *Những Miếng Vụn của Tiểu Thuyết* (2008) là tác phẩm cuối cùng của Thảo Trường.

Chiều Chủ Nhật 31 tháng 8.

Nhà văn Thảo Trường

2008, bạn bè đã tổ chức buổi giới thiệu «*Những Miếng Vụn của Tiểu Thuyết*» tại hội trường báo Người Việt ở CA.

Ông mất ngày 26/8/2010 tại Hoa Kỳ để lại nhiều tiếc thương trong lòng bạn bè và độc giả. Sau đây là trích đoạn các bài viết về Thảo Trường và nhận định của riêng ông. NGUYỄN & BẠN HỮU

■ **PHẠM PHÚ MINH: Nhà văn Thảo Trường, cây bút quân đội, người tù cải tạo lâu năm**

Nhà văn Thảo Trường là một cây bút quân đội đã thành danh từ

lâu trước 1975 tại miền Nam. Tập truyện ngắn đầu tay của ông có nhan đề *Thử Lửa* xuất bản năm 1962 khi ông ở tuổi thanh niên. Sau đó ông được mọi người biết đến với các tác phẩm như *Người Đàn Bà Mang Thai Trên Kinh Đồng Tháp* (1966), *Vuốt Mất* (1969), *Cánh Đồng Đã Mất* (1971) và nhiều tác phẩm khác.

Từ biến cố 1975 ông đã là một trong những người bị giam cầm lâu nhất trong các trại cải tạo, hết trong Nam đến ra ngoài Bắc, hết ngoài Bắc lại vào trong Nam, tổng cộng 17 năm. Sau khi đến Mỹ năm 1993, ông lại tiếp tục sáng tác sau gần hai thập niên xa cách với thế giới chữ nghĩa. Cuốn sách đầu tiên của thời kỳ sau cải tạo là *Tiếng Thì Thầm Trong Bụi Tre Gai* xuất bản năm 1995, từ đó đến nay đều đặn cứ vài ba năm ông lại cho ra đời một đứa con tinh thần.

■ **NGUYỄN XUÂN HOÀNG: Nhà văn Thảo Trường đã ra đi.**

Tác giả *Thử Lửa*, nhà văn Thảo Trường qua đời tại tư gia ở Huntington Beach, California vào lúc 3 giờ chiều thứ Năm 26 tháng 8, 2010, hưởng thọ 74 tuổi.

Nhà văn Thảo Trường tên thật là Trần Duy Hình, sinh năm 1936 - Bính Tý (giấy tờ ghi 1938) tại làng Quang Sán, huyện Mỹ Lộc,

tỉnh Nam Định. Di cư vào Nam năm 1954. Tốt nghiệp trường Thủ Đức, Sĩ quan Trần Duy Hình phục vụ trong Quân lực Việt Nam Cộng Hòa. Ông bắt đầu cuộc đời cầm bút trong thời gian mới rời trường sĩ quan Thủ Đức. Tác phẩm đầu tay của ông là cuốn *Thử Lửa* xuất bản năm 1962. Sau đó ông được mọi người biết đến với các tác phẩm như *Người Đàn Bà Mang Thai Trên Kinh Đồng Tháp* (1966), *Vượt Mất* (1969), *Cánh Đồng Đã Mất* (1971), *Người Khách Lạ Trên Quê Hương* (1972), *Cát* (1974) và nhiều tác phẩm khác.

Sau biến cố 1975, ông là một trong những người bị giam cầm lâu nhất trong các trại cải tạo, cả trong Nam lẫn ngoài Bắc tổng cộng 17 năm.

Từ năm 1993 là năm ông đến Mỹ theo diện đoàn tụ gia đình [vợ con đã sang đây từ 1975]. Ông lại tiếp tục sáng tác sau gần hai thập niên xa cách với thế giới chữ nghĩa. Tác phẩm đầu tiên sau thời gian bị tù cộng sản là *Tiếng Thì Thầm Trong Bụi Tre Gai* xuất bản năm 1995 tại Pháp. Tiếp sau đó là: *Đá Mục* (1998), *Tâm Xa Cũ*, *Bán Hiệu Quả* (1999), *Mây Trôi* (2002), *Miếng* (2006), *Thêm Đá Xanh Rêu* (2007), *Thử Lửa* (2007).

Tuyển tập *Những Miếng Vụn Của Tiểu Thuyết* - tác phẩm quan trọng nhất của ông, đã được Người Việt xuất bản vào năm 2008.

■ NGÔ NHÂN DỤNG: **Thảo Trường, nhà văn tự do viết về chiến tranh.**

Nguyễn Khải là một nhà văn chuyên nghiệp được quân đội miền Bắc nuôi để viết văn, còn Thảo Trường thì không. Ông không thuộc ngành tâm lý chiến,

chỉ viết khi rảnh, theo ý thích, không viết lách như làm việc. Ngay năm 1969, khi viết về chiến tranh ông đã mô tả tình vi những mâu thuẫn trong lòng một sĩ quan thấy anh lính thân cận nhất của mình ngã chết, rồi lại được nghe những tiếng khóc của người vợ lính mất chồng. Đến bây giờ sau 40 năm chúng ta vẫn cảm động khi đọc lại. Trong một câu chuyện chiến tranh khác, Thảo Trường chỉ kể lại những đối thoại của một người lính Việt Nam Cộng Hòa với một em bé, khi em bé cứ cặm cụi, tần mẩn tìm cách đào một viên đạn bắn vào nhà mình, còn ghim trong tường. Thảo Trường còn viết, viên đạn Mỹ, nhưng không biết bên nào bắn. Một nhà văn miền Bắc, nhất là một nhà văn quân đội không được phép viết tự do như vậy.

■ ĐẶNG TIẾN: **Vĩnh biệt nhà văn Thảo Trường**

Nhà văn Thảo Trường tên thật là Trần Duy Hình, sĩ quan Quân lực Việt Nam Cộng Hòa, cấp bậc

thiếu tá, ông là một trong những người tù lâu năm nhất: 17 năm cầm cố qua 18 trại giam từ Nam ra Bắc.

Di cư vào Nam năm 1954, ông vào trường Sĩ quan Thủ Đức, phục vụ ngành pháo binh vùng giới tuyến và bắt đầu viết văn.

Truyện ngắn 'Hương gió lướt đi' đăng trên tạp chí Sáng Tạo, Sài Gòn, ký bút hiệu Thảo Trường, đã gây ngay được tiếng vang trong giới độc giả trẻ thời đó; tập truyện đầu tay *Thử Lửa*, 1962, vẫn ký Thảo Trường, có tầm quan trọng đặc biệt: vừa là một thành tựu nghệ thuật, vừa đánh dấu một giai đoạn tạm gọi là «tiền chiến tranh» qua tâm lý một lớp thanh niên thành thị: lý tưởng, tin vào tình tự dân tộc không phân chia Nam Bắc thành chiến tuyến.

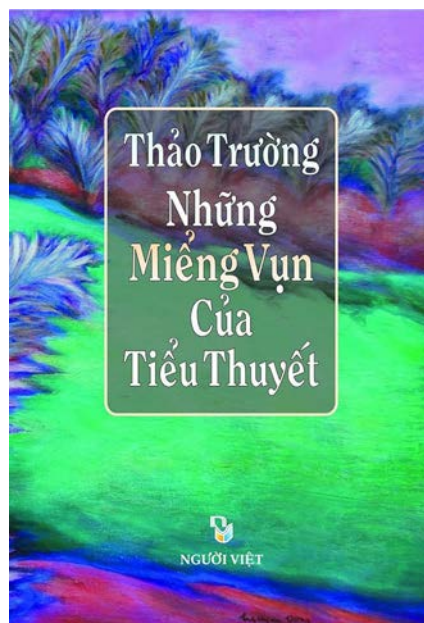
Sau đó Thảo Trường chuyển sang ngành An ninh quân đội, tìm hiểu chiến tranh sâu hơn ở khắp chiến trường Miền Nam.

Ông gần gũi với các nhóm trí thức độc lập Hành Trình và Trình Bày, đặt lại vấn đề chiến tranh, mong nó chóng chấm dứt trong công lý, tình thương và hòa giải.

Khuynh hướng này được diễn tả qua những truyện nổi tiếng: *Người đàn bà mang thai trên Kinh Đồng Tháp*, 1964, đã được dịch ra tiếng Pháp trên tuần báo công giáo Témoignage Chrétien, phổ biến trên cả thế giới, hồi đó.

In lại trong tuyển tập *Le crepuscule de la violence* (Hoàng hôn của bạo lực), 1970.

Đồng thời ông còn có truyện 'Viên đạn bắn vào nhà Thực', nguyên tên là Nhân hiệu Mỹ, vì có câu "đạn này nhân hiệu Mỹ" bị kiểm duyệt đục bỏ, khiến giới

Bìa tác phẩm
"Những mảnh Vụn của Tiểu Thuyết"

bình luận xếp tác phẩm ông vào loại phản chiến.

Tổng cộng tại Việt Nam trước 1975, ông đã xuất bản 14 tập truyện; và là tác giả truyện *Bà Phi* đăng hàng ngày trên báo Tiền Tuyến; truyện ăn khách, dài khoảng 1000 trang.

Ra tù 1992, sang Mỹ đoàn tụ với gia đình 1993, ông tiếp tục viết, in được 8 cuốn.

Mới nhất là tuyển tập *Những miếng vụn của tiểu thuyết*, 2008.

Truyện về sau thường kể lại đời sống cơ cực, phi lý trong các trại giam: “tất cả đau khổ tàn nhẫn, xót xa mà anh em trong tù phải chịu, những cảnh trở trêu mình gặp, hay sự dốt nát tội nghiệp của cai tù... đều đòi hỏi mình để tâm phân tích” (Thảo Trường trả lời phỏng vấn ngày 4-8-2008).

Đặc biệt trong phong cách Thảo Trường là lối kể chuyện, ly kỳ, hấp dẫn. Giai đoạn đầu thì hành văn dẹt, tình tứ, giai đoạn cuối: ngôn ngữ góc cạnh, chua cay, nhưng luôn luôn điểm nét hóm hỉnh.

Chất uy-mua nâng giọng nói lên một tần số cao hơn chính luận.

Sáng tác Thảo Trường trải qua đúng nửa thế kỷ và 3 giai đoạn khác nhau, vẫn có sợi chỉ mảnh thông suốt: đó là tấm lòng với con người, đất nước và lẽ phải.

Một tâm hồn nhân hậu và phóng khoáng như thế, mà phải trải qua vòng 17 năm lao lý qua 18 trại giam, sau khi chiến cuộc đã chấm dứt, là điều giới làm văn học không hiểu.

Ngày nào đó, chính trị phải trả lời văn học. (Nguồn: BBC)

■ **THẢO TRƯỜNG nói về tác phẩm ‘Những Miếng Vụn Của Tiểu Thuyết’**

“Với tuyển tập này, tôi rất hài lòng,” nhà văn Thảo Trường chia sẻ suy nghĩ của ông với phóng viên Nhật Báo Người Việt trước ngày phát hành tuyển tập trên. Ông cho biết thêm:

“Báo Người Việt và Việt Báo đều là chỗ thâm tình với tôi. Ông Trần Dạ Từ quen tôi hồi còn ở Việt Nam, ở tù chung. Qua đây tôi được ông Trần Dạ Từ giúp tái bản tập truyện đầu tay ‘Thử Lửa’. Còn ông Đỗ Ngọc Yến thì qua đây tôi mới quen. Ngày tôi sang Mỹ ông ấy đi đón tôi rồi nói tôi cứ tới báo Người Việt ngồi làm việc, muốn làm gì thì làm. Tôi chưa bao giờ ngồi ở Người Việt và Việt Báo ngày nào cả vì tôi sợ nếu tôi dẫn thân vào công việc làm báo tôi sẽ không còn thì giờ để tiếp tục suy nghĩ, thực hiện những tác phẩm của mình.”

“Hồi trước tôi làm báo vì phải nuôi một vợ, bảy con, bây giờ thì họ lo cho tôi. Tôi không bị gánh nặng về kinh tế, thế thì tôi làm báo để làm gì?”

“Chúng tôi (tôi, ông Đỗ Ngọc Yến và ông Trần Dạ Từ) đối xử với nhau không như thân tình ‘mày, tao’, cũng không kiểu ‘chén chú, chén anh’ mà là như những người có ý thức với nhau về mọi vấn đề. Tình cảm chúng tôi rõ ràng như thế.”

Nếu anh hỏi tác phẩm nào cho là “để đời” được thì tôi cũng không biết trả lời như thế nào? Tập truyện này được gom góp từ những tác phẩm tâm đắc của tôi, trong đó bạn bè tôi cũng nhiều ý kiến, người thích truyện này, người thích truyện kia, còn chuyện có thể “để đời” hay không lại là một chuyện khác. Tôi muốn một câu chuyện chỉ có vài chục trang nhưng mô tả được xã hội Việt Nam, cuộc chiến Việt Nam.

Tôi không biết là có nhét được không nhưng cố gắng tìm cách xây dựng một câu chuyện như thế. Ông Trần Dạ Từ thì cho rằng truyện ‘Từ dưới đỉnh đồi nhìn lên chân núi’ tôi đã làm được việc đó rồi.»

«Mây trôi» cũng là một truyện đáng chú ý trong tập truyện này, đây là một câu chuyện được sắp đặt theo ý tác giả bằng một số nhân vật có thật.

“Những câu chuyện có thật vì được lấy chất liệu từ chính cuộc sống của tôi, tôi đã gặp những nhân vật như thế và tôi đem vào truyện của mình. Thí dụ như bà ‘Nữ Hoàng Trầm Hương’ trong ‘Mây trôi’ là một nhân vật tôi đã gặp hồi còn trong tù, hay người thương binh cộng sản, người vợ góa của người lính cộng sản. Vì thế tôi có nói là trong truyện của tôi sự thật chiếm 99%, và hư cấu cũng chiếm 99% là như thế. Đó chỉ là một cách trả lời, vì sự thật là hư cấu qua cái nhào nặn của nhà văn. Mình không đưa ra sự thật như một tấm ảnh mà muốn diễn tả bằng văn chương, thành ra là hư cấu.”

“Có một điều thích thú với tôi là họa sĩ Nguyễn Đồng và Nguyễn Thị Hợp đã giúp tôi làm cuốn này. Tôi và anh Đồng biết nhau từ bên Việt Nam hồi chúng tôi còn trẻ. Điều đáng tiếc là ông Yến đã mất rồi nên không thấy được việc làm này của tôi.»

“Tôi rất bằng lòng những việc tôi đã làm, còn việc đánh giá như thế nào là do độc giả. Tôi không dám nói cái này, cái kia được hay không. Một số những truyện mà tôi hài lòng đều được in trong tập truyện này.” (theo Vũ Đình Trọng - Người Việt)

N&BH

Thuật ngữ ‘fairy tale - truyện cổ’ được hình thành vào thế kỷ 17. Trước khi được ghi chép lại, những truyện này đã lan truyền ở nhiều khu vực khác nhau trên thế giới, và được thuật lại bằng cách truyền miệng bởi những người kể chuyện khác nhau, được thay đổi và thêm thắt, theo sở thích và hoàn cảnh. Những người ghi chép chuyện chỉ là những kẻ sưu tầm, chứ không phải người sáng tạo. Dù là những chuyện có thể hoang đường, nhưng chúng vẫn luôn hấp dẫn và trường tồn.

Thường được gọi là ‘Arabian Nights’ trong tiếng Anh, Ngàn Lẻ Một Đêm được cho là những truyện cổ nổi tiếng nhất bên ngoài phương Tây và Châu Âu. Có thể là những câu chuyện trong bộ sưu tập này ban đầu xuất hiện dưới dạng truyền miệng vào khoảng năm 600 CN và được truyền đạt do những tay kể chuyện người Iran, Ả Rập Saudi và Ấn Độ. Không rõ ai là người đã tập hợp lại, nhưng người ta tin rằng những câu chuyện này đã đến thành phố Baghdad qua những người kể chuyện nói trên vào triều đại Abbasid trong Thời kỳ Hoàng kim của Hồi giáo, và chúng trở nên phổ biến. Có thể bộ sưu tập này lần đầu tiên được ghi chép lại như một tổng thể ở Syria vào thế kỷ 13 dưới tên gọi *Alf laylah wa Laylah* (Ngàn Lẻ Một Đêm). Tuy nhiên, nhiều phiên bản của những câu chuyện này đã được các quốc gia khác nhau ghi chép, trong đó họ thêm vào những chi tiết đặc trưng của mình.

Truyện cổ

KỲ 2

Ngàn Lẻ Một Đêm

Trung Đông và Nam Á, khoảng năm 600 CN

▪ Bất chấp sự sụp đổ của Caliphate Abbasid, những câu chuyện trong Ngàn Lẻ Một Đêm vẫn tồn tại và tiếp tục lan truyền khắp thế giới. Vào thế kỷ 18, nhà Đông phương học người Pháp Antoine Galland lần đầu tiên dịch toàn bộ bộ sưu tập và xuất bản tác phẩm với tựa đề *Les Mille et Une Nuits* bằng tiếng Pháp. Trong phiên bản này, một loạt các câu chuyện mới xuất hiện, không có trong bản văn tiếng Ả Rập, bao gồm chuyện về Aladdin và cây đèn thần, Ali Baba và 40 tên cướp, cuộc phiêu lưu của Sinbad. Cho đến gần đây, người ta vẫn không biết nguồn gốc của những câu chuyện đó, mặc dù nghiên cứu đã cho thấy ban đầu chúng được Hanna Diyab tạo ra; ông là một nhà văn người Syria đã từng gặp Galland ở Pháp.

▪ Trong Ngàn Lẻ Một Đêm, Vua Shahryar quyết định kết hôn và giết một người vợ mới mỗi ngày sau khi người vợ đầu tiên của ông không chung thủy. Tuy nhiên, một phụ nữ trẻ tên là Scheherazade đã nghĩ ra kế hoạch để làm vua Shahryar mê mẩn bằng cách kể cho ông mỗi đêm một câu chuyện. Nhà vua bị cuốn hút bởi tài kể chuyện của Scheherazade đến nỗi ông lắng nghe hết đêm này qua đêm khác cho đến khi cuối cùng từ bỏ kế hoạch tàn ác của mình. Ngàn Lẻ Một Đêm cũng được ghi nhận là đã giới thiệu với khán giả phương Tây khái niệm về thần thông và ma quỷ, là những ý tưởng có nguồn gốc Ả Rập.

(còn tiếp) THEO HOW IT WORKS

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú “Mục Thuế Vụ”.

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Lâu nay tôi là người rất mến mộ cách trả lời của cô Đài Thi trên báo Trẻ, rất chi tiết, rõ ràng và thực tế. Xin cô giải đáp giúp trường hợp của vợ chồng tôi.

Trước kia, cách đây gần 5 năm, vợ chồng tôi sang nhượng lại tiệm giặt cho người khác. Mới đây Sở Thuế gửi giấy truy thu một số tiền “nợ” trong thời gian chúng tôi làm chủ. Chủ mới bảo là vợ chồng tôi phải thanh toán. Do mang tâm lý đã “về hưu”, rửa tay gác kiếm nên những chứng từ sổ sách đã thất lạc nhiều, số còn lại chúng tôi không còn lưu đầy đủ. Trong trường hợp này thì người chủ mới có chia trách nhiệm hay là thuộc về vợ chồng tôi? Xin cảm ơn lời khuyên của cô.

ĐÁP: Chân thành cảm ơn chị đã “mến mộ” Đài Thi. Mong chị tiếp tục theo dõi các bài viết của mình và chia sẻ với người thân bạn bè.

Câu trả lời ngắn gọn cho trường hợp của chị là vợ chồng chị hoàn toàn chịu trách nhiệm thanh toán thuế cho những năm anh chị làm chủ tiệm giặt, vì trong thời gian làm chủ, anh chị là người khai chi thu và ký tên vào giấy tờ thuế. Người chủ mới chỉ chịu trách nhiệm cho những năm họ khai thuế trong thời gian họ làm chủ.

Chị không nói thư của Sở Thuế mang số mấy (chị xem góc trên cùng bên phải của thư sẽ thấy số CP.. hoặc LTR...) cho nên tôi không rõ Sở Thuế đang

truy thu thuế chị ở giai đoạn nào. Nếu họ đang truy thuế ở giai đoạn đầu thì chị còn thời gian để khiếu nại. Còn như nếu ở giai đoạn cuối thì có thể họ sẽ tiến hành các thủ tục niêm phong tài sản.

Riêng trường hợp của chị, nếu Sở Thuế có chứng cứ là tiền nợ thuế mà mấy năm trước đây chị chưa thanh toán xong, thì không kiện cáo gì được, cho nên chị nên trả càng sớm càng tốt. Để càng lâu thì tiền phạt và tiền lãi suất càng tăng.

Còn nếu như Sở Thuế mới tìm ra chứng cứ gì đó và gửi thư đòi nợ thuế, thì chị nên so sánh lại với sổ sách của chị để coi Sở Thuế có quyết định đúng không. Nếu chị thấy họ sai thì nên khiếu nại với họ.

Chị nói rằng sổ sách của chị đã thất lạc nhiều, đó cũng là một điều đáng tiếc. Nhưng vì tôi không rõ trường hợp của chị rắc rối hay đơn giản, cho nên chưa hẳn là chị cần phải có tất cả các sổ sách cũ.

Sẵn đây tôi cũng xin nhắc quý đồng hương là nên lưu giữ tất cả các giấy tờ sổ sách 7 năm cho thuế kinh doanh và 3 năm cho thuế cá nhân.

Trong trường hợp chị thiếu thuế khá nhiều và chị nghĩ rằng Sở Thuế sai, và chị cần người đại diện cho chị để đương đầu với Sở Thuế, thì chị nên tìm những ai có bằng hành nghề IRS Enrolled Agent,

CPA, hoặc luật sư nhé, vì Sở Thuế chỉ cho phép những ai có bằng này đại diện cho chị thôi.

Thân chúc chị may mắn.

HỎI: Thưa cô Đài Thị, tôi nghe nói là nếu thiếu thuế không trả thì Bộ Ngoại Giao sẽ thu hồi hoặc không cấp thẻ thông hành để về Việt Nam hoặc để đi các quốc gia khác. Tin này có đúng không vậy cô? Vậy thiếu thuế bao nhiêu thì mới bị Bộ Ngoại Giao chiếu cố thẻ thông hành? Nhưng nếu mình có chuyện khẩn cấp thì sao, chẳng hạn như người thân bệnh nặng hoặc có tang?

ĐÁP: Thưa ông, đúng vậy. Bộ Ngoại Giao có thể sẽ thu hồi thẻ thông hành, hoặc không cấp, cũng như không gia hạn thẻ nếu thiếu nợ thuế. Đây là một đạo luật mới, mới ra cách đây vài năm.

Tuy nhiên, số tiền thiếu thuế phải khá nhiều, và đã bị Sở Thuế gửi thư đòi nhiều lần mà vẫn không trả, thì Sở Thuế mới tước thẻ thông hành.

Số tiền thiếu thuế, tính luôn cả tiền phạt và tiền lãi, phải trên 62,000 đô

la thì Sở Thuế sẽ thông báo cho Bộ Ngoại Giao biết để tiến hành việc thu hồi thẻ thông hành. Con số này thay đổi hàng năm, mỗi năm mỗi tăng một ít. Năm 2024 thì số nợ thuế phải hơn 62,000 đô. Rất có thể năm 2025 sẽ tăng lên 65,000 đô.

Khi thiếu thuế trên 62,000 đô, và sau khi Sở Thuế đã nhiều lần tìm kiếm cũng như tiến hành các thủ tục niêm phong tịch thu khác, họ sẽ gửi cho quý vị một lá thư cảnh báo mang số CP 508C hoặc LTR 6152. Họ sẽ cho mình 30 ngày để thanh toán số nợ thuế có ghi trong thư, hoặc để cho mình khiếu nại nếu như mình chứng minh được là con số nợ thuế đó không đúng. Sau 30 ngày, nếu họ không thấy mình trả lời hoặc trả thuế, thì họ sẽ báo cho Bộ Ngoại Giao thu hồi thẻ thông hành.

Thông thường thì Bộ Ngoại Giao sẽ gửi thư thông báo khi họ thu hồi thẻ thông hành. Nhưng nếu quý vị muốn yên tâm thì bất cứ lúc nào, trước khi hoặc sau khi mình rời Mỹ để đi Việt Nam hoặc đi du lịch

các nước khác, thì quý vị có thể gọi thẳng Văn Phòng Thẻ Thông Hành (Passport Office) số điện thoại (877)487-2778, để hỏi xem thẻ thông hành của mình còn hiệu nghiệm hay không.

Trong trường hợp quý vị thiếu nợ thuế hơn 62,000 đô mà thẻ thông hành vẫn còn hiệu nghiệm trước khi quý vị rời Mỹ, thì cũng rất có thể thẻ thông hành sẽ bị thu hồi trong lúc quý vị đang ở nước ngoài. Trường hợp này xảy ra cũng rất thường xuyên, vì Bộ Ngoại Giao làm giấy tờ chậm chạp, chưa kịp thu hồi thẻ thông hành trước khi quý vị rời Mỹ. Đến ngày quý vị trở về Mỹ thì sẽ bị hải quan tịch thu thẻ. Tuy nhiên, họ sẽ vẫn để cho quý vị trở vào nước Mỹ. Sau khi trở vào rồi thì quý vị không được bước chân ra khỏi Mỹ nữa, cho đến khi nào quý vị thanh toán xong món nợ thuế.

Sau khi mình đã thanh toán nợ thuế, Sở Thuế sẽ gửi cho quý vị lá thư số CP 508R thông báo rằng họ không còn thu hồi hộ chiếu của quý vị nữa (lá thư cảnh báo

họ gửi trước đây là CP 508C).

Rất tiếc là đạo luật thu hồi hộ chiếu này rất gắt gao. Nếu mình thiếu thuế mà có chuyện khẩn cấp cần về Việt Nam, chẳng hạn như người thân bị bệnh nặng hoặc nhà có tang, thì cũng phải chịu thua thôi. Không có bất cứ lý do gì được miễn hoặc có trường hợp ngoại lệ được, cho dù có giấy chứng nhận của bác sĩ, nhà thương, hay nhà quàn.

Tuy nhiên, khi thẻ thông hành đã bị thu hồi thì cũng vẫn có cách giải quyết gấp, chỉ có điều khó khăn hơn. Khi gặp trường hợp khẩn cấp cần phải giải quyết liền thì quý vị nên tìm đến các văn phòng chuyên môn về các vấn đề đặc biệt này. Họ biết cách liên lạc với Sở Thuế và làm thủ tục giấy tờ nhanh chóng.

Hơn nữa, trong những trường hợp đặc biệt này, Sở Thuế chỉ cho phép 3 loại chuyên gia (professional) đại diện cho quý vị. Đó là: IRS Enrolled Agent, CPA, và Luật Sư.

NĐT

Đàn voi

NGUYỄN MẠNH TUÂN phóng tác

Khoảng xế chiều, bất ngờ, họ trông thấy cặp voi.

Lập tức, tất cả nằm sấp xuống cỏ, Mát nằm sau Dim. Cả hai im lặng như hóa thành đá trong lớp cỏ khô, cứng, màu xám tro, mắt nhắm mắt nhìn đôi voi cách họ chừng 3 trăm thước, trong chỗ rừng thưa. Mát khẽ nâng ống nhòm, quan sát con voi già:

- Trời!... Nó lớn hơn chiếc thiết giáp ... Coi cặp ngà kia, tuyệt! ... Con kia đầu có nhỏ, nhưng so với con số một này chẳng thấm vào đâu.

Giọng gã gần như rên rỉ:

- Tôi không sao chờ đợi được nữa rồi!

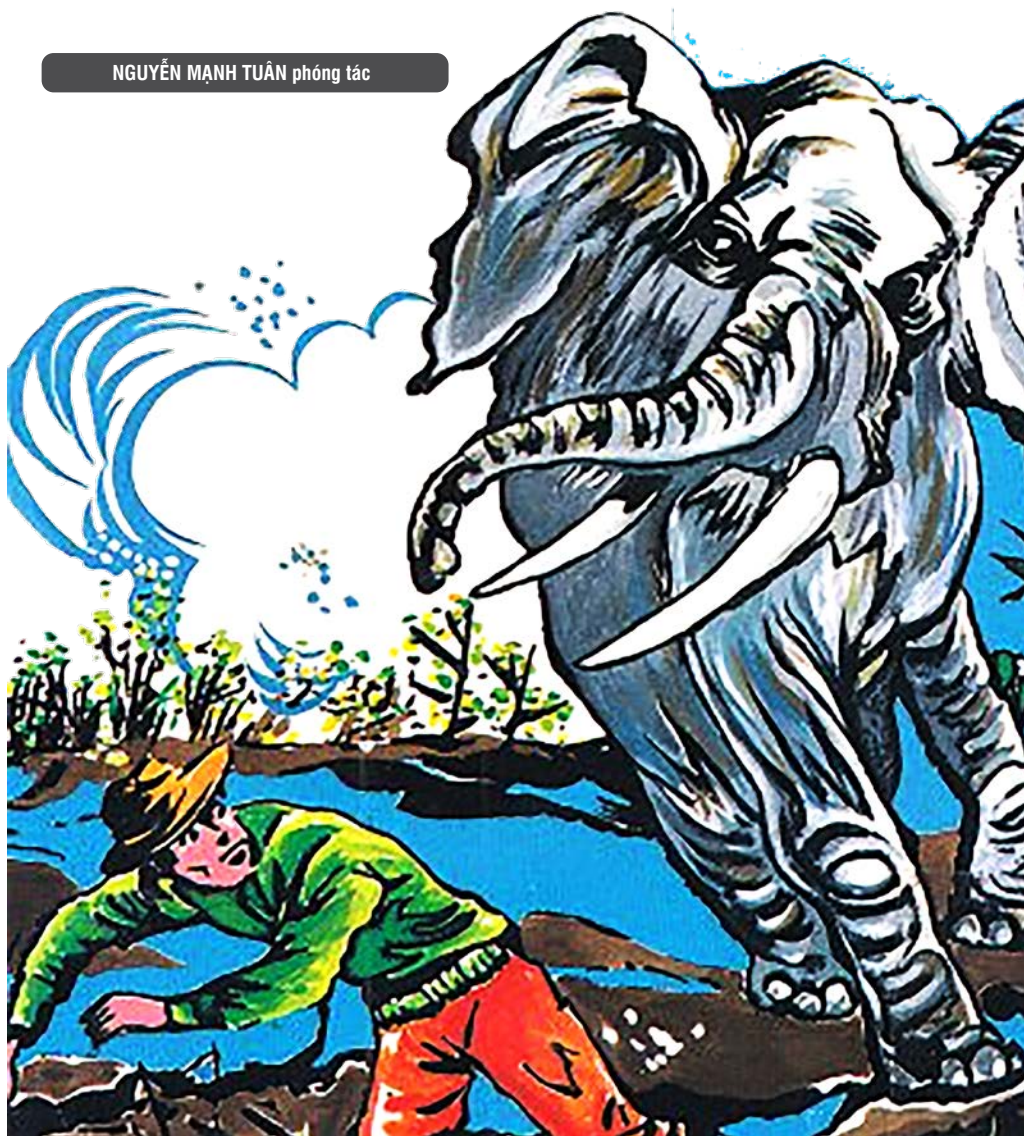
- Nếu vậy cần nên nán đợi chút ... Hấp tấp là hỏng...

Dim vừa thì thào vừa đón ống viễn kính trong tay Mát. Anh hơi tự hào thấy mắt mình còn tinh tường hơn mắt gã trẻ tuổi:

- Cậu phải lựa lấy cặp kính thôi ... Mắt cậu kém rồi đó. Đi săn ở miền này, được cặp kính gọng đôi mới thì tốt.

Mát cười thật khê trong họng:

- Cậu tinh thực ... Tôi có cận thị đôi chút, nhưng

ngại đeo kính quá, trông già chết đi!

- Biết ngay mà ... Thấy cậu mỗi khi nhìn xa phải nheo mắt lại là hiểu ... Săn voi không nhanh mắt lẹ tay là hỏng.

Người trẻ tuổi nghển cổ cao, nhìn về hướng đôi voi:

- Lại gần thêm được không?

Dim giơ một ngón tay ẩm ướt ra trước mặt, tìm hướng gió; để biết chắc hơn, anh liệng lên cao mấy nhánh cỏ khô:

- Ta phải theo hướng đó, vòng lại phía rặng cây... Sẵn sàng chưa?

Cả hai khom người, luôn đi như những chiếc bóng trong tán lá rũ thấp của đám cây cọ lùn rũ rượi

như người hong mái tóc đón gió. Như vậy cả hai phải vượt non cây số mới tới được chỗ thuận tiện nhất để nổ súng.

Thực ra Dim và Mát còn có hai gã dẫn đường người Thượng, họ ở cả phía bụi sim gai. Mát trông rõ mảng lưng màu gụ của Ri lộ ra dưới ánh nắng. Anh mỉm cười: Ri còn có vẻ thợ

sắn, gã còn trẻ, thân hình lại gân bắp... Vậy mà gã thua Chúp trong việc theo đuổi đàn voi. Chúp gần 60 rồi, ốm o như cái xác ướp. Nhiều lần Mát lẫn lộn với đàn khỉ đầu chó giữa đám cành lá um tùm.

Chợt Chúp từ trên thân cây sim gai nhô đầu ra, mấp máy cặp môi dày, cong, hất cằm về phía Dim. Như vậy là có chuyện lạ rồi đó. Cả Mát lẫn Dim chạy thực nhanh, tiếng gót giày cao su trên cỏ mọc lẫn trong hơi gió đùa đám lá đỏ trên cao.

Tiếng Chúp khê như hơi thở hắt ra:

- Thầy coi...

Hai người thợ săn nhìn theo hướng ngón tay khô quắt như que củi của lão: cả hai đồ người, miệng há hốc, trống ngực đập nhanh tới độ họ có cảm giác lòng bùng trong lồng tai. Dim thấy hai tay nhộp nháp mồ hôi...

Cách đôi voi vài trăm thước là cả một đàn voi non trăm con, vừa đỏ vừa xám, bóng loáng những bùn và ánh nắng.

Mát xuýt xoa:

- Tuyệt vời... Được ngắm cảnh này, dù mất bao nhiêu cũng đáng!

Cái vui của Mát khiến Dim thích thú, anh có chút kiêu hãnh như người cười đàn voi không bằng!... Dù sao thì cũng nhờ anh, Dim mới có dịp biết được cái đẹp man rợ không sao quên nổi của rừng xanh.

Mát ngậy ra đó, tâm trí bị đàn voi thu hút hồi nào. Chưa bao giờ anh tưởng tượng có nhiều voi tới độ đó. Khi nghe Dim nói anh không tin, nhưng bây giờ ... Tự nhiên anh thấy thương lũ voi. Chúng đã làm gì nên tội, vậy mà nếp sống thanh bình của chúng từ bao năm nay sắp bị anh làm xáo trộn ... Vì cặp ngà?... Vì niềm kiêu ngạo khuất phục được loại thú vật lớn gấp mười mình? Thực vô lý!... Nhưng mắt anh vẫn long lanh, người run rẩy một cảm giác kỳ lạ, khó tả. Anh không hiểu tới khi chĩa mũi súng vào con voi lớn nhất đàn, liệu anh còn đủ bình tĩnh để giữ cho đôi tay khỏi run lên chằng?

Có tiếng lão Chúp thoáng lại:

- Đàn voi đi mất giờ!... Coi...

Phía trước, đàn thú khổng lồ loang loáng dưới nắng, uốn lượn, lắc lư, nhích bước một cách chậm chạp, dềnh dàng như không chú ý gì tới thời gian. Đàn voi họ thấy đầu tiên nặng nề bước theo, chiếc đuôi ngắn quật nhẹ vào sườn, hai tai chốc chốc lại ve vẩy. Mát chạy nhanh lại chỗ lão Chúp. Anh yên trí lão sẽ chạy cùng với anh. Trái lại, lão đưa tay nín lấy anh:

- Thầy... Thầy tới gần, nó đánh hơi thấy. Khoan đã.

Dim cũng lừ mắt:

- Trước sau gì mình cũng bắn... Hấp tấp là hỏng.

Gió đổi chiều, thoáng hơi người, chúng đi mất tầm ngay!

Mát ước chừng con voi già còn trong tầm súng. Anh trở mắt nhìn nó, như người thôi miên con vật, đưa súng lên vai thực nhanh...

Dim đập vào tay anh:

- Trông vậy mà 6 trăm thước đó... Liệu làm gì nổi không mà bắn!

Mát có cảm tưởng Dim không muốn cho anh được cái vinh hạnh hạ con voi lớn, nên tìm cách phá hoại... Anh cố nén giận nuốt nước miếng một cách khó khăn, vùng vằng bước sang bên. Dim cười nhạt:

- Giận hả?... Nếu vậy thôi... Cậu nên bình tĩnh, coi chừng đạn nổ bất tử.

Rồi trở về phía đàn voi:

- Cứ việc đuổi... Cậu không cần tôi chứ gì?... Cậu biết rõ, biết chắc, biết đúng phải hành động ra sao khi đụng đàn voi, phải không?

Giọng Mát giá băng:

- Đủ thôi... Tôi biết phải bắn trúng chỗ nào ... Yên tâm chuyện đó mà!

Chúp phập phồng hai cánh mũi, lão làm như con chó sấn đánh hơi:

- Gió đổi chiều rồi đây... Ta đi được, hai thầy!...

Dim nhìn Mát làm lạnh:

- Tôi theo sau anh ... Thử trở tài coi.

Mát nhún vai:

- Lát nữa anh sẽ biết thế nào là tay súng cừ khôi.

- A!... Chuyện đó anh nói với con voi già kia, sao lại khoe tôi!

Mát làm như không nghe thấy gì, lẳng lặng rẽ đám cỏ cao tới gối, bước thực nhanh. Anh đã cẩn thận mở khóa an toàn, nghiêng nòng súng về bên trái, khuỷu tay phải khuỳnh sẵn ... Như vậy lúc cần có thể đưa súng thực nhanh lên vai. Súng của anh là thứ súng săn loại tốt, báng lót cao su mút, có thể bắn luôn nhiều phát không đau vai.

Đàn voi đi khá nhanh, bỏ xa đôi voi chậm chạp phía sau. Con voi đực già lưng thừng giữa đám cây thưa, cái đầu rộng lớn cất cao, vòi du đưa trong lớp lá non tươi mát, màu nõn chuối. Xa chút nữa là con voi non, đứng yên như đang nghĩ ngợi chuyện gì. Ánh nắng soi tỏ màu đỏ lợt của những vết bùn khô trên lưng, trên sườn nó.

Mát bước thực đều chân, gót giày lướt nhẹ trên mặt cát, anh cẩn thận tới độ không giẫm lên một cành khô nào.

Ba trăm...rồi hai trăm thước... Mát bắt đầu khom người nường theo những bụi rậm rải rác giữa rừng để gai cao vút. Dim đi phía sau, cẩn thận ngọn cỏ xanh giữa vành môi, khẩu súng lớn đặt trên vai. Lão Chúp gần như không đi, lão nhảy từng bước thực dài, như con bọ chét trong bụi cây, cánh cung gồ mun uốn còn cằm sấn trên tay, mắt

mở to, nhìn trừng trừng vào con voi phía trước.

Còn 80 thước... Dim toan nhắc bạn, nhưng đúng vào lúc anh mở miệng thì Mát đã đứng lại, nháy mắt về phía anh. Giờ đã điểm ... Khẩu súng trong tay Mát được đưa lên vị trí sẵn sàng nhả đạn ...

Chợt con voi già chuyển mình, rồi bước nhanh... Mát nghe mình thở dài. Thần kinh anh bắt căng thẳng đôi chút. Lúc này con voi lại cách anh tới hơn trăm thước. Nó cất vòi hút mấy ngọn lá trên cao ... Mát nhìn Dim, hất hàm về phía trước.

Dim gật ... Cả hai rón rén tiến lên. Mũi giày của Mát dò dẫm trong cỏ trước khi anh đặt chân thực sự.

Khi anh quỳ gối xuống đất, con voi vẫn đứng yên. Đôi mắt ti hí của nó hướng về phía hai người, môi dưới trễ xuống, nửa hóm hỉnh, nửa giễu cợt.

Dim thấy cồn cào trong bụng, không phải đói nhưng nóng ruột lạ lùng. Anh đếm nhẩm... Một giây... Hai giây... Không hiểu sao Mát chậm như vậy. Anh nhìn khẩu súng trên vai Mát, tưởng tượng cho nòng súng chiếu vào đích một cách chính xác... Anh tìm trên thân voi yếu điểm nhỏ nhoi nào đó để lát nữa đây, viên đạn kim loại sẽ xuyên vào, tỏa ra sức dội hàng tấn, quật ngã con vật ...

Dim có cảm tưởng mình chờ đợi hàng giờ rồi.

Anh thấy rõ Mát nuốt nước miếng, rồi chúc mũi súng xuống ... Thì ra anh chàng run tay, bắn không được ... Cứ mỗi lần ngắm trúng đích, trúng vào khoảng lõm dưới tai con vật đâm thẳng vào óc, Mát lại thấy hồi hộp, không sao giữ vững báng súng để nhả đạn ... Thế là anh phải bắt đầu lại...

Nhưng lần này con voi già xoay người, tiến gần con voi non. Cơ hội tốt không còn nữa!

Mát nhắm đôi voi một cách chán ngán trong lúc Dim nhìn anh bằng cặp mắt thương hại, đượm chút khinh bỉ:

- Tôi chờ anh trở tài thiện xạ khá lâu, không thấy sao? Có chuyện gì vậy?

Mát lắc đầu:

- Ngắm trúng lắm... Nhưng không sao giữ nổi súng khỏi rung ... Có lẽ tại tôi sợ bắn hụt. Với lại ... con vật có vẻ buồn bã tẻ! Tôi nghĩ chừng nó nhìn tôi.

Dim bĩu môi:

- Thôi đi ... Rảo bước lên. Đừng để con voi nó dạy anh nên làm thế nào, bằng cặp ngà và 4 chân hiểu chưa? Nhắm ... Bắn... dễ ợt, đừng bao giờ cho đó là chuyện quan trọng... Lúc khác hãy suy luận,

nhớ không?

Mát gật đầu một cách thăm nã. Chưa bao giờ anh không bằng lòng mình như lúc này... Lúc khởi hành, anh chỉ ao ước hạ được con voi đực lớn, có cặp ngà dài lê thê. Anh phải cầu cạnh mãi Dim mới nhận lời dẫn anh đi. Rồi trải bao cực nhọc, vượt suối băng ngàn, tới được đất săn; thì anh phát hoảng khi vừa thấy đàn voi ... Thế có đáng giận không!

Lúc cả hai bò vừa tầm súng, mặt trời đã xế bóng. Lần này Mát ước chừng con voi già chỉ cách anh khoảng 60 thước là nhiều, con vật lại quay đầu về phía anh mới hay chứ!

Tiếng Dim cầu nhàu sau lưng anh:

- Bắn đi chứ, cha nội ... Nói cho hay: anh không bắn tôi nổ súng vào gáy anh cho coi!

Tiếng súng nổ nghe ròn tan, như tiếng sét giữa lúc êm trời. Dưới sức dội của viên đạn dành cho loài thú lớn, khối thịt cả ngàn cân nhóp nhép bùn đỏ của con voi già, lão đảo ngã ra sau, đứng lúc hàng chân dài như thân cột đình rung lên rồi từ từ khuyu xuống.

- Nó ngã rồi... Ngã rồi... Có thể chứ!

Mát vừa lảo bầm vừa dậm tay phải xuống đất, như thúc giục con voi mau nằm vật ra đó. Mát anh thao láo, môi hé mở lộ hàm răng dài trắng bóng, thỏa mãn như con thú được mồi.

Ngồi phía sau anh, Dim không những thấy con voi ngã, mà còn trông xa hơn, tí cánh rừng cách đó vài trăm thước... Anh tái mặt, không dám nhòm dẫy nữa, mà cũng không thốt được tiếng nào. Dim ngỡ mình hoa mắt, nhưng không... Đó là sự thực, đó là cả đàn voi, cả trăm cổ thiết giáp bằng da, bằng thịt, đang chuyển mình, tiến lại chỗ hai người... Bắt đầu là con voi non, nó như phát khùng, quật nhừ, giẫm nát cây cối quanh đó, trước khi đánh hơi thấy mùi người... Nó phóng thẳng tới khóm gai phía tay phải Dim, chỗ lão Chúp vừa nhô đầu lên...

Mát chỉ thấy có con voi vừa hạ... Anh không hiểu sao con vật té chậm như vậy, nó khuyu chân từng chút, từng chút, cái đầu vĩ đại có vẻ như bị sức

nặng đôi ngà kéo chúi về phía trước ... Trong lúc say men chiến thắng, anh chợt nghe giọng già băng của Dim:

- Hồng!... Cậu bắn thế là hồng... Vút đi!...

Rồi tiếng nói trở nên hốt hoảng:

- Cẩn thận!... Nằm... Nằm rạp xuống cỏ, mau!... Mau không chết cả giờ!

Mát đã toan bồi thêm phát nữa, nhưng mặt đất rung lên như sắp nứt toang, rồi tiếng voi gầm, tiếng cành gãy ngàn cây như sụp xuống đầu hai người. Anh chỉ đủ thì giờ làm theo lời Dim. Lúc này anh mới nghĩ ra tại sao Dim trách anh: trong lúc thiếu bình tĩnh, anh bắn trúng nhưng không đặt viên đạn vào được óc con vật... Thế là hồng! tảng xương đầu voi xộp lả lùng, rộng như tám phần, trong đó khối óc nhỏ nhoi chỉ chiếm một chỗ không đáng kể... Mà không trúng óc, voi không chết. Nó chỉ ngất đi, chắc vậy... Bây giờ máu chảy nhiều, Mát mới thấy mình bắn hơi cao đôi chút, trên tử huyệt chừng gang tay... Giận thực!

Khối voi hàng ngàn tấn vùn vụt băng qua khoảng rừng thưa, lướt cạnh con voi bị thương. Mát và Dim chúi trong đám cỏ không dám thở mạnh, mắt nhắm nghiền ... Từng đường gân thớ thịt mỗi người căng lên trong sự sợ hãi cực độ ... Họ chẳng thể làm gì khác hơn là chờ đợi ... Chờ những bàn

chân rộng như chiếc mâm nện xuống đầu, xuống lưng, cho thân hình xẹp lép như bánh trắng, rồi vụn như bùn ... Cả trăm con voi đầu phải rồn ... Cũng có thể họ bị quăng bổng lên cao, hay bị dẫm con tinh nghịch quỳ gối lên ngực cho tim phổi nát bấy... Mát chợt nghe mình lảo nhảm khấn Trời Phật... Rồi tiếng rên rĩ của Dim...

Con sấm sét vùn vụt chuyển qua, sát cạnh đám cỏ ... Mô hôi từ đầu toát ra, ướt dẫm hai người. Thoát!... Nhưng cả hai lại ôm lấy đầu, úp mặt xuống đất. Họ vừa nghe tiếng đàn voi quanh trở lại lần nữa ... Mát thấy đất cát bắn tung lên người mình ... Con voi chạy sát bên anh, cách chừng vài phân ... Thực hú vía!

Tiếng voi gầm nghe thực gần, tiếng chân bước nặng nề gõ xuống mặt đất liên hồi như búa tạ thợ rèn... Mát có cảm giác mơ hồ của người say thuốc, đầu óc mụ mẩn đi. Có lẽ anh chợp mắt được một lúc thì phải...

Khi Dim lay anh dậy, công việc đầu tiên của Mát là nhìn chỗ con voi nằm: đất trống trơn ... Con vật biến mất hồi nào. Vết chân voi dầy mặt đất. Tít đằng xa mấp mò qua lớp bụi đỏ, thấp thoáng hàng trăm thốt voi nháp nhô như sóng cồn.

Tiếng Mát cất lên, run rẩy:

- Ri... Ri đâu?...

Ri đứng cách đó không xa, mặt xám ngoét, gả trở vào khoảng đất bê bết máu, ngay chỗ lão Chúp ngồi lúc trước:

- Voi giẫm nát thầy lão Chúp rồi, hai thầy!

Con người nhỏ thó gầy đét của lão chẳng còn lại bao nhiêu, vài đốt xương vụn với chiếc khố vải chàm giữa đám đất ẩm, sẫm màu.

Mát thở dài, rùng mình: thiếu chút nữa, số phận hai người cũng chẳng khác gì lão thợ săn già.

Anh nhìn Ri, thần thờ như mất hồn:

- Thế con voi già... Chết rồi mà?

Ri lắc đầu:

- Đâu có ... con ngồi trên ngọn cây, con thấy hết... Hai thầy lại coi.

Thì ra trong lúc đàn voi tấn công, một số lại gần con bị thương, dùng ngà nâng dậy, rồi con trước con sau, kèm sát hai bên dìu nó đi như ta dìu người bệnh ... Câu chuyện khó tin nhưng có thực. Mặt đất còn rành rành những vết ngà đào sâu, chứng minh cho lời nói của Ri.

Mát chợt cảm thấy mỗi mẹt... Anh chán nản vô cùng. Đôi ngà voi, đối với anh lúc này chẳng nghĩa lý gì. Đàn voi đã để anh sống, anh cũng nên mặc con voi già trở về với rừng núi của nó, như vậy là phải.

NMT phóng tác

Trần Vũ đánh máy lại tháng 8-2024 từ tuyển tập 15 Truyện Sân Bắn của Nxb Sóng Mới in tại Sài Gòn trước 75. -

BÀO HUÂN

Chung diện

VI LÊ

Nhắc tới chuyện chung diện, không hiểu sao người ta hay liên tưởng đến các bà, các cô trong khi từ thời... cụ Nguyễn Du đã thấy văn học nhắc tới sự đởm dáng của các ông: “vào trong phong nhã ra ngoài hào hoa”. Hoá ra, từ “chung diện” đâu chỉ dành cho các con cháu Eva?

Dù cũng có cùng ý nghĩa là làm cho ai đó trở nên đẹp hơn (nhờ việc trang điểm hay cách phục sức, ăn mặc) nhưng dùng từ “chung diện” nghe có vẻ tiêu cực hơn thì phải. Thế nên khi nghe ai đó dùng từ “chung diện” để nói về một người, có thể tự hiểu ấy là người nói có ý chê hơn khen. Xung quanh chuyện chung diện cũng có nhiều điều để nói.

Trang điểm nhẹ nhàng, vừa phải và phù hợp với lứa tuổi làm cho người không đẹp trở nên đẹp hơn, còn người đã đẹp

sẵn trở nên đẹp mặn mà, đậm đà, sắc sảo hơn. Cũng tương tự, việc ăn mặc có *gout*, có thẩm mỹ khiến người bình thường trở nên thanh lịch (đúng nghĩa “người đẹp vì lụa”) và người đã đẹp sẵn trở nên sang trọng, lịch lãm hơn. Vậy nhưng nhiều người vẫn bị cho là ăn mặc gây khó chịu, là thiếu tế nhị hay thậm chí là “lố”. Bên cạnh đó còn có quan niệm sai lầm khi cho rằng cứ trang phục đắt tiền thì người mặc sẽ “auto đẹp”. Trong khi lại có ý kiến “người đẹp thì mặc gì cũng đẹp”. Mà ý sau này nghe hợp lý hơn.

Mới đây, tôi xem trên mạng clip của cô gái nọ đang ở Mỹ. Cô thích trồng cây, làm vườn nên hay quay clip trong lúc trồng tọt đất lên mạng. Nhiều người xem clip của cô rồi bình luận, đại ý “sao ở Mỹ mà ăn mặc đơn giản quá?” Câu trả lời của cô khiến tôi buồn cười: đang làm vườn bùn đất lấm lem thì mặc đẹp nổi gì? Nhưng cô cũng thừa nhận là người Mỹ ăn mặc đơn giản hơn dân mình. Tôi còn thêm vào ý của cô rằng: không chỉ giản dị, họ còn lưu ý đến yếu tố chất liệu, sự thoải mái và tiện lợi chứ không

chỉ quan tâm giá trị của bộ đồ.

Tôi từng chứng kiến những hành khách nữ mặc quần đùi ngắn cùn cùn, áo hai dây trên máy bay hoặc thậm chí là trong... nhà thờ. Và ngược lại, đi chợ hay đi bác sĩ mà gặp phụ nữ trang điểm dày đậm, kỹ càng thì y như rằng, khả năng cao là dân mình. Hoặc, loại trừ giới nhà giàu hoặc siêu giàu, đa số dân Mỹ xem xe hơi như một phương tiện cơ bản để đi lại nên đa phần họ đi các loại xe tầm trung, thậm chí xe cũ. Còn dân mình phải mua xe mới,

xe có thương hiệu mới chịu (dù là mua trả góp và công việc, thu nhập của họ cũng bình thường thôi).

Cũng với suy nghĩ “nhìn không giống... Việt kiều!”, tôi từng chứng kiến những tình huống không biết nên vui hay buồn. Đó là lần đầu tiên cô em họ tôi về thăm quê hương sau nhiều năm định cư ở nước ngoài. Một người bà con trong nhà không rõ là nói đùa hay nói thật khi nhìn cô em một lượt từ đầu đến chân rồi xuyết xoa: “Bộ ở bên ấy vất vả lắm hả con?” Tôi thấy không tiện đính chính giùm cho cô em với những gì tôi biết về cuộc sống khá thuận lợi của cô nơi xứ người. Chỉ thấy tội nghiệp cho người bà con lớn tuổi đang suy diễn theo những gì bà nhìn thấy từ bộ trang phục bình thường mà cô em đang mặc trên người mà lẽ ra theo bà “Việt kiều là phải khác lắm chứ có đâu bình thường thế?”

Lần khác, nhóm tôi đi cùng một cô bạn ra mắt người yêu là Việt kiều Mỹ mới về, họ chuẩn bị cưới. Sau buổi ra mắt, mọi người xầm xì bảo nhau trông anh người yêu kia đen đúa, khắc khổ, chẳng khá giả gì, chắc là cô bạn sắp cưới của tôi sắp... khổ đến nơi rồi. Tôi nghe mà buồn... cười quá, khổ là như nào? Là phải cày bừa bạc mặt hay gì? Ở đâu mà chẳng phải “có làm thì mới có ăn, không

dưng ai để đem phần đến cho?” Buồn cười hơn khi tôi đoán chắc mấy chị bạn cả nghĩ của tôi (có lẽ là) đã nhìn mặt mà bắt hình dong khi thấy anh bạn kia mặc quần short, áo pull đơn giản mà tôi cho là để đỡ nóng hơn là vì lý do anh ấy không có được bộ trang phục nào giúp anh trông ra vẻ “Việt kiều” hơn một tí.

Tôi cũng nghe nhiều người nhận xét một cách bông đùa rằng “cứ đi đâu (ở Mỹ) mà thấy người nào chưng diện, bảnh tớn là biết người Việt Nam”. Câu nói với hàm ý mỉa mai, dễ gây tự ái dân tộc, thậm chí có phần thô nhưng thật. Thực ra, những người Mỹ mà tôi quen, tôi làm việc chung hoặc tôi từng thấy cũng có người này người kia nhưng đa phần họ chỉ chưng diện (well-dressed) những khi cần thiết, còn thì họ trang phục giản tiện là chính. Ngược lại, nhiều người Việt trong cảm nhận của tôi thích bề ngoài trau chuốt hơn (nhất là khi ra ngoài hay gặp gỡ ai đó). Nói cách khác là họ coi trọng hình thức và cũng hay đánh giá người khác qua diện mạo bên ngoài. Chính vì vậy mà nhiều người dễ ngộ nhận, dễ “hớ hênh” hay bị người khác lợi dụng như một yếu điểm để... lừa đảo vì họ hay đánh đồng cái vẻ ngoài đẹp đẽ, hào nhoáng với sự giàu có, thành đạt và uy tín.

Chiếc áo không làm nên thầy tu, việc ăn mặc đẹp không làm tăng giá trị hay thay đổi bản chất của một người (từ xấu thành tốt hay ngược lại). Tuy nhiên, nếu biết chưng diện hay biết cách tận dụng việc chưng diện theo hướng tích cực, người ta có thể thay đổi ấn tượng của người khác dành cho mình. Nhiều ca sĩ ở Việt Nam là minh chứng cụ thể nhất cho nhận xét này. Có thể họ có giọng hát không hay (thậm chí dở tệ) nhưng nhờ những bộ cánh đắt tiền từ những thương hiệu nổi tiếng mà họ có thể che lấp bớt sự chênh, phô trong giọng hát đầy khuyết điểm của mình để dẫn dắt khán giả từ “nghe” sang “nhìn”. Phần khán giả cũng không cảm thấy bị lừa dối khi bỏ những số tiền không nhỏ đến nghe ca sĩ dở hát. Dù giọng hát chẳng đáng tiền nhưng bù lại, họ được mãn nhãn ở phần nhìn do *gout* thẩm mỹ thời trang của các ca sĩ quá đẳng cấp khiến khán giả thay vì được thư giãn trong những giai điệu bay bổng, lãng mạn thì lại được học hỏi những xu hướng thời trang đẹp đẽ, thời thượng. Trong tình huống này, việc chưng diện (của các ca sĩ) đã thực thi một vai trò rất quan trọng, chẳng phải đã cho thấy cái “trình” của họ trong việc chinh phục thị hiếu nghe (hay nhìn?) của khán giả đấy sao?

Nếu cho rằng ăn mặc lịch sự là tôn trọng người khác cũng chính là tôn trọng bản thân mình là đúng. Tuy nhiên, nói người Mỹ ăn mặc xuề xòa, đơn giản hơn người Việt cũng không hẳn. Nói đúng hơn là người Mỹ cũng biết chưng diện nhưng tùy lúc, tùy nơi, và họ hiểu một nguyên tắc cơ bản của việc ăn mặc chính là sự “phù hợp”, yếu tố quan trọng làm nên phong cách của một người. Thời trang phải phù hợp với vóc dáng, màu da, điều kiện (tài chính), hoàn cảnh nơi họ xuất hiện và cách họ ứng xử, giao tiếp khi khoác trên mình bộ trang phục nào đó. Ví như khi mặc bộ áo dài nên nhã, nhu mì thì người phụ nữ không thể đi đứng sỗ sàng hay nói năng ồn ã. Hay một người đàn ông không thể đi cứu trợ đồng bào bị lũ lụt trong bộ veston, thắt cravat. Một cô công nhân lao động chân tay mà cứ trang điểm như diễn viên là thấy chỏi liến. Nói “phù hợp” ở đây là vậy.

Việc chưng diện tốt hay xấu đôi khi đến từ cảm nhận cũng như khiếu thẩm mỹ của người mặc lẫn người đối diện. Nhưng việc đánh giá (giá trị của) ai đó qua trang phục bên ngoài chỉ cho thấy sự hời hợt về nhận thức cũng như sự nông cạn về cách sống, cách ứng xử mà thôi.

VL

Lang thang thành nội và
nghe tiếng ve râm rân

Lang thang thành nội cuối Hè

Tiếng ve cuối Hè chao chat và buồn thảm thì nơi nào chẳng có, thế nhưng tiếng ve sôi cả một vùng trời cuối Hạ, có lẽ chỉ có ở thành nội Huế, một vùng cấm cung thuở xa xưa, bây giờ đã chen lẫn đời sống của con người và gạch đá, rêu phong, chính sự chen lẫn này tạo ra không gian gần gũi, thân thiện và có gì đó mà nhắc đến nơi này, tôi chỉ muốn lên xe và thẳng tiến để tìm một quán cà phê nào đó mà ngồi nghe tiếng ve sôi.

HỖ TƯỚC

Tôi có những người bạn cùng lứa đại học nhưng không cùng trường ở Huế, thời chúng tôi, dường như không có phân biệt giàu nghèo và chơi với nhau dựa trên tính tình, sự đồng điệu tâm hồn - những tâm hồn mà chúng tôi tự cho mình là thế hệ bản lẻ, tức cái thế hệ tiếp nối giữa cái cũ với cái mới, mà có bộ cửa nào không bị hỏng bản lẻ trước tiên cơ chứ?! Tức thế hệ bản lẻ của chúng tôi là thế hệ có thể nói là yếu đuối, dễ tổn thương nhất. Yếu đuối bởi

mình từng trải những ngày khó khăn, gian khổ của một thời cơm không đủ ăn, dễ tổn thương bởi tâm hồn đứa nào cũng chứa đầy đất đồng và khói rạ, không thể chịu nổi tiếng gầm thét, hú hét của các thanh âm thời hiện đại. Chính vì đồng cảm nên chơi với nhau chí tình, chí thiết, quý mến nhau trong điệu ăn, cách ở.

Hồi đó, cứ Hè về, cách gì tôi cũng chạy lên khu học xá Huế, nói là khu học xá cho oai chứ thực ra các bạn tản mát tìm trọ khắp nơi, chỗ nào rẻ thì các

bạn thuê, mùa Hè các bạn nấn ná ở lại kiếm việc làm thêm. Mà ở Huế thì biết làm thêm thứ gì đây, hồi đó chưa có du lịch rầm rộ như bây giờ, nên giỏi lắm thì đi phụ việc rửa chén, phụ hồ, còn dạy thêm thì hiếm có chỗ, bởi số lượng thầy cô ở Huế chắc nhiều cũng ngang với sinh viên. Mặc dù chật vật, khó khăn nhưng cách gì chúng tôi cũng hẹn nhau một buổi chiều nào đó, cùng tản bộ trên đường thành nội.

Cái cảm giác mùa Hè oi ả đến

lúc muốn dừng chân của nó để nhường bước cho mùa thu, một vài mảnh vỡ của mùa thu đầu đổ từ trời cao rơi xuống theo nắng cuối Hè, đậu trên những mái ngói xám, những điện cổ, đền cổ, những gạch đá rêu phong như đang reo mừng chào mùa thu, và không gian tĩnh lặng chốc chốc đổ ra một tràng tiếng ve kêu. Chưa có nơi nào tiếng ve kêu như thác đổ từ cành cao giống như thành nội Huế, không hiểu ve đâu ra mà kêu ran trời, khôn tả. Bạn cứ tưởng tượng mình đang đi trên con đường tĩnh lặng, thỉnh thoảng có ai đó hát một tràng tiếng ve từ trời cao xuống mặt đường, cứ như mưa đổ sầm vậy, cái cảm giác ấy thật khó tả.

Đường thành nội là con đường có nhiều cây xanh, có đời sống vừa xô bồ vừa tĩnh lặng nhất ở xứ thần kinh này. Xô bồ bởi nhà cửa chật chội, nhà cửa đều từ xa xưa, thời của

các quan đại thần (chỉ có các quan đại thần mới được làm nhà trong khu vực này) để lại, sau này, con cháu đông đúc, chia chác nhỏ lẻ mảnh đất ra để sinh sống, buôn bán, thỉnh thoảng cả một con đường dài vòng quanh cấm thành (cách cấm thành một hào nước và một bờ tường cao, cấm thành gồm hai vòng tường, vòng tường ngoài bao bọc thành nội, bên trong tường là nhà quan đại thần, cách khu vực nhà quan đại thần một hào nước dài là cấm thành, nơi vua chúa sinh sống và làm việc) mới gặp vài nhà còn sót dấu vết cũ, có tường bao, có cây vú sữa trước nhà, có quán bún bò Huế nằm dưới gốc vú sữa... Cũng trên con đường này, có một quán cà phê mà chúng tôi thường ngồi với nhau, quán gọi là quán Trịnh.

Quán Trịnh thực ra không có tên, đây là một

quán cà phê cóc của hai ông bà lão, quán nằm đối diện học viện âm nhạc Huế, đây là khu dành cho các sinh hoạt nghệ thuật thời nhà Nguyễn, sau này được trưng dụng là nhạc viện, toàn bộ kiến trúc xây dựng bên trong vẫn giữ y nét cũ.

Ngồi ở quán cà phê Trịnh nhìn sang nhạc viện, thỉnh thoảng nghe tiếng ve kêu rả rích, ít sôi lên từng đợt như lúc đi dưới các tán cây, cũng là cái thú vui chỉ có ở nơi này. Nhiều khi ngồi mãi cả buổi, trời cuối Hè đầu thu vừa oi ả vừa nắng đổ lửa vậy mà chủ quán vẫn mở Diễm Xưa, mưa vẫn mưa bay trên tầng tháp cổ... nhẹ nhẹ, mở nhỏ vừa đủ nghe... Có gì đó phiêu phiêu, là lạ và chẳng giống nơi nào. Ngồi đủ quen, chủ quán sẽ kể chuyện ngày xưa Trịnh Công Sơn hay ngồi đây, cũng có lúc uống cà phê với ông, dường như trong sâu thẳm lời kể

của ông, có gì đó ông rất thương mến, quý và yêu người nhạc sĩ tài hoa này. Kể cho đến đoạn “nhảy núi” thì dường như câu chuyện tắt, có chút gì đó buồn ứ nghẹn, không khí Huế, tâm hồn Huế là vậy.

Bạn lại tiếp tục lang thang qua những đầm sen, hồ Tịnh Tâm hay ngược đường trở lại ghé trước Ngọ Môn ngắm trẻ con thả diều, cuối Hè, dường như diều cũng cố nấn ná mà bay, cố trở sức trước khi nghỉ bay. Và từ cửa Ngọ Môn, nếu còn thích, bạn lại mua vé để vào bên trong ngắm cảnh. Nhưng, với tôi, việc đi bộ, thả tâm hồn mình trống rỗng và mệt thì ngồi đầu đó ven đường, dưới bóng mát cội cây, rồi lại đi tiếp, đôi thì ghé bún bò Huế, rồi lại đi tiếp, buồn thì ngồi nhâm nhi cà phê Trịnh, ngắm kinh thành một thuở, rồi lại đi tiếp... Thử nghiệm ấy thật là đặc biệt!

HT

Rêu phong cổ đô

HỒ ĐẮC VŨ

Bữa ăn tối ở nông trại

Christina ngồi thờ người trên ghế, tự hỏi

“Mình nên đợi bao lâu, trước khi báo tin Mick, chồng mình đã mất tích.”

Hai ngày, có vẻ quá sớm, nhưng một tuần thì lại hơi dài. Đâu có ai sẽ bỏ cả tuần để đi tìm người chồng mất tích của mình?

Cô cầm ly ca cao nóng bằng hai tay, nhắm nháp chậm rãi, trong khi ngắm đám bông tuyết nhẹ nhàng bay qua những tàn cây thông. Đợt lạnh đầu tiên của mùa đông đã đến, kèm theo lớp tuyết dày vài inch, phủ lên mặt đất một thảm trắng mịn.

Cô thích ở một mình trong bếp và đã dành cả buổi sáng để sắp xếp lại đồ đông tủ lạnh, nồi, dao thỉnh thoảng. Mọi thứ đều để một nơi và một nơi dành cho mọi thứ. Christina nhìn quanh ngôi nhà của mình, cả một thế giới nhỏ của cô. Cô không còn nhớ tới người chồng mất tích nữa.

Ngôi nhà trở nên nhẹ nhàng, sạch sẽ hơn kể từ khi Mick bước ra khỏi cửa lần rồi. Thật sự cô cũng không còn mong muốn anh ấy quay trở lại trong cuộc sống của mình.

Christina cau mày. Cô phải quay lại làm việc, lời nói của Mick luôn ám ảnh trong đầu cô.

“Đừng chơi nữa, làm việc đi!”

Mick không bao giờ chấp nhận việc cô đứng yên. Anh nói rằng, mọi người, mọi thứ trong trang trại đều phải có tác dụng, phải làm việc, Riêng Mick, tất nhiên là ngoại lệ. Anh ta có thể ngồi uống rượu như hũ chìm và phàn nàn, đổ thừa rằng thế giới đã gây ra tật xấu này cho anh.

Christina mặc chiếc áo khoác nỉ dày của Mick, đẹp hơn áo của cô nhiều, chỉ hơi rộng một chút. Cô đi kiểm tra đàn gà, tung hạt giống cho chúng, rồi đến vài con cừu, tất cả đều an toàn trong chuồng. Cô nhìn quanh coi những gì cần sửa chữa, cần thay đổi. Cô nhắc một bó cỏ khô lên cao thả vào máng ăn cho các con trâu.

Khi vô nhà, Christina nhìn tủ lạnh. Tầng thịt hình thù giống như lưng heo, còn đồ máu mà cô lấy ra từ tủ đông lạnh bên hông nhà, đã tan, vì thịt có mùi hôi khác thường nên cô bỏ thêm gia vị, rau thơm, tiêu, hành tây, cho vô lò nướng cùng với khoai tây và đậu Hoà Lan. Cô lau sạch sẽ quầy, nhìn quanh căn bếp bóng loáng, cau mày khi ngửi ra mùi khói thuốc

của Mick còn vương vãi bên chiếc ghế trong góc phòng.

Đã 3 ngày rồi, kể từ khi cuộc hành hung xảy ra và Mick bước ra khỏi cửa.

Christina ngồi xuống bàn bếp, trước chiếc điện thoại treo tường. Cô vuốt ngay ngắn chiếc váy xanh lam đã bạc màu của mình, như sợ ai nhìn thấy, rồi gọi cảnh sát.

- Hello... Chồng tôi là Mick, đã mất tích.

Cô nói, rất ngạc nhiên trước những giọt nước mắt thật sự lăn dài trên má mình. Cô nhớ Mick, nhớ cơ thể ấm áp và nụ cười dịu dàng của anh. Cô nhớ anh như nhớ tuổi thơ, khi cô được mặc những bộ váy xinh đẹp, mơ về một chàng hoàng tử để kết hôn và tương lai của cô hiện ra rực rỡ ở phía chân trời, cô lặng người nhớ cái cán chổi bằng cây đập vô cổ anh ta. Bây giờ thì những ngày đó đã qua rồi, đã đi xa giống như Mick.

Bây giờ cô đã có những giấc mơ mới. “Có thể là ngồi ở quán cà phê xinh đẹp với chàng sĩ quan quân đội lịch sự”

Christina mở cửa, người lạ bước vô căn bếp ấm áp của cô, những bông tuyết rơi trên áo khoác đồng phục tối màu của họ. Họ tự giới thiệu.

- Trung sĩ thám tử John Maloney.

Ông cao, mập với cái quai hàm như đầu một chiếc xe tải, ông giậm chân lên bậc thềm trước khi chui vào nhà. Phía sau là cô gái mảnh khảnh, xinh đẹp, với mái tóc vàng được búi gọn lại,

- Sĩ quan Kelly Marks.

Bước vô nhà.

- Đúng là đường khá dài để đến đây! Thật may mắn là chúng tôi đã có chiếc Bronco 4x4 của mình.

Chiếc xe Nhật của bạn sẽ không bao giờ vượt qua được!

Giọng của thám tử Maloney vang lên trong căn nhà nhỏ, nhìn về phía cô sĩ quan Marks, người lặp đi lặp lại.

- Cảm ơn! Cảm ơn.

Thám tử Maloney uống cà phê, và cô sĩ quan Marks uống ca cao nóng, kèm theo câu

- Cảm ơn.

- Tôi nói tiếng Anh... À! Vậy, bạn là Christina Santos, và bạn đã gọi điện thoại về một người chồng mất tích, có thể là tên là Mickey, Chuột Mickey?

Thám tử Maloney cười với hai bàn tay to lớn chống ngang hông, khuỷu tay khua lắc lư, điệu bộ như chuột Mickey.

Ông Maloney khịt mũi trước câu nói đùa của cô ta.

- Tên anh ấy là Mick.

Christina thấp giọng nói.

- Mick, chồng cô đã mất tích?

Sĩ quan Kelly Marks nhìn xuống cuốn sổ nhỏ còn nguyên trang.

- Trong 3 ngày à?

- Dạ!

Christina lau mắt bằng tạp dề.

- Mick đi ra ngoài, nói với tôi rằng, anh ấy muốn lấy thứ gì đó dưới thị trấn. Nhưng xe tải của anh vẫn còn ở đây. Thỉnh thoảng anh ấy cũng sang nhà hàng xóm, hoặc quán bar... Tôi không biết. Christina, siết chặt tạp dề của mình, hết lần này đến lần khác.

- Cô có tìm anh ấy hay gọi cho ai không?

Thám tử Maloney hỏi lớn.

- Tôi không biết phải gọi ai, tôi không biết bạn bè của anh, ngoài những người đàn ông ở The Iron Door, trong thị trấn. Tôi đã gọi đến quán bar nhưng anh không có ở đó.

- Được rồi! Cô có chi tiết về nhân dạng?

Cô sĩ quan Marks, cầm bút sẵn sàng.

- Chúng ta có thể gọi đến các bệnh viện địa phương, các đồn cảnh sát khác để xem anh ta có mặt ở đó hiện nay hay không.

- Chà, Mick cao hơn tôi một chút, có mái tóc đen và dày hơn,

Cô đang tay ra, tạo thành một cái bụng bự,

- Và khuôn mặt của Mick...

Christina nhắm một mắt và quay mặt lại tạo một vẻ mặt cau có.

- Ô!... Vậy sao?

Sĩ quan Marks cau mày quay đi.

- Vậy là cộc cần xấu tính!... Cô có nghi anh ấy có thể ở đâu đó không?

Thám tử Maloney nhìn vào tủ đựng đồ hộp, làm như người đàn ông mất tích đã bị bỏ vô những hộp đào hoặc hộp cá mòi.

- Có thể Mick đang đi trong rừng, đuổi theo một con chồn hoặc con nai, rồi bị té và gãy chân. Christina làm bộ chân mình khuyu xuống, nhảy lò cò...

- ...Và sau đó lị trong tuyết... Chết!

Cô vòng tay ôm người, rừng mình.

- Hoặc một con sói đã tóm được, xơi anh ta mất rồi.

Đôi bàn tay khỏe mạnh của cô biến thành một con sói đang cắn xé, tấn công cánh tay của cô sĩ quan Marks, làm cô này nhảy lùi lại trước những ngón tay găm gừ.

- Nhưng cũng rất có thể, anh ấy vừa bỏ tôi, ra đi vì đã quá mệt mỏi, chán nản, không còn muốn

sống với tôi.

Thám tử Maloney và Cô sĩ quan Marks đưa mắt nhìn nhau.

- Tôi sẽ kiểm tra bên ngoài, cô tìm quanh đây.

Thám tử Maloney nhìn vào mặt Christina.

- Không sao đâu, chúng tôi chỉ nhìn quanh thôi, không có gì phải giấu cả.

Cô sĩ quan Marks đi vòng quanh nhà, xoa ngón tay lên kệ rồi nhìn vào chiếc găng tay không bụi của mình. Cô mở cánh cửa cao trong bếp, mở to mắt. Cô kéo một cây chổi có cán gỗ lớn, ra khỏi tủ,

- Cái gì đây?

Thám tử Maloney bước vào.

- Đám tuyết mới, phủ hết mọi vết tích có thể có. Tôi đã tìm thấy tủ đông thịt, và mấy tảng thịt mới, bạn có đủ đồ cho mùa đông, vậy là tốt rồi. Tôi không thấy nhiều thứ khác. Cô sĩ quan Marks giờ cây chổi đã dùng rồi, có đầu cán chổi bằng cây gỗ to, có vết máu màu đỏ sẫm.

- Chổi của cô.

Christina gạt đầu.

- Đây có phải là vết máu không?

Thám tử Maloney cầm lấy đầu cây chổi, đôi mắt sáng lên.

- Cũng có khi!

Christina đưa tay siết chặt chiếc tạp dề để chia sẻ nỗi xấu hổ thầm kín

của mình.

- Mick dùng nó đánh tôi, nếu nhà bếp không sạch sẽ.

Cô sĩ quan Marks ngược mắt nhìn quanh nhà bếp.

- Chúng tôi sẽ kiểm tra máu này... Bạn có muốn thay đổi lời khai của mình không?

- Không, cô có thể thấy đây!

Christina vén tóc ra sau để lộ một vết thương, máu khô vẫn còn vương vãi trên da và tóc.

- Tôi đã làm sạch phần còn lại.

Cô ngồi xuống ghế.

- Mick từng rất hữu ích, nhưng do chúng tôi đã bị chết quá nhiều cừu trong đợt dịch bùng phát. Sau đó sinh ra việc anh ấy uống rượu say sưa... Tôi thì không được phép đi đâu, suốt ngày chỉ làm việc ở nông trại. Mick bắt tôi làm rất nhiều, nhưng anh ấy lại không làm gì, ngoài chuyện uống rượu, chửi bới và đánh đập tôi...

Christina nức nở khóc, úp mặt vào tạp dề.

- Anh ta chẳng còn làm gì cả, cô thấy không?

Thám tử Maloney nhìn đi chỗ khác, rồi héch mũi lên trời

- Ô, mùi thơm quá, đó là thịt gì vậy?

Christina nhìn lên.

- Đó là món thịt cho bữa tối, tôi đã rửa đông một ít,

tôi đang nấu.

Cô đứng dậy và nhìn vào lò nướng.

- Bây giờ thì xong rồi. Tôi không thể ăn hết được. Tôi đã hy vọng Mick sẽ về nhà để ăn tối, nhưng...

Christina lấy một miếng thịt nướng dài như cánh tay ra khỏi lò, thịt rời ra khỏi xương, hương gia vị và hành tây tràn ngập căn bếp với mùi thơm từ thịt chín kỹ.

- Cô có muốn ăn không?

- Chúng ta không thể để bất cứ thứ gì bị lãng phí ở nông trại.

Thám tử Maloney nhìn Christina, mắt nheo lại rồi mỉm cười.

- Chết tiệt! Tôi đang đói.

Maloney ngồi ngay vô bàn, ông nhét một chiếc khăn ăn lớn vào cổ áo sơ mi, một tay cầm dao, tay kia cầm nĩa, sẵn sàng cho món thịt hấp dẫn.

- Bây giờ chúng tôi không thể tìm kiếm Mick thêm nữa, trời đã quá tối và lạnh.

Ông ợ lớn.

- Nhân tiện, điều này thực sự tốt. Tôi có một ý tưởng.

Anh ta chỉ cái nĩa của mình vào cô sĩ quan Marks.

- Rồi cô trở lại nhà ga, gọi xung quanh khu vực các bệnh viện, các đồn cảnh sát khác. Tôi cá rằng, anh ta đang say như hũ chìm, trốn trong một chiếc xe bus và đang

ngủ say.”

- Ý kiến hay thừa thám tử.

Đôi mắt của cô sĩ quan Marks quét lên trần nhà trước khi quay sang Christina.

- Tôi nghĩ đây sẽ là thịt cừu, vì cô có một trang trại cừu, nhưng nó lại là thứ thịt gì đó có mùi khác lắm?

Christina ngược lên, miệng há hốc trước khi nghiêng chặt răng, gần giọng như nguyên rửa.

- Đồ heo bản... Thịt heo Cô lắm lắm.

- Tôi mới làm ...

Nhưng cô không nuôi heo!

- Ồ! Ồ! Của người bạn ở nông trại phía trên kia cho...

Christina giả lả.

- Tuy hơi dai một chút, nhưng khá ngon.

Cô đứng dậy, tới tủ lạnh.

- Tôi còn nhiều nữa, cô lôi ra vài gói được cuộn

tròn, bọc trong giấy sáp gói thịt.

- Đây là một ít thịt xay, tôi không dùng hết được, cô sĩ quan cứ lấy đi.

Thám tử Maloney kéo khăn ăn ra khi đứng dậy và cầm lấy các gói hàng.

- Chúng tôi sẽ liên lạc với cô khi có thêm thông tin gì.

Christina gạt đầu, ra khỏi bếp. Cô sĩ quan Marks đi nhanh, theo thám tử Maloney ra ngoài, nói một cách quyết định.

- Thừa ông, rõ ràng đã có một cuộc ẩu đả mạnh, xảy ra trong nhà bếp đó, cây chổi cán gỗ có dính nhiều vết máu, tôi biết là máu người đã khô... Có thể là Mick đã bị hạ bằng...

Cô sĩ quan khoanh tay trước ngực, ngược nhìn trần nhà.

- ...Tôi từng đọc câu chuyện về một người vợ giết chồng mình bằng cách phang cái đầu tròn

đông lạnh vô đầu ông ta, xong đâm đầu trườn ngon lành, đâm các sĩ quan tới điều tra ăn bữa tối. Ông có nghĩ là...

Thám tử Maloney nheo mắt nhìn cô sĩ quan Marks, trước khi lắc đầu.

- Đó là chuyện ngu ngốc nhất tôi từng nghe. Ở đây không có vết tích xác chết của Mick. Hoàn toàn không!

Ông xoa bàn tay.

- Cô Christina đã nói rõ ràng, anh ta vừa ra khỏi nhà, cô cũng không thấy anh ta ở đây, vậy thì thịt ở đâu mà nấu?

Cô sĩ quan Marks bước lùi vô trong. Christina đứng ở bồn, mặt lạnh tanh, đang rửa một con dao cắt thịt lớn, dính đầy máu khô.

Thám tử Maloney nói.

- Chúng ta đi thôi, cảm ơn cô vì bữa ăn.

Cô sĩ quan Marks tiến về phía cửa, rồi quay lại nhìn Christina.

- Cô biết không, tôi đã có một ý tưởng điên rồ nhất... Là cô đã giết chồng mình, làm món thịt mà cô vừa dọn cho chúng tôi ăn tối, để phi tang mọi bằng chứng.

Miệng Christina há lớn ngạc nhiên, nhưng cô bình tĩnh ngay.

- Ồ, điều đó rất có thể dễ dàng xảy ra mà!

Cô cười.

Sĩ quan Marks ra khỏi căn nhà nhỏ.

Khuôn mặt Christina thoáng mờ ám, cô tựa vào bồn, rửa hết đồng chén đĩa, 2 con dao xẻ thịt và hất mấy đốt xương giống như ngón tay xuống lỗ thoát nước.

Christina chống tay, thở dài như trút được gánh nặng trong lòng.

Bây giờ, bắt đầu cuộc sống mới của riêng cô, với người chồng đã mất tích, không tìm được xác.

MARTY B.
HĐ lược dịch

Baotré

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẶT
TRÊN BÁO TRÉ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

Một góc chợ

Chợ xứ người

LƯU HUỖNH
SÀI GÒN, VN

Trong một chuyến phiêu bạt kiểu “giang hồ vật” về vùng đất Trà Vinh, buổi tối ở thành phố nhỏ, dễ thương, rợp bóng cây xanh, ông anh phóng viên đi cùng chia sẻ: “Nếu có dịp đến một vùng đất mới, hãy vòng quanh ngôi chợ ở đấy. Tất cả những điểm đặc

trưng văn hóa, vùng miền, tính cách người dân địa phương ... đều sẽ được bộc lộ ở chợ ...”. Hôm sau đó, tôi thường dành thời gian lòng vòng qua mấy khu chợ nhỏ nhỏ ở thành phố Trà Vinh, sau khi la cà chán chê những quán cà phê từ khu gần Ao Bà Om cho đến cuối ngã ba Mũi Tàu. Cách người ở chợ

nói chuyện trao đổi, hỏi thăm nhau, những món sản vật của địa phương được người dân bày bán; những đơn vị tính tiền, cách cân đo đong đếm ... đều được thể hiện thật sinh động, rất đặc trưng của một nơi chốn.

Về sau, trong quá trình rong ruổi đi lại học hành, du lịch, công tác, tôi cũng có cơ hội ghé thăm nhiều khu chợ khác. Nhà lồng chợ Đà Lạt với những quầy hàng bánh mứt đặc sản, thường được khách đoàn du lịch ghé mua làm quà. Tôi đã từng ngắm người nhìn dây võ lải nho nhỏ đậu san sát nối tiếp nhau

trước chợ Đất Mũi (Cà Mau), không khác gì bãi xe máy ở một siêu thị trên thành phố. Cũng đã từng lững thững rảo bộ hít hà mùi rau củ quả lúc sáng sớm ở chợ Bảo Lộc mù sương, trước khi vào giờ cầu nguyện sớm ở nhà thờ Tin Lành. Rồi cũng thoảng nghe mùi tanh nồng đặc trưng của chợ cá ở cảng Phan Rí Cửa, nơi đón đợi những chuyến tàu nhỏ, thuyền thúng rong ruổi cả đêm trên biển về bến.

Mỗi khu chợ, mỗi vùng đất đúng là đều có những đặc điểm riêng biệt rất rõ ràng, khiến cho con người ưa thích tìm tòi, khám phá văn hóa bản địa khó mà quên được.

Cuối tháng 8/2024, tôi có cơ hội được đặt chân đến thành phố Ôn Châu, tỉnh Chiết Giang (Trung Quốc) trong một chuyến công tác. Sau mấy ngày mệt nhọc bởi công việc, bắt chợt cái cảm giác

Cửa hàng đầu chợ

háo hức khám phá văn hóa quanh khu chợ lại trở dậy, nhất là vùng đất này không chỉ đơn thuần là mới mẻ mà còn ở một đất nước quá đổi

xa lạ, chỉ biết qua sách vở, phim ảnh. Buổi sáng ngày cuối cùng, trước giờ lên máy bay, tôi lững thững rời khách sạn, tới một khu chợ nho nhỏ,

truyền thống, cạnh một dãy phố đi bộ vốn đã rất nhộn nhịp về đêm.

Đầu tiên là cái khung cảnh mà tôi tin là hiếm khu chợ nào ở quê nhà có được, đó là sự sạch sẽ. Mặc dù, khi đi ngang khu rau quả nghe mùi trái cây, ngang khu thực phẩm tươi sống cũng có mùi tanh đặc trưng cá thịt ... song toàn khu chợ không hề thấy rác, không thấy nước dơ chảy rờn rờn tràn ngoài đường. Người Trung Quốc ở Ôn Châu cũng chạy xe tấp vội vô lễ đường mua hàng, chắc là cũng cò kè ngã giá, thậm chí có chỗ tôi thấy to tiếng với nhau,

Hàng cá

nhưng hầu như không thấy họ chen ngang, lấn dọc hay xả rác ra đường, ra chợ. Đầu lối vào chợ, là một bảng tuyên truyền thông tin, hình ảnh lờ lẹt với mấy lá cờ đỏ chói, cũng không khác mấy với ngôi chợ Việt Nam. Bước vào bên trong là những sạp hàng san sát nhau, bên trong là người đứng bán. Những sạp hàng được bày biện chồm hẳn ra bên ngoài cho người đi chợ dễ thấy, dễ dàng chọn lựa. Những loại rau củ quả nhìn khá “sạch”, kích thước to gần gấp rưỡi loại cùng tên ở chợ Việt Nam. Những món mà mấy cô, mấy chị ở chợ xứ Bắc thường hãnh diện giới thiệu rón rảng - hàng Trung Quốc

Bảng thông tin
đây em!

Đến quây cá thịt thực phẩm tươi sống, hàng bày trên một sạp cao ráo, chủ và khách được phân cách nhau bằng tấm chắn nylon. Có quây bán thịt lại thiết kế biệt lập

với lề đường như một ki-ốt nhỏ, chắc giữ lạnh cho cả hàng hóa bên trong ... Đặc biệt, đập vào mắt tôi là 2 tấm bảng QR-code to dùng treo lưng lẳng bên trên để người mua hàng có thể quét

mã và thanh toán tiền hàng mà không cần phải dùng đến tiền mặt, việc bật app trên điện thoại, quét mã thanh toán đã trở nên hết sức bình thường.

Chỉ một lần đặt chân đến, một lần dạo quanh chợ xứ người đã giúp tôi nhìn ra nhiều vấn đề. Nếu du lịch theo đoàn, bạn sẽ được ưu tiên dẫn đến những nơi có sẵn trong lộ trình, những địa điểm ít nhiều đã được dàn dựng, sắp xếp, thậm chí sân khấu hóa. Nhưng nếu bạn “đánh lẻ” một chuyến, đến tận một ngôi chợ, thì tất cả những gì là văn hóa địa phương, đặc trưng vùng miền sẽ được thể hiện tự nhiên nhất.

LH (THÁNG 09/2024)

Quầy hàng gia dụng

Sạp rau củ quả

Theo dấu xe “gian”!

Vào Google tìm kiếm những từ khoá như “xe ngân”, “xe Lào, Cam” thậm chí “xe gian không giấy tờ”, mọi người sẽ thấy nó cho ra nhiều kết quả với vô số hội, nhóm chuyên quảng cáo, kinh doanh mặt hàng này. Điểm đặc biệt của những chiếc xe này (xe hơi, xe tải các loại) thường có giá bán rẻ giật mình so với mức giá của những chiếc xe cùng loại đang bán ngoài thị trường.

Mua bán xe gian công khai, rầm rộ trên các trang mạng xã hội

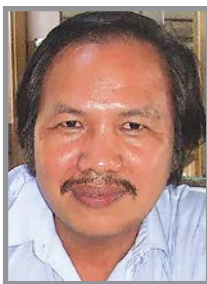

MUA BÁN XE NGÂN - LÀO - CAMPUCHIA CHÍNH NGẠCH

Hội Xe Ngân Lào Việt Nam

Nhóm Riêng tư · 16,3K thành viên

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Theo dấu xe... gian

Trước đây các loại xe hơi “nhập lậu” từ nước ngoài hoặc xe gian (xe trộm cắp hay không rõ nguồn gốc) được mua bán “sang tay” qua các đầu mối quen biết từ người nọ qua người khác nhằm lách luật, tránh

né sự kiểm soát của cơ quan chức năng. Tuy nhiên vài năm gần đây, cùng sự phát triển của mạng xã hội Facebook, Instagram, Zalo ... những nhóm người này dần dà chuyển nghề sang ... mạng internet. Các hoạt động như đăng quảng cáo hình ảnh, rao bán, trả giá diễn ra

công khai chẳng khác gì “sàn giao dịch” với nhiều nhóm quy tụ khá đông người như “Hội mua bán xe Ngân-Lào-Camuchia chính ngạch” với 52 nghìn thành viên, “Hội mua xe Ngân Lào Việt Nam” với 16,3 nghìn thành viên. Hàng ngày, các nhóm đăng hàng chục bài viết giới thiệu

mua bán xe với mức giá siêu rẻ, đôi khi chỉ bằng 1/5 - 1/3 giá thị trường.

Theo chúng tôi tìm hiểu, có ít nhất 3 loại xe gian gồm xe “ngân” là loại chủ xe đã mang giấy tờ xe thế chấp tại các ngân hàng để vay mượn tiền nhưng sau đó tiếp tục mang xe đi cầm cố nơi khác (ở các tiệm cầm đồ) nhằm lấy thêm tiền và bỏ xe. Loại “Xe Lào, Cam” là những chiếc xe có nguồn gốc từ các nước lân cận Việt Nam như Lào hoặc Campuchia. Tuy nhiên theo quy định, dạng xe này vẫn phải đeo băng kiểm soát của Lào hay Campuchia khi hoạt động trong lãnh thổ Việt Nam theo diện “tạm nhập, tái xuất” và chỉ được hoạt động tại VN không quá 30 ngày, sau đó phải đưa về nước hoặc đến cửa khẩu xin gia hạn nếu có nhu cầu ở lại.

Cũng thuộc nhóm xe gian còn có xe MBC (nghĩa là Mẹ bông con). Loại xe này sử dụng chung giấy tờ, biển số, số khung, số máy với một chiếc xe khác, cũng có nguồn gốc là xe nhập lậu, không có chủ sở hữu hợp pháp hoặc xe đưa bán đấu giá theo lô... Do giấy tờ gốc của xe đã bị ngân hàng giữ (hoặc không có bất cứ thứ giấy tờ nào) nhưng nhằm tạo niềm tin cho “khách hàng”, bọn buôn xe gian sẽ cố tình đưa ra những lời cam kết như “xe đi

Cà-vẹt (giấy đăng ký xe) làm giả như thật

kèm giấy tờ, đủ điều kiện giao thông, nhận giao xe tận nơi...”. Tất nhiên đây chỉ là những cái bẫy và nếu có giấy tờ cũng chỉ là loại giấy tờ giả!

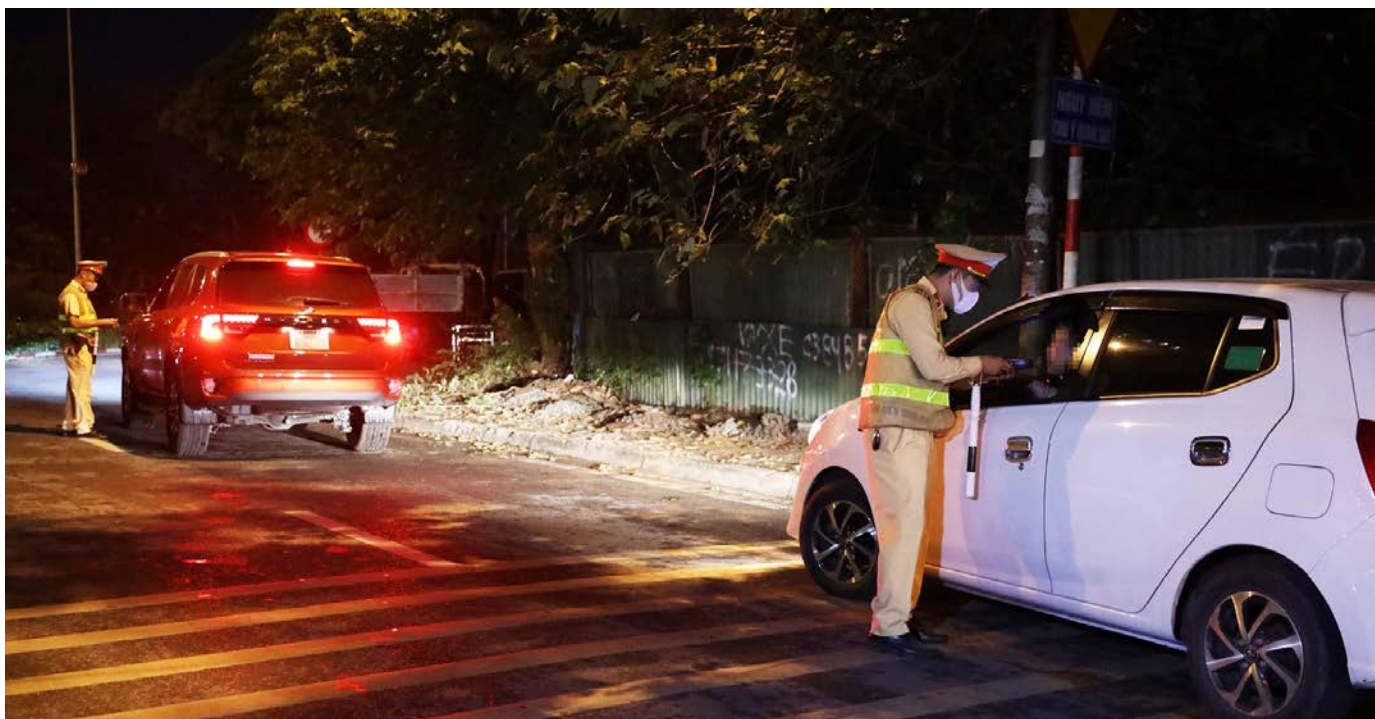
Mua xe gian coi chừng ... mất trắng

Có một thực tế là giá xe hơi ở VN luôn ở mức rất cao (gần gấp 2 lần so với Thái Lan, Indonesia và cao hơn nhiều so với giá xe ở Nhật Bản, Hoa Kỳ) xuất phát từ vấn đề thuế, phí. Theo quy định nhà nước, mỗi chiếc xe hơi muốn lăn bánh trên đường phố VN buộc phải “đeo” theo hàng loạt loại thuế, phí khác nhau như thuế nhập cảng (trừ dạng xe sản xuất, lắp ráp trong nước), thuế tiêu thụ đặc biệt, thuế giá trị gia tăng, thuế trước bạ ... cùng các loại lệ phí như lệ phí đăng ký biển số,

lệ phí kiểm định, lệ phí bảo trì đường bộ, lệ phí bảo hiểm trách nhiệm dân sự ... Do vậy khái niệm giá xe niêm yết và giá xe lăn bánh thường chênh lệch nhau cả chục triệu VNĐ, thậm chí có chiếc chênh lệch cả trăm triệu VNĐ hay hàng tỷ VNĐ. Trong khi đó cũng với chính sách thuế, lệ phí được nới lỏng, giá xe hơi ở một số nước khác lại rẻ hơn rất nhiều so với tại VN, nhất là các loại xe sang hoặc siêu xe nên rất nhiều trường hợp bằng cách này hay cách khác, những chiếc xe có nguồn gốc từ Lào, Campuchia vẫn ở lại VN mà không hề được “tái xuất” về nước! Một số người vì chuộng của rẻ, không nắm rõ các quy định hoặc sử dụng các loại giấy tờ giả nhưng không biết vô tình trở thành người vi phạm

pháp luật.

Chia sẻ cùng chúng tôi, anh Phát, người có kinh nghiệm hơn 20 năm trong việc mua bán xe cũ ở Thủ Đức (Sài Gòn) nói: “Các xe Lào, xe Cam, xe MBC, xe ngân muốn giao thông ngoài đường thường phải ngụy trang với băng kiểm soát khác, có thể là băng giả hoặc băng số thật nhưng là của xe khác... để tránh bị phát hiện. Một thủ đoạn khác là bọn gian sẽ gửi hình ảnh các loại giấy tờ thật cho khách để tạo sự tin tưởng. Sau đó, chúng sẽ yêu cầu khách chuyển một ít tiền cọc để làm tin và hình thức giao hàng là “ship COD” toàn quốc, khi khách nhận hàng sẽ thanh toán nốt số tiền còn lại. Do không có giao dịch trực tiếp, đôi khi khách hàng lại “mắc mưu” kẻ gian ngay khi đã chuyển

Khi bị công an “tuýt còi”, xe gian dễ bị tịch thu

tiền đặt cọc xe!

Đã xảy ra nhiều trường hợp “tiền mất, tật mang” khi khách hàng chấp nhận rủi ro trong kiểu mua bán kể trên. Trường hợp anh Quang (49 tuổi, ngụ Gò Vấp) đã chuyển khoản trước số tiền đặt cọc 20 triệu đồng cho một chiếc “xe ngân” loại Toyota Camry đời 2009

với giá 150 triệu VND (chỉ bằng 1/3 giá bán trên thị trường). Bọn gian manh tỏ ra rất cẩn thận đã chuyển cho anh hình chụp các thứ giấy tờ xe và cả clip hình ảnh chiếc xe đang được vận chuyển bằng xe tải loại lớn từ Nghệ An vào Sài Gòn cho “chủ mới”. Thế nhưng sau gần 10 ngày

dài chờ đợi không thấy gì, Quang bèn gọi điện thoại cho “bên bán” định đòi lại số tiền cọc thì bị chúng chặn hết mọi liên lạc.”

Vẫn theo lời anh Phát: “Kinh nghiệm của tôi là mọi người đừng vì quá ham của rẻ mà mua lấy những loại xe này. Bởi ngoài chuyện gặp

khó khăn trong quá trình đăng kiểm, người mua còn có nguy cơ gặp phải sự tranh chấp và nhiều trường hợp dễ bị mất trắng chiếc xe, ví dụ như khi bị cảnh sát giao thông tuýt còi hỏi thăm hoặc bất ngờ xảy ra tai nạn trên đường di chuyển!”

NS

✓ DỄ ĐỌC

✓ DỄ THẤY

✓ DỄ CẮT

✓ DỄ TÌM

RAO VẶT

TRÊN BÁO TRẺ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG

TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY • [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

BIỆM HỌA

Đến nay, cái gọi là “Mặt Trận Tổ Quốc” đã nhận hơn 1,200 tỷ đồng (tương đương khoảng 50 triệu đô la) vào tài khoản cứu trợ bão Yagi tại miền Bắc VN, nguồn tiền từ các cá nhân, tổ chức trong và ngoài nước đóng góp.

Mặt trận Tổ quốc lâu nay chăm chỉ sử dụng ngân sách để xây tượng đài, đến khi có chuyện thì kêu gào, áp lực các doanh nghiệp đóng góp. Phần việc khá nặng nề MTTQ phải đảm trách là cấm cở trên các xe chở hàng cứu trợ và dựng rạp để tay phát chẵn, việc phát bao nhiêu, đến tay được ai thì... Trời biết!

**Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ**

Tre Magazine

**nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...**

Tre Magazine

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua cho chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tươi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nếm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 7**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

11

kẻ quyến dụ tình dục với trẻ vị thành niên trên mạng vừa bị cảnh sát tại Texas bắt giữ qua chiến dịch Operation Heatwave. Một kẻ bị ghép tội lạm dụng hay tấn công tình dục trẻ em bị đối diện án tù ít nhất là 25 năm.

2015

là năm hãng bảo hiểm State Farm đã bắt đầu sử dụng thiết bị bay tự động drone để chụp ảnh các mái nhà mà những chủ nhà không biết. Nhiều hãng bảo hiểm hiện nay đã dùng drone để kiểm tra mái nhà và từ chối bán hay gia hạn bảo hiểm nếu mái nhà đã quá cũ.

6

loại xe Nhật sẽ được bán giảm giá nhiều trong tháng 10 này là Mazda CX-90, Toyota Camry, Nissan Ariya EV, Honda Accord, Toyota Corolla Hybrid và Mazda CX-5. Tháng 10 là thời điểm tốt nhất để mua xe trong năm khi các hãng xe muốn nhanh chóng bán hết xe trong năm để đưa về các xe năm mới.

18.1

là hệ điều hành iOS cho iPhone và sẽ được Apple bắt đầu cho cài đặt từ giữa tháng 10 này. Đây là hệ điều hành với những tính năng trí tuệ nhân tạo AI đầu tiên cho iPhone, tuy nhiên sẽ lấy mất khá nhiều dung lượng của điện thoại.

2.5

triệu đô la tổng giá trị tài sản ròng là mức người Mỹ xem là giàu có hiện nay, tăng từ 2.2 triệu trong đôi năm qua, theo thăm dò từ Charles Schwab. Giá trị tài sản ròng này được cộng chung giá trị nhà cửa, tiền bạc và quỹ hưu rồi trừ đi các khoản nợ.

3.3

triệu đô la là số tiền mà chính phủ phải bồi thường cho một người lái xe mô tô trượt tuyết đã tông vào một trực thăng quân đội đang có cuộc huấn luyện và đang đậu qua đêm tại một khu vực có cho phép xe trượt tuyết chạy qua.

15

tháng 9 đến 15 tháng 10 là khoảng thời gian đỉnh điểm của mùa bão tại Mỹ và khu vực vùng vịnh Mexico, Caribbean và sẽ chấm dứt vào cuối tháng 11, theo Nha Khí Tượng Hoa Kỳ. Người dân tại nhiều quận hạt Florida đã phải di tản khi cơn bão Helene đổ bộ vào Florida.

9

thành viên trong một băng đảng Việt Nam có vũ trang đã bắt cóc, đánh đập một cặp nhân tình Thái Lan và Đài Loan ngay tại Bangkok và đòi đến 52 ngàn đô la tiền chuộc trước khi bị cảnh sát Thái Lan bắt giữ và giải cứu con tin.

79

tuổi, ca nhạc sĩ Bjorn Ulvaeus của ban nhạc Abba vừa cưới vợ lần thứ ba cùng Christina Sas, 52 tuổi tại Copenhagen, Đan Mạch. Ulvaeus lập gia đình lần đầu với giọng ca chính của Abba là ca sĩ Agnetha Faltskog vào năm 1971 và với người vợ thứ nhì vào năm 1981.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Châu Văn Khảm

Sinh năm 1949

Bị bắt: 13-1-2019

Án tù: 12 năm.

Nguyễn Văn Viễn

Sinh năm 1971

Bị bắt: 13-1-2019

Án tù: 11 năm.

Trần Văn Quyến

Sinh năm 1999

Bị bắt: 23-1-2019

Án tù: 10 năm.

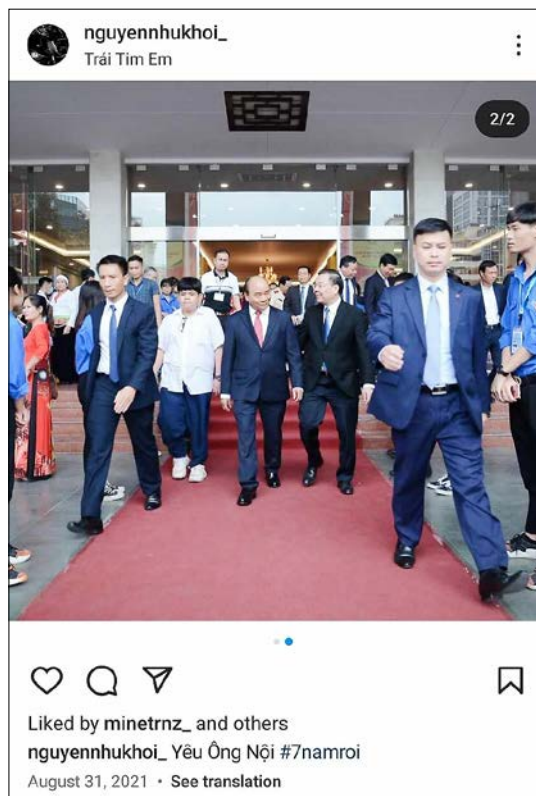
"Hong phúc dân tộc"

Gần đây, nhiều người đăng lại các bài viết và hình ảnh từ một người tên Nguyễn Như Khôi - luôn tự xưng "cháu nội" ông Nguyễn Xuân Phúc (cựu chủ tịch nước Việt Nam), đăng một số hình chụp cạnh ông Phúc với chú thích "Yêu ông nội" từ nhỏ tới lớn. Ngoài ra, Khôi còn đăng các ảnh chụp cho thấy cậu dự sự kiện cùng bà Phạm Thị Thanh Trà (bộ trưởng Nội Vụ CSVN), đứng cạnh ông Tô Lâm (Tổng bí thư kiêm chủ tịch nước CSVN), ông Nguyễn Phú Trọng (cố tổng bí thư CSVN). Thông qua những lời khoe khoang của người tên Nguyễn Như Khôi, cư dân mạng tìm được vô số bài báo tâng bốc nhân vật này từ nhỏ tới lớn. Khôi được sắp đặt tặng hoa cho các nguyên thủ, nhà vua khi họ đến thăm Việt Nam trong thời điểm ông Phúc còn tại vị ghế thủ tướng và sau đó là chủ tịch nước CSVN. Hồi năm 2017, Khôi (năm đó 11 tuổi) được đại diện thiếu nhi Việt Nam tặng hoa cho ông Donald Trump (Tổng thống Mỹ) khi ông qua thăm Hà Nội.

Ngoài ra, danh khoản Instagram của Khôi còn đăng nhiều ảnh chụp bộ sưu tập đồng hồ hàng hiệu, thậm chí khoe tài khoản ngân hàng mang tên "chính chủ" có số dư thu vào riêng tháng 6-2024 hơn ba trăm tỷ VND (hơn chục triệu đô-la).

Đến nay, thông tin về con trai hoặc cháu nội của ông Nguyễn Xuân Phúc chỉ có được từ các nguồn rò rỉ trên mạng xã hội. Các báo trong nước tuyệt nhiên không đưa tin về chuyện này. Phần nào xác nhận các thông tin từ danh khoản "Nguyễn Như Khôi" là chính xác?

BÌNH LUẬN XUÂN HA: "Bò đở", "dư luận viên" đi bình luận dạo, cãi nhau cả đời không đủ mua cái đồng hồ của cháu nó. Cháu nó có cả trăm chiếc.

"Phụ huynh của bé nào"

Những buổi nói chuyện giữa thầy cô và phụ huynh học sinh ở Việt Nam thời nay đã không còn sự tôn trọng, chỉ còn những cuộc ngã giá về các khoản thu ngoài học phí và quà cáp "tự nguyện" từ phụ huynh, phụ huynh nào không "tự nguyện" thì con/em họ sẽ bị "đi" trong lớp học.

Chuyện mới nhất xảy ra tại Trường tiểu học Chương Dương (quận 1, Sài Gòn), cô giáo T.P.H. yêu cầu phụ huynh "tự nguyện" góp tiền để cô mua laptop mới (vì cô vừa làm mất laptop cũ).

Cô xin nhưng cô biết mình đang "cơ trên" và thể hiện rõ điều đó qua lời ăn tiếng nói, trao đổi qua lại, như một tin của cô H.: "Hiện tại cô giữ (quỹ phụ huynh) 13,700,000VND. Cô mua cái laptop, còn bao nhiêu cô báo phụ huynh. Và cô xin cái laptop này luôn nha phụ huynh".

Khi có những phụ huynh không đồng ý, cô hỏi ngược lại người không đồng ý "là phụ huynh của bé nào". Sau khi thấy không ổn, cô vùng vằng hăm dọa: "Tối qua và sáng nay cô đã nhận nhiều tin nhắn và điện thoại của phụ huynh năn nỉ cô nhận phần hỗ trợ của lớp. Cô xin nói rõ quan điểm của cô là cô không nhận nha phụ huynh. Và cô cũng không phải soạn đề cương ôn tập cho các con. Cô thống nhất bài ôn và phụ huynh tự ôn ạ...".

 tienphong.vn/tru

GIÁO DỤC | **Cổng trường** | **Tuyển**

TPHCM:

Trường học chỉ phát giấy khen học sinh ủng hộ bảo lũ từ 100.000 đồng trở lên

24/09/2024 | 13:01

     Theo dõi Tiền Phong trên Google News

Học sinh ủng hộ từ thiện trên 100,000 VND sẽ được nhận giấy khen từ nhà trường do hiệu trưởng ký, những học sinh khác được thư khen từ... cô chủ nhiệm (ẢNH: TIENPHONG.VN)

Tin nhắn của cô H. "xin" laptop (ẢNH: FACEBOOK)

Sau khi vùng vằng, cô H. vẫn ghi khoản tiền máy tính 6 triệu VND, loa 2 triệu VND vào bảng chi quỹ lớp. Một phụ huynh lớp không đồng ý, cô H. xóa khoản tiền trên và trả thù các học sinh mình bằng cách không giảng bài, cho các em tự học và ghi chép bằng Youtube ở hầu hết các môn học.

Những năm học trước tình trạng này đã xảy ra, nhiều lớp do cô H. làm chủ nhiệm cũng từng xin đổi giáo viên, nhưng năm nay mới có nhóm phụ huynh mạnh mẽ đứng lên tố cáo...

BÌNH LUẬN TRẦN TUYẾT PHƯƠNG: Chắc thấy Tô Lâm ra nước ngoài ăn xin nên cô giáo cũng làm theo, ăn xin cũng phải có trình độ chứ đâu phải muốn xin là được đâu.

BÌNH LUẬN TIN ĐỒNG: Ngành giáo dục với ngành y tế ở Việt Nam giờ thua rồi, những ngành khác cũng vậy.

Thịt chó...

Tuần nào cũng có tin về người Việt ở nước ngoài, nhưng đa số là tin xấu, và rất nhiều tin liên quan tới một món thịt: Thịt chó. Ví dụ như: "Gia đình 5 người Việt tại Úc làm thịt chó ăn đã bị phạt 350,000 AUD và 2 năm tù quản chế.", "Mang cả chục ký thịt chó vào Nhật, 3 người Việt bị bắt"...

Một tòa án ở Hong Kong đã tuyên án 3 người nhập cư bất hợp pháp từ Việt Nam hơn 17 tháng tù vì kinh doanh một nhà hàng không có giấy phép bán thịt chó và thịt mèo cho những người đồng hương Việt Nam tại đây. Lực lượng thực thi pháp luật đã tịch thu 35kg thịt chó, mèo khi đột kích vào căn chung cư của các di dân Việt. Những túi thịt này được cho là đã được vận chuyển lậu vào Hong Kong bằng đường thủy.

Hong Kong cấm giết mổ và bán thịt chó và mèo kể từ năm 1950. Những hành vi như vậy cũng đã bị cấm ở Trung Quốc đại lục từ tháng 5-2020. Mới đây, nông dân Hàn Quốc được chính phủ hứa sẽ được bồi thường 170-450 USD cho mỗi con chó nuôi lấy thịt, nếu họ đồng ý đóng cửa cơ sở kinh doanh sớm, trước khi Luật cấm ăn thịt chó có hiệu lực năm 2027...

Ở các nước cấm ăn thịt chó thì đa số thịt chó được mua từ dân trộm chó, trong đó có rất nhiều chó có bệnh. Riêng ở Việt Nam, dầu không cấm ăn thịt chó nhưng đa số thịt chó vẫn được mua từ dân trộm chó.

BÌNH LUẬN LAN LAM: Sau khi ra tù, họ về Việt Nam bán thịt... chó.

Thịt chó được bán công khai ở khắp Việt Nam (ẢNH: CAO AN BIÊN/THANHNIEN.VN)

Bảo hiểm hay nguy hiểm?

Bảo hiểm xã hội Việt Nam là cơ quan của Chính phủ CSVN có chức năng ban và chi tiền cho các chế độ chính sách bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế mà dân Việt Nam "tự nguyện" mua.

Bảo hiểm xã hội Việt Nam cho biết trong 8 tháng đầu năm 2024, cả nước có 18.742 triệu người mua bảo hiểm xã hội, tăng 8.79% so với cùng kỳ năm 2023. Trong đó, 16.89 triệu người mua bảo hiểm xã hội bắt buộc; hơn 1.85 triệu người mua bảo hiểm xã hội tự nguyện (vậy là hơn 18 triệu người trong nước bị bắt buộc mua bảo hiểm xã hội).

Và, chỉ trong 8 tháng đầu năm 2024, số tiền phải thu hồi chi sai chế độ bảo hiểm xã hội là trên 259.3 tỷ VND. Nguyên nhân dẫn đến chi sai chế độ bảo hiểm xã hội thì mập mờ, không đưa ra thông tin cụ thể.

BÌNH LUẬN HÀ TRIỀU: Tiền bảo hiểm y tế/xã hội thì mỗi năm mỗi tăng, đi khám phải mua thuốc ngoài, khi muốn rút tiền bảo hiểm thì cù của, chi sai cái gì? Chỉ cho người nhà và người nhà cán bộ chứ sai đâu mà sai. Đúng kiểu: Ai nhanh tay gấp bằng tay em?

(ẢNH: LSVN.VN)

"Trẻ em như búp trên cành"?

Bà Đặng Thị Huệ, còn được biết đến với tên Huệ Như đã tố cáo công an Thái Bình mời chồng cũ và con trai 9 tuổi của bà lên Ủy ban xã để hỏi thăm tung tích của bà.

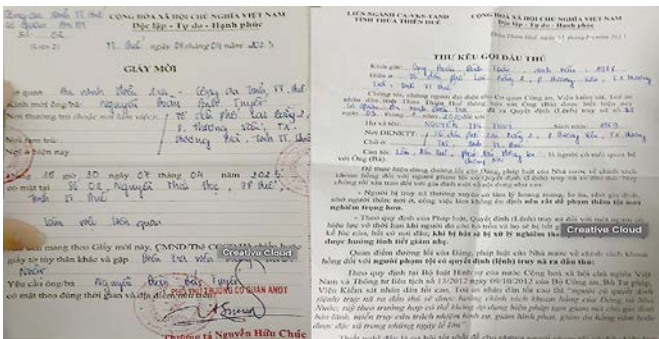
Bà Đặng Thị Huệ là một cựu tù nhân chính trị, từng bị kết án tù vì hoạt động phản đối các trạm thu phí - BOT bẩn. Sau khi mãn hạn tù vào đầu năm 2023, bà cho biết vẫn đối mặt với sự truy lùng liên tục từ công an tỉnh Thái Bình.

Những câu hỏi thẩm vấn từ phía công an với đứa con nít 9 tuổi, theo bà Huệ, đã gây ra sự khủng hoảng tinh thần cho cháu bé: "Tôi cho rằng đây là một hành động mà coi thường pháp luật của Công an Thái Bình cũng như là vi phạm Công ước quốc tế về quyền trẻ em vì cháu nó còn rất nhỏ, mới có 9 tuổi. Cháu chưa thể nhận thức được việc làm của mẹ. Đây là một hành động xâm phạm và đàn áp tinh thần đối với một đứa trẻ còn nhỏ."

Việc công an tiếp cận cậu con trai, đã khiến bà Huệ đã phải cắt đứt mọi liên lạc với con, nhằm bảo đảm an toàn cho cháu, đồng thời tránh những tác động tiêu cực về tâm lý cho đứa trẻ.

Tình trạng tương tự cũng xảy ra với gia đình bà Uyên Thuỷ - một thành viên của nhóm Hiến Pháp hiện đang bị nạn ở Thái Lan. Bà Uyên Thuỷ cho biết, ngày 4-3-2023, con gái của bà, mới 16 tuổi, bị xuất huyết não phải mổ khẩn cấp. Sau khi xuất viện về nhà, đang trong giai đoạn điều trị hồi phục thì công an ập vào nhà. Họ vào và đọc giấy kêu gọi bà ra đầu thú ngay trước mặt đứa trẻ đang nằm trên giường bệnh. Hai con lớn của bà bị "mời" lên làm việc với công an thành phố Huế, con gái út của bà đang cần người chăm sóc sau ca phẫu thuật não phải ở nhà một mình.

BÌNH LUẬN XUÂN CA: *Đánh vào người thân của những nhà hoạt động là thủ đoạn từ xưa của CSVN, bởi vậy lãnh đạo CSVN luôn đưa con mình ra nước ngoài ở để tránh bị soi mói, trả thù.*

Thư mời con của bà Uyên Thuỷ (một thành viên của nhóm Hiến Pháp hiện đang bị nạn ở Thái Lan) lên làm việc và thư kêu gọi đầu thú (ẢNH: RFA)

Cây củi vàng

Lần đầu tiên ở Việt Nam, tại một cơ quan báo chí chính thống, các cán bộ đều là Đảng viên ĐCSVN bị bắt hết từ Tổng biên tập, phó Tổng biên tập, kế toán trưởng và hàng hà sa số phóng viên. Đó là chuyện xảy ra tại Tạp chí Môi trường và Đô thị Việt Nam mà Đồng Xuân Thụ là Tổng Biên Tập. Ông Thụ cùng thuộc cấp đã cưỡng

đoạt hàng trăm cá nhân, doanh nghiệp số tiền hàng chục tỷ VND thông qua chương trình "Cây Chối Vàng".

Từ 2020, chương trình gây quỹ "Cây Chối Vàng" này được ông Thụ lập ra "với danh nghĩa để tôn vinh, ủng hộ, làm công tác từ thiện giúp đỡ công nhân vệ sinh môi trường toàn quốc có hoàn cảnh khó khăn, tuy nhiên đây chỉ là một cái vỏ bọc tinh.

Và để "gây quỹ", ông Thụ và thuộc cấp đã chỉ đạo phóng viên, cộng tác viên đi tìm hiểu, nắm bắt các dấu hiệu sai phạm của tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp... Sau đó, họ sẽ biên bài đe dọa, đăng trên Tạp chí Môi trường và Đô thị Việt Nam nhằm hạ uy tín, gây ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất, kinh doanh của người dân, doanh nghiệp. Nếu không muốn bị đăng bài về những dấu hiệu sai phạm trên tạp chí này, các cá nhân, doanh nghiệp buộc phải bỏ tiền vào chương trình "Cây Chối Vàng". Trong các buổi làm việc với người dân, doanh nghiệp đó, các phóng viên, cộng tác viên của tạp chí trên luôn mang sẵn hợp đồng "mời tài trợ" cho chương trình "Cây Chối Vàng", khi ép được nạn nhân chi tiền thì họ yêu cầu nạn nhân ký luôn để thu tiền.

Số tiền thu được, ông Đồng Xuân Thụ và cấp dưới dùng để chia chác, phân bổ cho nhau theo tỉ lệ quy định...

Thiệt ra, đa số các tờ báo chính thống trong nước đều có nguồn thu chính ở các hoạt động hăm dọa như trên, tuy nhiên chưa tới lúc bị "bỏ".

BÌNH LUẬN TRẦN TRỌNG: *Ở Việt Nam nhiều khi có thể nhà báo là oai hơn cả công an.*

BÌNH LUẬN OANH HOANG: *Chuyện dễ hiểu, toàn đi lên lãnh đạo bằng tiền, quen biết. Không đi lên lãnh đạo bằng đạo đức, năng lực nên nó thế đấy. Còn nhiều lắm, các bộ phận khác của hệ thống chính trị nữa. Nếu mà bắt hết 63 tỉnh thành thì không có chỗ mà chứa...*

Võ Nguyên Giáp

TƯỜNG NĂNG TIẾN

Trận Điện Biên Phủ kết thúc vào hôm 7 tháng 5 năm 1954. Bẩy mươi năm đã qua nhưng dư âm chiến thắng, nghe chừng, vẫn còn âm vang khắp chốn. Tại một góc phố, ở Hà Nội, có bảng tên đường Điện Biên Phủ – cùng với đôi dòng chú thích đính kèm – ghi rõ nét tự hào và hãnh diện: “Tên địa danh thuộc tỉnh Lai Châu, nơi diễn ra trận đánh quyết liệt của quân và dân ta tiêu diệt tập đoàn cứ điểm thực dân Pháp kéo dài 55 ngày đêm”.

Niềm tự hào và hãnh diện này, tiếc thay, đã không

nhận được sự đồng tình chia sẻ bởi tất cả mọi người. Nhà văn Nguyễn Khải là một trong những người như thế: “Một dân tộc đã làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ mà mặt người dân nám đen, mắt nhìn ngơ ngác, đi đứng long rom như một kẻ bại trận.”

Ông nhà văn nói đúng nhưng (tưởng) cũng nên nói thêm là những kẻ bại trận sau Thế Chiến Thứ II, ở khắp mọi nơi – chắc chắn – không đâu và không ai phải trải qua một cuộc sống thảm hại, khốn cùng như người dân ở Điện Biên hiện tại:

- **HÀ NỘI MỚI**: “Lợi sông đến trường, 7 học sinh ở Lai Châu bị nước cuốn trôi”.

- **TUỔI TRẺ**: “Vào mùa lũ, các thầy cô giáo, học sinh ở bản Sam Lang (Điện Biên) phải chui vào túi nilông và nhờ người biết bơi kéo qua suối”.

- **SOHA NEWS**: “Ngày hôm nay (3/4) trên mạng xã hội đã xuất hiện một bức ảnh rất cảm động về một em bé được cho là ở Điện Biên. Bức ảnh đã lột tả rất chân thực về nỗi kham khổ của trẻ em nghèo. Tuy tuổi đời còn rất nhỏ (khoảng 3,4 tuổi – PV) nhưng đứa bé đã sớm phải xuống ruộng để mò cua bắt ốc...”

Tuổi thơ là một thành quả đặc thù thế kỷ XX. Trước đó, nhân loại phải dồn hết nỗ lực vào việc mưu sinh nên trẻ con chỉ là một người lớn thu nhỏ (miniature adult) với trách nhiệm đè nặng lên vai gần như bố mẹ. Nhân loại đã bước vào thế kỷ 21 nhưng một số người dân ở Điện Biên thì dường như đang đi thụt lùi. Một số khác, tuy đang

Võ Nguyên Giáp (25/8/1911 - 04/10/2013) “Với tôi cái lòng chảo Điện Biên chỉ là một vạc dầu oan nghiệt u mê, ấu trĩ, cuồng tín”.
Trần Hồng Tâm (cựu sĩ quan QĐNDVN)

Em bé Điện Biên. ẢNH SOHA

Học sinh lội lầy đến trường. ẢNH NGUYỄN THẾ LƯỢNG

bước tới nhưng lại nắm bắt những “phó sản văn minh” của thời đại mới – theo Điện Biên TV :

“Trong những năm qua, Điện Biên luôn được xác định là địa bàn trọng điểm, phức tạp về ma túy ở cả 3 khía cạnh: mua bán, vận chuyển và tàng trữ trái phép chất ma túy... Lực lượng chức năng Công an tỉnh đã phát hiện, bắt giữ 962 vụ với 1.158 đối tượng. Tang vật thu giữ 79,625kg thuốc phiện, 13.379 viên + 71,5g ma túy tổng hợp, 77,98g cần sa, 8,9kg quả thuốc phiện, hơn 9 tỉ đồng, 141.500 USD, 04 xe ô tô, 417 xe máy, 729 điện thoại cùng nhiều tang vật khác.”

Báo Điện Biên Phủ còn trích dẫn lời của quan chức bày tỏ sự âu lo về sự nghèo đói ở địa phương này vì tính lười biếng của người dân:

“Bên cạnh những giải pháp cốt lõi mang tính

xuyên suốt, lâu dài để thực hiện hiệu quả các chính sách giúp người dân xóa đói giảm nghèo, cấp ủy, chính quyền các cấp tỉnh Điện Biên còn đặc biệt quan tâm đến việc tìm ‘thuốc’ cho ‘bệnh lười’ đang tồn tại trong không ít người dân.”

Không chỉ lười mà dân chúng nơi đây còn “ẩu” nữa nha. Trong khi quý vị lãnh đạo đang tìm “những giải pháp cốt lõi mang tính xuyên suốt, lâu dài để thực hiện hiệu quả các chính sách giúp người dân xóa đói giảm nghèo” (nên chưa kịp làm cầu) thì họ đã liều lĩnh chui vào bao ni lông hay bơi qua sông để đến trường nên mới bị nước cuốn trôi oan mạng!

Tên tuổi một danh nhân rất tầm tiếng (và tai tiếng) được gắn liền với địa danh Điện Biên là tướng Võ Nguyên Giáp, người từ trần vào hôm 4 tháng 10 năm 2013. Trong một cuộc phỏng vấn dành cho báo Tin

Nhanh Việt Nam, khi được hỏi “về việc chọn con đường mang tên Đại tướng,” nhà sử học Dương Trung Quốc cho biết:

“Có người đặt vấn đề, đổi tên những con đường đã có tên thành tên Đại tướng. Điều này nên hết sức tránh, nhất là việc những tên phố cũ cũng rất ý nghĩa, đáng lưu danh. Còn nếu là đường mới thì cũng phải xứng tầm với Đại tướng. Đây cũng là bài toán không dễ vì trên thực tế chúng ta chưa chuẩn bị gì cả.”

Nói nào ngay thì dù có “chuẩn bị” chẳng nữa cũng rất khó mà chọn một con đường để “xứng tầm với Đại tướng” vì mọi nẻo đường ở Việt Nam, hôm nay, đều nhan nhản tội ác cùng với tệ đoan xã hội và sự bất an:

- TIỀN PHONG: “Xôn Xao Chợ Mãi Dâm đường Điện Biên Phủ”

- AN NINH HẢI PHÒNG:

“Cướp Giật Có Súng trên phố Điện Biên Phủ”

- AN NINH THỦ ĐÔ: “Quét Gái Mãi Dâm Trên Đường Nguyễn Chí Thanh”

- NGƯỜI ĐƯA TIN: “Đột Nhập Động Mãi Dâm Trên Đường Phạm Văn Đồng”

- AN NINH THỦ ĐÔ: “Bắt Kẻ Giao Hàng Trắng Dọc Đường Trường Chinh”

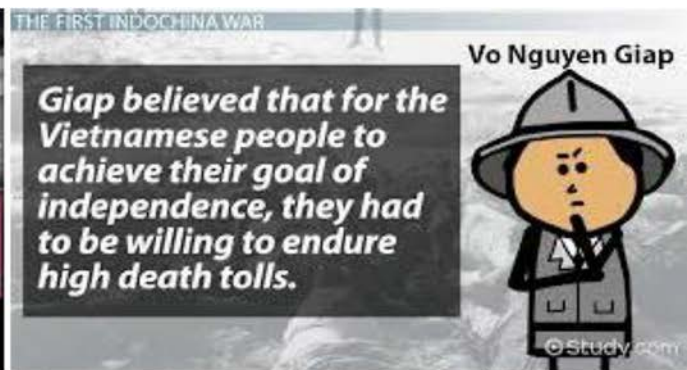
- VIETNAMNET: “Trộm Vàng Táo Tợn Trên Đường Xuân Thủy”

- AN NINH THỦ ĐÔ: “Phóng Viên Truy Đuổi Đối Tượng Trộm Cấp Trên Đường Phạm Hùng”

- NGƯỜI LAO ĐỘNG: “Xe Buýt Lại Tội Người Trên Đường Lê Duẩn”

- LAO ĐỘNG: “Xuất Hiện Hồ Tử Thần Trên Đường Trần Quốc Hoàn”

- DÂN TRÍ: “Dàn Cảnh Cướp Xe Trên Đường Hồ Chí Minh”

"Đáng lẽ tuổi già phải là giới hạn cuối cùng của sự sợ hãi, nhưng ông đã để nó đi cùng sang tận thế giới bên kia" Huỳnh Thực Vy (Vài Suy Nghĩ Về Ông Giáp - 05/10/2013)

Đọc mà ớn chề đậu. Biết còn chỗ nào “xúng tằm” với ông Đại Tướng Điện Biên đây, hả Trời? Thôi thì đành chọn đường Điện Biên Phủ, thuộc phường Đa Kao, Sài Gòn – nơi cất bằng khánh thành khai mạc quán ăn McDonald’s đầu tiên ở Việt Nam. Nó không những đặc địa mà còn mang nhiều ý nghĩa lịch sử lớn nữa.

Tập đoàn hàng ăn McDonald’s giữa thành phố H.C.M quang vinh, nằm trên một con đường mang tên V.N.G, sẽ nhắc nhở mọi người không bao giờ quên được máu xương của hàng triệu binh sĩ (dưới quyền) mà Đại Tướng đã “hy sinh” cho công cuộc chống đế quốc Mỹ xâm lược vừa qua.

Theo Báo Mới ghi nhận (và in đậm) như sau:

“Giá một chiếc burger cỡ lớn làm nên thương hiệu của McDonald’s có tên là Big Mac sẽ có giá 85,000 đồng. Mức giá này tương đương với gần 4 USD, thấp hơn so với tại Mỹ tuy nhiên lại cao hơn so với nhiều nước trong khu vực như Singapore, Indonesia, Philippines hay Malaysia.”

Em bé Điện Biên, hôm nay, chắc phải mò cua bắt ốc nguyên tháng

mới đủ tiền để mua một cái Big Mac của McDonald’s. Thảo nào mà giữa kèn trống trong “quốc tang” dành cho Đại Tướng, vẫn xen lẫn những tiếng đời dị nghị: “Năm triệu người thiệt mạng để Ông khai sinh ra một chính quyền. Nhưng chính quyền của Ông lại tồi tệ hơn những chính quyền mà Ông đã khai tử.”

TNT

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

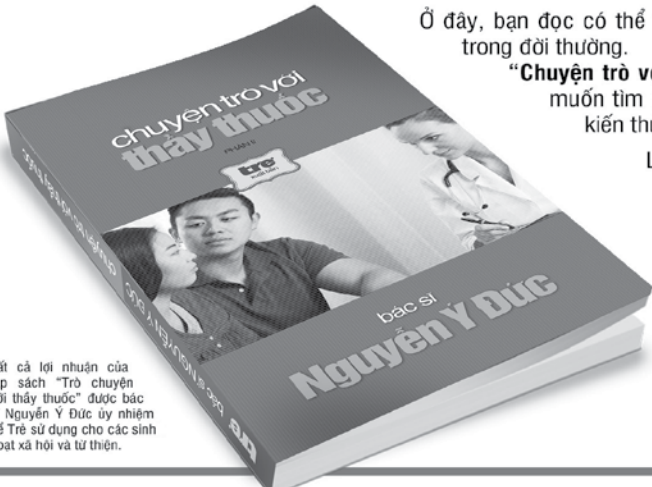
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “Chuyện trò với thầy thuốc” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“Chuyện trò với thầy thuốc” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$ 15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

TPB TRẦN VĂN NÔ

Sinh năm 1953

Số quân 53/682.870. Binh 2.

ĐƠN VỊ: Đại đội 3, TĐ 442/ĐPQ thuộc TK Kiến Hòa. Bị thương mù 2 mắt, cụt tay trái ngày 1/7/1974.

HOÀN CẢNH: Bán vé số kiếm ăn xin, hiện ông bị khối u ở gan giai đoạn cuối đã nghỉ đi bán, mọi việc chi tiêu trong nhà do vợ ông bán vé số lo, cuộc sống luôn thiếu trước hụt sau.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Trần Văn Nô.

ĐỊA CHỈ: Nhà Trọ 7 Hòa, khu phố 1, thị trấn Chợ Lách, tỉnh Bến Tre.

DIỆN THOẠI: 079 477 6749

TPB LÊ THƯƠNG

Sinh năm 1943

Số quân 43/208.739. Hạ Sĩ.

ĐƠN VỊ: Đại đội 248 Địa Phương Quân Biệt Lập, thuộc Tiểu khu Thừa Thiên. Bị thương đầu, liệt 2 chân tháng 2/1972.

HOÀN CẢNH: Bị tai biến nằm một chỗ từ năm 2018. Gia cảnh rất nghèo khổ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Lê Thương

ĐỊA CHỈ: Thôn 7, xã Thủy Phù, huyện Hương Thủy, tỉnh Thừa Thiên Huế.

DIỆN THOẠI: 037 873 2821
0961 802 206

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

an toàn

Một cô gái đi dạo với bạn trai. Cô gái dừng lại trước tủ kính một cửa hàng bán giày. Cô ngắm nghía một hồi rồi nói:

- Anh ơi, em thích đôi giày này quá!
- Mua đi em!
- Nhưng... em quên ví ở nhà rồi.
- Đôi đó giá bao nhiêu vậy?
- \$1,600 thôi anh à.

Chàng trai rút ví, đưa cho bạn gái và nói:

- Đây là tiền tắc xi em về lấy ví. Anh chờ.

DEYSI NGUYEN (SÚU TẮM)

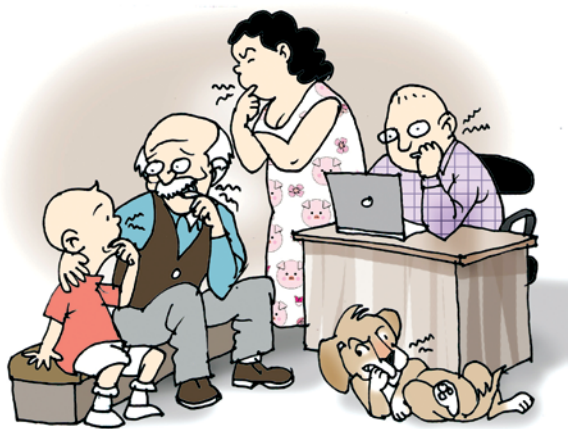
BẢO HUÂN

đoán được

Ông nọ đến nhà bạn chơi, thấy đứa bé đang cắn móng tay, ông bảo:

- Con đừng gặm móng tay nữa nhé. Hồi xưa, bác sĩ bảo bác mà cứ gặm- móng tay thì lớn lên sẽ không thông minh đâu nhá.
- Đứa bé ngó ông ta một chặp rồi hỏi:
- Vậy hồi đó bác cũng gặm móng tay ạ?

BLACK BELT (TEXAS CITY-TX)

BẢO HUÂN

oan

Một thợ săn hậm hực nói với bạn:

- Hôm qua tao bắn con vịt trời trúng đầu và gãy cánh chỉ bằng một phát đạn. Vậy mà tụi nó bảo tao nổ!
- Chứ gì nữa. Làm sao một phát mà trúng đầu với cánh được?
- Sao không? Lúc đó con vịt đang gãi đầu mà.

BLACK BELT (TEXAS CITY-TX)

BẢO HUÂN